

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta životního prostředí

**Katedra aplikované geoinformatiky a územního
plánování**

Diplomová práce

Koncepce rozvoje mikroregionu Porta Bohemica

Bc. Jan Farný

© 2018 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta životního prostředí

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Jan Farný

Prostorové plánování

Název práce

Koncepce rozvoje mikroregionu Porta Bohemica

Název anglicky

Development concept for the micro-region of Porta Bohemica

Cíle práce

Vytvořit rozvojovou koncepci pro mikroregion Porta Bohemica, složený z obcí Hlinná, Kamýk, Libochovany, Malíč, Michalovice, Miřejovice, Píšťany, Prackovice nad Labem, Velké Žernoseky, Žalhostice, Malé Žernoseky, Lhotka nad Labem, Libotenice, Mlékojedy. Koncepce bude vycházet ze zásad udržitelného rozvoje a z identifikace přírodních a lidských potenciálů mikroregionu a jeho bezprostředního okolí pro jeho endogenní rozvoj. Dále bude reflektovat dopady klimatických změn na řešené území.

Metodika

Terénní průzkum, rešerše relevantní literatury, platné ÚPD, ÚAP. Rozhovory s představiteli obcí a klíčovými osobnostmi. SWOT analýza (klíčové faktory), definice problémů v území (problémový výkres). Výstupem bude vize, koncepce a strategický rámec rozvoje; v grafické části analýzy hodnot, limitů využití území a záměrů; problémový výkres a konceptuální schéma uspořádání prostoru.

Doporučený rozsah práce

Dokumentace bude obsahovat textovou a grafickou část.

Klíčová slova

udržitelný rozvoj, mikroregion, klimatická změna, endogenní rozvoj

Doporučené zdroje informací

- BINEK, J. *Synergie ve venkovském prostoru : paradoxy rozvoje venkova : kritické zhodnocení bariér, nástrojů a šancí rozvoje venkova*. Brno: GaREP, 2011. ISBN 978-80-904308-6-0.
- MAIER, K. *Udržitelný rozvoj území*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4198-7.
- MARGARIAN A, 2011: Endogenous Rural Development: Empowerment or Abandonment? literatur.vti.bund.de/digbib...extern/dn048906.pdf
- MMR ČR, 2017: Standardy dostupnosti veřejných infrastruktur
- PEŠTA, J. *Encyklopedie českých vesnic : vesnické památkové rezervace, zóny a ostatní památkově hodnotná vesnická díla v Čechách. Díl IV., Ústecký kraj – severozápadní Čechy*. Praha: Libri, 2009. ISBN 978-80-7277-151-6.
- REKTOŘÍK, J., ŠELEŠOVSKÝ, J. et al 1999: Strategie rozvoje měst a regionů. Brno, Masarykova universita
- SLEE, B. Endogenous development; a concept in search of a theorie. In: van der Ploeg J. (ed.). Strengthening endogenous development patterns in European agriculture. Chania: CIHEAM, 1993. p. 43- 54. <http://om.ciheam.org/article.php?IDPDF=Ci000373>
- ÚAP ORP Lovosice; ÚAP ORP Litoměřice
- ÚSTECKÝ KRAJ: Program rozvoje Ústeckého kraje
- ÚÚR: Principy a pravidla územního plánování. <https://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/internetove-prezentace/principy-a-pravidla-uzemniho-planovani/pap-komplet-pro-tisk-2017.pdf>
-

Předběžný termín obhajoby

2017/18 LS – FŽP

Vedoucí práce

prof. Ing. arch. Karel Maier, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra aplikované geoinformatiky a územního plánování

Elektronicky schváleno dne 17. 3. 2018

doc. Ing. Petra Šimová, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 18. 3. 2018

prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.

Děkan

V Praze dne 11. 04. 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že diplomovou práci “Koncepce rozvoje mikroregionu Porta Bohemica“ jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu odborné literatury na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 18.4.2018

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval panu prof. Ing. arch. Karlovi Maierovi CSc. za cenné rady, konzultace a vstřícný přístup při vedení mé diplomové práce. Dále bych chtěl poděkovat starost(ům/tkám) obcí za poskytnuté rozhovory, kamarádům Jakubovi Kyselovičovi, Alžbětě Lengálové, Kristiánovi Skálovi, rodině a všem ostatním za podporu při psaní této diplomové práce.

Koncepce rozvoje mikroregionu Porta Bohemica

Development concept for the micro-region of Porta Bohemica

Souhrn:

Tato diplomová práce vznikla na základě terénních průzkumů, územně plánovací dokumentace, územně analytických podkladů, strategických dokumentů a plánů, mapových podkladů a dalších relevantních koncepčních dokumentů pro řešené území. Dále byly využity autorovy znalosti území a polostrukturované rozhovory s místními aktéry. Cílem práce bylo vytvořit rozvojovou koncepci mikroregionu Porta Bohemica v souladu se zásadami trvale udržitelného rozvoje, pro jeho endogenní rozvoj a reflektovat dopady klimatických změn na řešené území. Tohoto cíle bylo dosaženo pomocí podrobných analýz území a následné návrhové části koncepce rozvoje území Porta Bohemica.

Klíčová slova:

Udržitelný rozvoj, mikroregion, klimatická změna, endogenní rozvoj

Summary:

This diploma thesis was based on based on terrain surveys, territorial planning documents, territorial analytical documents, strategic documents and plans map documents and other conceptual documents regarding to territory of interest. Further, the author's knowledge of the territory and semi-structured interviews with local actors were used. The aim of the thesis was to create a developmental concept of the Porta Bohemica microregion in accordance with the principles of sustainable development, its endogenous development and to reflect the impacts of climate change on the solved territory. This has been achieved through a detailed territory analysis and the successive formulation of the future development scenarios for the territory Porta Bohemica.

Keywords:

Sustainable development, microregion, climate change, endogenous development

Obsah

1	ÚVOD	9
2	CÍL PRÁCE	11
3	METODIKA	11
4	LITERÁRNÍ REŠERŠE	13
4.1	UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ	14
4.2	VYSVĚTLENÍ POJMŮ	16
5	ANALYTICKÁ ČÁST	24
5.1	ZÁKLADNÍ ÚDAJE	24
5.1.1	<i>Výpis ze zakladatelské listiny</i>	24
5.1.2	<i>Předmět činnosti:</i>	24
5.1.3	<i>Širší vztahy a vazby mikroregionu k okolí</i>	25
5.1.4	<i>Vazby mezi jednotlivými obcemi</i>	26
5.1.5	<i>Vymezení mikroregionu (územní a správní)</i>	27
5.2	ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ	28
5.3	HISTORIE	31
5.4	PŘÍRODNÍ A GEOLOGICKÉ POMĚRY	37
5.4.1	<i>Přírodní podmínky</i>	37
5.4.2	<i>Koeficient ekologické stability</i>	39
5.4.3	<i>Horninové prostředí</i>	40
5.5	VODNÍ REŽIM	48
5.5.1	<i>Hydrologické a hydrogeologické podmínky</i>	48
5.5.2	<i>Vodní zdroje</i>	49
5.5.3	<i>Povodně</i>	50
5.6	HYGIENA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	52
5.6.1	<i>Kvalita ovzduší</i>	52
5.6.2	<i>Hluk</i>	54
5.7	DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA	54
5.7.1	<i>Silniční doprava</i>	55
5.7.2	<i>Železniční doprava</i>	56
5.7.3	<i>Vodní doprava</i>	57
5.7.4	<i>Letecká doprava</i>	58
5.7.5	<i>Cyklistická doprava</i>	58

5.8	TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA	59
5.8.1	Vodovody.....	59
5.8.2	Kanalizace.....	59
5.8.3	Zásobování plynem.....	59
5.8.4	Zásobování teplem.....	60
5.8.5	Zásobování elektrickou energií	60
5.8.6	Odpadové hospodářství.....	60
5.9	OBYVATELSTVO.....	61
5.9.1	Vývoj počtu obyvatel.....	62
5.9.2	Struktura obyvatelstva - údaje dle SLDB 2011	63
5.9.3	Změna počtu obyvatel	63
5.9.4	Struktura obyvatelstva.....	64
5.9.5	Vyjíždka.....	65
5.9.6	Národnost.....	67
5.9.7	Lidský potenciál a vzdělanostní struktura	68
5.10	NEZAMĚŠTNANOST	69
5.10.1	Struktura nezaměstnaných obyvatel v jednotlivých obcích	70
5.11	HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ.....	72
5.11.1	Podnikatelské aktivity, ekonomické subjekty.....	75
5.11.2	Ekonomicky aktivní podle odvětví.....	76
5.12	OBČANSKÁ VYBAVENOST.....	77
5.12.1	Školství.....	78
5.12.2	Zdravotnictví a sociální služby	79
5.12.3	Kultura	80
5.12.4	Sport a sportovní zařízení	81
5.12.5	Základní komerční služby.....	81
5.13	REKREACE A CESTOVNÍ RUCH.....	82
5.13.1	Pěší turistika	85
5.13.2	Cykloturistika	86
5.13.3	Vodní rekreace	87
5.13.4	Specifické turistické cíle	88
5.13.5	Ubytovací zařízení.....	89
5.14	ČLENSTVÍ	90
5.15	HOSPODAŘENÍ	91
5.16	SOUHRNNÝ PŘEHLED ZA ŘEŠENÉ ÚZEMÍ	93
5.17	PROBLÉMOVÁ ANALÝZA	96
5.17.1	Problémy vyplývající z profilu území	96

5.17.2	Problémy vyplývající z rozhovorů se starosty.....	99
5.17.3	Problémy/střety k řešení z platné ÚPD	100
5.18	METODIKA A CÍLE ANALÝZY SWOT	102
5.18.1	Subregion „Labe“.....	103
5.18.2	Subregion „Středohoří“.....	107
6	NÁVRHOVÁ ČÁST	111
6.1	AKTÉŘI V ÚZEMÍ.....	111
6.2	VÝCHODISKA KONCEPCE.....	112
6.2.1	Endogenní rozvoj	112
6.3	KONCEPCE ROZVOJE ÚZEMÍ	113
6.3.1	Vize	116
6.3.2	Cíle a jejich vize	117
6.3.3	Priority	120
6.3.4	Záměry.....	120
6.4	AKČNÍ PLÁN.....	148
7	IMPLEMENTACE KONCEPCE	149
7.1	ORGANIZAČNÍ ZAJIŠTĚNÍ IMPLEMENTACE.....	149
8	DISKUSE.....	150
9	ZÁVĚR	153
10	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	154
11	SEZNAM GRAFŮ A TABULEK	160
12	SEZNAM OBRÁZKŮ	162
13	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	163
14	GRAFICKÁ ČÁST	165
14.1	VÝKRES ŠIRŠÍCH VZTAHŮ.....	165
14.2	PROBLÉMOVÝ VÝKRES.....	165
14.3	VÝKRES HODNOT, LIMITŮ A ZÁMĚRŮ.....	165
14.4	STROM CÍLŮ	165
14.5	SCHÉMA – KONCEPCE USPOŘÁDÁNÍ ÚZEMÍ MIKROREGIONU PB	165
15	PŘÍLOHY	166
15.1	KOMPAKTNÍ DISK.....	166
15.2	KARTA PROJEKTU	166
15.3	VZOROVÝ AKČNÍ PLÁN	167

1 Úvod

Vstupem do Evropské unie deklarovala Česká republika mimo jiné i ochotu přijmout základní Unijní principy, které povedou k vyšší ekonomické i sociální soudržnosti členských států. Jedním z těchto principů je princip programování, tj. soustředění pozornosti zainteresovaných subjektů v zájmovém prostředí k dosažení střednědobých až dlouhodobých cílů, které jsou stanoveny v koncepci rozvoje území. V současné době se strategické plánování stalo běžným nástrojem sociálního a ekonomického rozvoje. Diplomová práce „Koncepce rozvoje mikroregionu Porta Bohemica“ je koncepční rozvojový dokument, vypracovaný v souladu s principy trvale udržitelného rozvoje. Tento koncepční dokument napomáhá organizovat a systematicky řídit změny probíhající v území. Důležitým krokem bylo definování vize mikroregionu. Dále pak nalezení a správné formulování cílů, hlavních priorit a jednotlivých záměrů. Dokument vychází jak ze znalosti místních problémů a rozvojového potenciálu, tak ze znalosti celospolečenského vývoje. Charakterizuje zásadní silné a slabé stránky tohoto území a vymezuje hlavní priority rozvoje, které budou podporovány. Zaměřuje se na stimulaci místních aktivit, tj. na využití vnitřního (endogenního) potenciálu území. Tento rozvojový dokument je možné chápat jako soubor konkrétních po sobě jdoucích kroků, které směřují k udržitelnému rozvoji tohoto území.

Není v silách autora ani této diplomové práce postihnout veškeré aspekty ekonomického, územního či sociálního rozvoje území. Tento dokument pouze selektivně stanovuje prioritní směry a problémy rozvoje, na které se zaměřuje a řeší je. Vychází z potřeb mikroregionu jako celku, ale zároveň respektuje i zájmy jednotlivých členských obcí v návaznosti na cíle a priority vyšších územních celků. Dokument byl zpracován v souladu s rozvojovými prioritami EU, ČR, Ústeckého kraje a obcí s rozšířenou působností. Podkladem pro jeho zpracování byla ÚPD a ÚAP Ústeckého kraje, ORP Litoměřice, ORP Lovosice, ORP Roudnice nad Labem a ÚP jednotlivých obcí na jejichž základě byl zpracován a není s nimi v rozporu.

Diplomová práce je rozdělena do několika částí. První část diplomové práce (literární rešerše) obsahují obecné informace o udržitelném rozvoji a o strategickém a územním plánování.

Navazující, druhou částí práce je analytická, tj. socioekonomický profil (tzv. charakteristika) mikroregionu. Pro analýzy současného stavu území a jeho možných vývojových směrů ve vybraných oblastech byly použity dostupné statistické údaje, strategické dokumenty, literatura, internetové zdroje a vlastní znalosti autora tohoto území doplněné o polostrukturované rozhovory se starosty některých členských obcí mikroregionu. Syntézu všech dílčích analýz představuje tzv. SWOT analýza a analýza problémová. Pomocí těchto analýz bylo dosaženo jasného definování hlavních problémů řešeného území. Dále byly nalezeny a pojmenovány silné a slabé stránky území, jeho příležitosti a hrozby, které poskytly základ pro formulaci rozvojových cílů a záměrů v třetí části diplomové práce.

Třetí částí této práce byla část návrhová. Tato část dokumentu se zaměřuje především na stanovení cílů rozvoje a aktivit potřebných k jejich dosažení. Podstatou návrhové části dokumentu je vize charakterizující stav území, jehož má být dosaženo naplněním vytyčených cílů. V tomto dokumentu byly použity čtyři vize, které charakterizují čtyři cíle, a dále pak jedna vize společná za celé území mikroregionu, která v sobě nese odkaz všech čtyř vizí vytyčených cílů. Poměrně obecně formulované cíle jsou detailněji specifikovány již v konkrétnějších prioritách. Jako konkrétní příklady jsou přiřazeny rozvojové záměry. Jednotlivé rozvojové záměry publikované v tomto dokumentu nejsou v žádném případě nedotknutelné a konečné. Podaří-li se formulovat jakýkoli další záměr přispívající k naplnění vize, identifikovaných cílů, je žádoucí tento záměr uskutečnit.

Jednotlivé dílčí kroky nezbytné pro realizaci vytyčených záměrů jsou spojeny především s iniciativou a spoluprací veřejné správy a zainteresovaných subjektů (občanské iniciativy, NNO, podnikatelské subjekty atd.) Aby se z tohoto dokumentu nestal tzv. „mrtvý“ dokument, je důležitá jeho pravidelná aktualizace. Tento dokument nemá být statický/neměnný, nýbrž „otevřený“/přístupný pro nové podněty umožňující pružně reagovat na stále se měnící situaci v území se všemi jeho problémy či potřebami.

2 Cíl práce

Tato diplomová práce je zaměřena na vytvoření koncepce rozvoje území mikroregionu Porta Bohemica a konceptuální uspořádání tohoto prostoru za pomoci terénních průzkumů, analýz územně plánovací dokumentace, územně plánovacích podkladů, rozhovorů se starosty dotčených obcí (aktérů rozvoje), osobních územních znalostí a souvislostí autora práce a dalších dokumentů jak strategického, tak nestrategického charakteru. Hlavním cílem této diplomové práce je vytvoření koncepce pro uspořádání jednotlivých složek území a stanovení návrhu budoucího směřování tohoto území. Toho je dosaženo pomocí eliminace problémů, potlačením negativních jevů, podpoření silných stránek a využití příležitostí, neboť pouze tímto komplexním postupem můžeme dosáhnout kýženého cíle. Tato diplomová práce si dále klade za cíl stát se podkladem při utváření dalších koncepčních dokumentů, a být tak jedním ze základních nástrojů koordinace rozvoje území mikroregionu Porta Bohemica.

3 Metodika

Tento konkrétní dokument byl zpracováván expertní metodou, která je založena na vypracování dokumentu expertem (nebo sérií expertů – odborníků). Pomocí této metody se podařilo jasně definovat problémy a rozvojové možnosti řešeného území. Expertní metoda klade důraz na přesnost a detailní sledování jednotlivých jevů.

Silnou stránkou tohoto zpracování je nezávislost na místním prostředí s velkou měrou podrobných údajů a zjištění. Tento postup zpracování vychází z podrobné analytické části, na základě, které se formulují cíle rozvoje území. V návrhové části se poté snaží pro jednotlivé cíle najít jejich priority. Po nalezení řešení navrhuje konkrétní záměry, které by měly vést k naplnění koncepce rozvoje území.

Slabinou expertní metody by mohla být malá znalost místního prostředí a vztahů mezi jednotlivými aktéry rozvoje. To se však tohoto konkrétního dokumentu netýká, neboť autor práce místní prostředí dobře zná. Za účelem prohloubení vědomostí a vyloučení případných nepřesností v autorových znalostech o řešeném území bylo využito polostrukturovaných rozhovorů se starosty členských obcí mikroregionu (aktéry rozvoje).

Teoretická část diplomové práce (kap. 4) shrnuje poznatky získané studiem odborné literatury, definuje pojmy jako udržitelný rozvoj, strategické plánování a věnuje se tzv. koncepčním dokumentům a jeho formám.

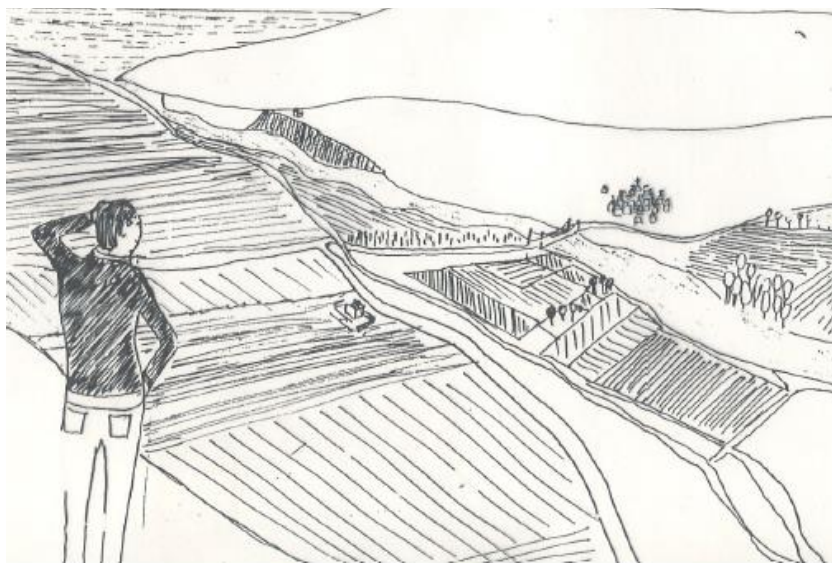
Po této fázi práce byla provedena analýza řešeného prostoru, tedy území mikroregionu Porta Bohemica. Podkladem pro analytickou část byly především terénní průzkumy, územně plánovací dokumentace, územně plánovací podklady, strategické dokumenty vztahující se k řešenému území, data z Českého statistického úřadu, polostrukturované rozhovory a také autorova vlastní znalost řešeného území. Výstupem analytické části práce je SWOT analýza a problémová analýza, které dohromady představují podklad pro další část práce. Pro lepší utřídění všech poznatků byl konstruován strom cílů (součástí příloh diplomové práce).

Na základě těchto výsledků byla vypracována návrhová část diplomové práce, jejímž výsledkem jsou záměry, na které by se měl mikroregion v budoucnu zaměřit. Poslední částí návrhové části diplomové práce je část implementační.

4 Literární rešerše

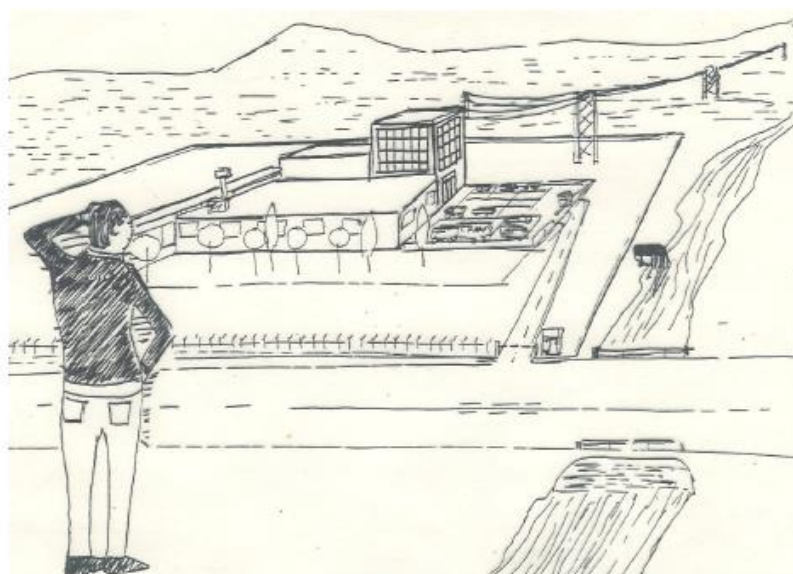
Vše, co lidstvo dělá a jak se rozhoduje, se projeví za desítky až stovky let. Právě teď ale vytváříme budoucnost se všemi jejími klady a zápory. Na obrázcích (Obr.1 a Obr. 2) je znázorněn rozdíl mezi strategickou (koncepční) úrovní a projektovou (technickou) úrovní.

Obr.1: Strategická (koncepční) úroveň

Autor: Maria do Rosário Partidário

Obr. 2: Projektová (technická) úroveň

Autor: Maria do Rosário Partidário

4.1 Udržitelný rozvoj území

Tématu udržitelného rozvoje je v České republice, stejně jako ve zbytku vyspělého světa, věnována v posledních letech stále větší pozornost. O udržitelném rozvoji se v poslední době často mluví v souvislostech s mezinárodní, národní i lokální politikou. Tato kapitola (a celá diplomová práce) se ale nevěnuje problematice udržitelného rozvoje v obecném slova smyslu, zaměřuje se pouze na udržitelný rozvoj, který je součástí lokální politiky.

V první řadě bychom měli pojem „udržitelný rozvoj“ definovat. Dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, je v § 18 odstavci 1 uvedeno, že „udržitelný rozvoj území spočívá ve vyváženém vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území a který uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života generací budoucích.“

Udržitelný rozvoj má podle informací uváděných v literatuře tři základní pilíře, a to pilíř environmentální, ekonomický a sociální. Jako rovnováhu mezi těmito pilíři pak můžeme vysvětlit pojem udržitelný rozvoj. Některé zdroje uvádí ještě další pilíře, jako jsou např. pilíř kulturní nebo pilíř dobré správy veřejných věcí (Maier a kol., 2012). V této diplomové práci budou pro zjednodušení uvažovány pouze tři základní pilíře.

Enviromentální pilíř

S narůstajícím dopadem činnosti člověka na životní prostředí a obyvatelstvo planety narůstá i potřeba regulovat spotřebu přírodních zdrojů tak, aby neodporovala principům udržitelného rozvoje. Pro posuzování vlivu lidské činnosti na kvalitu přírodního prostředí byla vyvinuta celá řada nejrůznějších metod, které nás informují o tom, zda nehrozí překročení prahů únosnosti v jednotlivých ukazatelích či kritériích, případně se takovému překročení snaží předejít (Maier a kol., 2012). Mezi aspekty hodnocené v rámci environmentálního pilíře patří horninové prostředí a geologie, vodní režim, hygiena životního prostředí, ochrana přírody a krajiny, zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa (Hruška-Tvrдый, 2010).

Sociální pilíř

Pro zajištění udržitelného rozvoje v sociálním pilíři je třeba uspokojit sociální potřeby lidí žijících ve společnostech, k čemuž je nezbytné dosáhnout tzv. sociální soudržnosti. Ta se může vztahovat k nejbližšímu okolí bydliště, k městské čtvrti, obci, regionu, státu nebo i k nadnárodnímu společenství (Maier a kol., 2012). Mezi ukazatele, které se hodnotí v rámci sociálního pilíře, můžeme zařadit např. veřejnou a dopravní infrastrukturu, sociodemografické podmínky, bydlení, rekreaci a cestovní ruch (Hruška-Tvrđý, 2010).

Ekonomický pilíř

Se sociálním pilířem úzce souvisí ekonomický pilíř udržitelného rozvoje. Soudržnost společenství je totiž podmíněna ekonomickou prosperitou, které je zároveň možno dosáhnout pouze v soudržné společnosti. Hodnocení sociálního a ekonomického udržitelného rozvoje bývá velmi problematické. Při hodnocení těchto dvou pilířů udržitelného rozvoje je nutné brát v úvahu místní specifické podmínky. Nicméně i při dodržování správného postupu hodnocení je jen stěží možné stanovit reálné dopady změn v daném území na sociální a ekonomický pilíř udržitelného rozvoje. Protože není v praxi možné využít určitého komplexního způsobu hodnocení všech sociálních a ekonomických aspektů udržitelného rozvoje, sledují se alespoň vybrané charakteristiky a využívá se srovnávání s podobnými územními celky. Případně lze sledovat vývojový trend daného území (Maier a kol., 2012). V rámci ekonomického pilíře hodnotíme aspekty, jako jsou údaje o podílu obsazených pracovních pozic, podnikatelské aktivitě v dané obci, dlouhodobé nezaměstnanosti a daňové výtěžnosti (Hruška-Tvrđý, 2010).

Kromě těchto tří základních pilířů literatura uvádí také další obecné principy udržitelného rozvoje, mezi které patří například (Maier a kol., 2012; Jepson, 2010):

- ❖ Prostorové propojení aktivit dopravou
- ❖ Promísení a různorodost činností v urbanizovaném prostoru
- ❖ Ochrana přírodních funkcí a biologických procesů
- ❖ Veřejná prostranství
- ❖ Identifikace obyvatel s místem bydliště
- ❖ Propojení mezi různými dopravními systémy

4.2 Vysvětlení pojmů

Účelem této kapitoly je sjednocení používaných pojmů a jejich výkladu v oblasti strategického plánování. Jsou zde definovány zejména pojmy používané v rámci strategické práce a další klíčové pojmy pro strategické plánování. Některé pojmy mohou mít více významů, zde je však uveden pouze význam v souvislosti se smyslem práce (tj. strategického plánování).

Strategické plánování

Tabulka 1: Základní otázky a kroky strategického plánování

Přináší tři základní otázky:	1. Kde jsme? 2. Kam směřujeme, jaký je náš cíl? 3. Jak vytyčeného cíle dosáhneme?
Základní kroky strategického plánování:	A. Analýza B. Formulace vize C. Vyhodnocení situace D. Příprava strategie, cílů a záměrů E. Vyhotovení strategie jako dokumentu

Strategické plánování má aktivizační charakter a je základním pilířem udržitelného rozvoje. Stanovuje jakousi „filozofii“ rozvoje, formuluje a provazuje hlavní kategorie rozvojových aktivit. Procesy a jednotlivé náležitosti nejsou zákoně upraveny a vychází se především z praxe (z toho důvodu se často objevuje různá terminologie, metodika i obsah). Plánuje se však od shora dolů, to znamená, že na prvním místě jsou „evropské“ strategie, poté národní a regionální (krajské), na které by měly navazovat strategie na místní – mikroregionální úrovni. Strategické plánování se provádí z důvodu potřeby reagovat na aktuální možnosti a potřeby rozvoje území v součinnosti s ostatními strategickými dokumenty. Musí proto splňovat evropské standardy rozvojových dokumentů včetně principů trvale udržitelného rozvoje a zároveň navazovat na rozvojové dokumenty vyšších územních celků (kraj, stát, EU).

Koncepce rozvoje mikroregionu je koncepční dokument popisující klíčové jevy v mikroregionu. Hodnotí a navrhuje dlouhodobá opatření a cíle, pomocí jejichž realizace se snaží o pozitivní rozvoj daného území, růstu jeho ekonomiky, ochranu životního prostředí,

rozvoj sociálně společenských a kulturních akcí a udržitelný rozvoj území tak, aby bylo zabráněno diverzifikaci venkovských oblastí.

Koncepce rozvoje mikroregionu by měla odpovídat na otázku, jak uvádět v soulad činnosti uvnitř mikroregionu, tak aby bylo dosaženo řešení společných problémů obcí, které jsou součástí mikroregionu. Tento dokument by měl vycházet z důkladných znalostí daného území, mapovat jeho zdroje a usilovat o maximalizaci rozvojových aktivit neboli snažit se o konsensus v podobě vyváženého růstu. Plánovací proces by měl obsahovat řadu po sobě jdoucích a navazujících kroků, které by měly poskytnout odpověď na otázku, kterým společným směrem bude rozvoj mikroregionu směřován. Tento plánovací proces by měl být co nejvíce otevřený veřejnosti, a to z důvodu snahy o co možná největší shodu všech účastníků procesu. Zapojením veřejnosti je zároveň vytvořen potenciál pro co nejkonkrétnější formulaci reálných a potřebných rozvojových projektů a budování partnerské sítě subjektů jak ze ziskové, tak neziskové sféry a veřejného sektoru. Dalším a nezbytným předpokladem kvalitního strategického plánování je zajištění potřebných investic a externích finančních prostředků na jednotlivé cíle, priority a záměry.

Proces strategického plánování probíhá ve třech po sobě jdoucích fázích, které tvoří výslednou koncepci rozvoje mikroregionu. Jedná se o tyto dvě části – část analytickou a část návrhovou (koncepční). Jednotlivé fáze na sebe logicky navazují, a tvoří tak potom jednotný celek.

Finální koncepční dokument by měl vést k nastartování dlouhodobých procesů, které povedou ke zlepšení socio-ekonomických podmínek života v mikroregionu a ke zlepšení jeho životního prostředí. Měl by se stát jakýmsi vodítkem pro společné projekty obcí, soukromého, veřejného sektoru a zájmových spolků či organizací, při společném úsilí o pozitivní rozvoj území a zlepšení života jeho obyvatel. Rovněž je podkladem a nezbytnou podmínkou pro získání dotací jak z národních, tak z evropských fondů. Důležitost tohoto dokumentu tkví v neposlední řadě v tom, že je jakousi „biblí“ pro řídicí složku managementu rozvoje (Rozvojové možnosti obcí, 2010) (Metodika zavádění managementu do mikroregionů, 2017).

Koncepční dokumenty jsou základními nástroji koordinace a řízení rozvoje území. Stanovují základní rozvojové směry a cíle, kterých má být dosaženo, stejně jako cesty, kterými těchto cílů bude dosaženo. Zásadním aspektem plánovacích procesů je konsensus

rozličných zájmů aktérů ve vztahu k rozvoji daného prostoru nebo oblasti tím způsobem, aby mohla být využita lokální či regionální specifika, příležitosti a současně aby nedocházelo k prostorovým či jiným konfliktům. Koncepční (programové, strategické, rozvojové) dokumenty formalizují plánovací procesy (Metodická podpora regionálního rozvoje, 2014).

Česká právní úprava se nikterak striktně nevěnuje vymezení struktury, obsahu ani procesu vytváření koncepčních dokumentů. Obsah, členění a význam koncepčních dokumentů vychází nejčastěji z praxe. Ve fázi přípravy těchto dokumentů bývá používán buď tzv. komunitní nebo expertní přístup. Komunitní přístup je založen na otevřeném přístupu k plánování veškerým subjektům v rámci dané komunity, které se mohou účastnit veškerých fází přípravy koncepčního dokumentu. Oproti tomu expertní tvorba koncepčního dokumentu je relativně uzavřený proces, který je především založen na participaci významných představitelů dané obce či regionu (tzv. společenských, ekonomických a politických elit). Až ve výčtu pravomocí zastupitelstva v zákoně o obcích a zákoně o krajích, nalezneme zmínku o tom, že zastupitelstvo schvaluje program rozvoje. Důsledkem chybějící systémové úpravy zákona je početný výskyt „nesystémových“ dokumentů, což způsobuje jejich obtížnou vzájemnou časovou i věcnou „prostupnost“ jak v rovině horizontální (vzájemné spolupráce mezi svazky/sdruženími obcí nebo mezi mikroregiony, regiony či kraji), tak v rovině vertikální, kdy je jako kýžený efekt provázanost potřeb a cílů mezi subjekty hierarchicky různých úrovní územních celků (Metodická podpora regionálního rozvoje, 2014).

Vymezení charakteristik koncepčních dokumentů je možné najít v těchto následujících právních ustanoveních:

Zákon č. 248/2000 Sb. ze dne 29. června 2000 o podpoře regionálního rozvoje (v § 2 odstavec b) a c) vymezuje strategii regionálního rozvoje jako střednědobý dokument, na období 3 – 7 let, který formuluje přístup státu k podpoře regionálního rozvoje, poskytuje potřebná východiska a stanovuje rozvojové cíle a zásady pro vypracování regionálních programů rozvoje; státní program regionálního rozvoje jako střednědobý dokument, který stanoví zaměření podpory regionálního rozvoje pro jeden nebo společně pro více podporovaných regionů.)

Jiná časová určení ani definice zákon neuvádí. Za povšimnutí stojí, že strategie je zde uváděna jako střednědobý dokument, program stejně tak.

Tento zákon dále obsahuje v § 8, 9 a 10 stručnou úpravu programu rozvoje kraje

- § 8 – (1) Kraj v rámci své samostatné působnosti podporuje rozvoj regionů vymezených v programu rozvoje územního obvodu kraje podle svých konkrétních potřeb s ohledem na vyvážený rozvoj svého územního obvodu; (2) Pro podklady k vymezení regionů v programu rozvoje územního obvodu kraje a pro oblasti, na něž je podpora zaměřena, platí přiměřeně § 3 a § 5 odst. 2 zákona 248/2000.
- § 9 – Program rozvoje územního obvodu kraje obsahuje zejména:
 - a) analýzu hospodářského a sociálního rozvoje územního obvodu kraje, charakteristiku slabých a silných stránek jeho jednotlivých částí a hlavní směry rozvoje;
 - b) vymezení regionů, jejichž rozvoj je třeba podporovat, uvedení oblastí, na něž má být podpora zaměřena;
 - c) úkoly a priority v rozmístění a rozvoji občanské vybavenosti, infrastruktury, životního prostředí, atd.
- V § 10 jsou vymezeny náležitosti finanční podpory rozvoje územního obvodu kraje.

Strategická (konceptní) úroveň

Zahrnuje: myšlenku, vizi, koncepci, strategii, program nebo plán. Na tu poté navazuje projektová (technická) úroveň a realizace záměru.

Myšlenka je jakási hrubá představa budoucího rozvoje. Nejprve je ale nutné rozvoj charakterizovat a definovat cíle. V závislosti na úrovni, pro které cíle určujeme, se budou cíle lišit. Odlišné budou cíle pro lokální komunity, mikroregiony, regiony a cíle pro národní či mezinárodní úroveň. Příklad představy rozvoje by mohl být definován takto: už máme určitou myšlenku o podobě budoucího rozvoje, ale zatím nevíme, jak tuto představu uskutečnit. (Metodika zavádění managementu do mikroregionů, 2017), (Metodika přípravy veřejných strategií, 2013)

Vize nebo také strategická vize je konkrétní představa budoucího rozvoje a stavu, kterého chce mikroregion v časovém horizontu pořizované strategie (koncepce) na svém území dosáhnout (Opluštilová, 2009). Vize vychází z identifikovaných silných stránek, příležitostí a zároveň reaguje na hrozby a slabé stránky identifikované v analytické části práce. Snahou vize je popsat cílový neboli žádoucí stav území, pro které je rozvojový dokument připravován. Vize musí být jasná a srozumitelná. Hledí do střednědobé až dlouhodobé budoucnosti a je zpravidla platná pro dva až tři plánovací cykly. Plánovací cykly

se mohou ovšem lišit. Operační programy Evropské unie mají šestiletý plánovací cyklus (např. 2014 – 2020), naproti tomu Plán odpadového hospodářství České republiky má desetiletý plánovací cyklus, proto dva až tři plánovací cykly. (Metodika přípravy veřejných strategií, 2013)

Koncepce, myšleno obecně, je záměr nebo návrh. Ve strategickém plánování označuje pojem koncepce celkové-směrování v dané oblasti. Jinými slovy jde o dokument stanovující určité cíle, které mají být dosaženy, podmínky (záměry) pro dosažení cílů. Koncepce by měla mít čtyři základní vlastnosti. Zaprvé je to komplexnost, tzn. měla by obsahovat všechny funkce, které subjekt plní. Druhou vlastností je konzistentnost neboli vzájemná provázanost cílů. Třetí vlastností, kterou by koncepce měla mít, je konkrétnost, tzn. měla by mít srozumitelně vypracovanou soustavu záměrů. A poslední (čtvrtou) vlastností je adresnost, tedy jednoznačné určení subjektů, kteří budou stanované cíle plnit (Šremer, 2018). Koncepce obsahuje základní východiska a směrování. Oproti tomu strategie je pojem konkrétnější, obsahuje konkrétní cíle a jejich hodnoty. Koncepce a Politika mohou mít obdobný charakter, největší rozdíl je především v jejich časovém horizontu. Horizont realizace u koncepce je spíše krátkodobého až střednědobého charakteru, kdežto u politiky se jedná o horizont střednědobý až dlouhodobý (Metodika přípravy veřejných strategií, 2013).

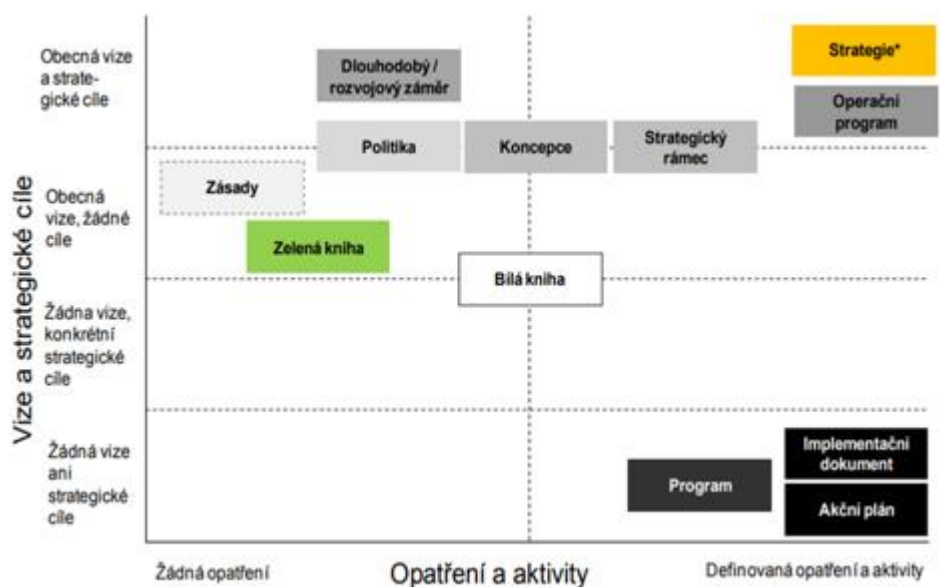
Z hlediska pojetí obsahu, formy a účelu, rozlišujeme následující typy strategických (koncepčních) dokumentů s ohledem na jejich věcný a časový zřetel:

Strategie je dlouhodobý koncepční dokument vypracovaný jako ucelený soubor opatření mířící k dosažení určitých vytyčených cílů v definované oblasti. Určuje základní linie rozvoje daného subjektu (nebo také) území daného subjektu ve všech cílových oblastech na dlouhou dobu. Takto pojatá strategie obsahuje definice problémů, souhrn dat a podkladových analýz, definuje vizi a vytyčuje řadu cílů, jichž má být dosaženo. Kromě toho strategie určuje opatření, jejichž prostřednictvím má být jednotlivých cílů dosaženo. Strategie zároveň obsahuje a definuje implementační rámec (včetně aktérů, časového a finančního rámce implementace atd.) (Rozvojové možnosti obcí, 2010), (Metodika přípravy veřejných strategií, 2013).

Program je střednědobý koncepční dokument, jakýsi soubor projektů, koordinovaně řízených a realizovaných se záměrem dosáhnout cílů v dané oblasti strategie. Vychází ze Strategie a dále na ni navazuje (samostatný program pozbývá smysluplnosti). Vytyčuje ta opatření, která bude subjekt realizovat, aby docílil strategických cílů. Program může mít podobný profil jako akční plán, liší se ale především v časovém horizontu realizace. Zatímco akční plán má spíše krátkodobý horizont realizace, program má střednědobý až dlouhodobý horizont realizace (Rozvojové možnosti obcí, 2010) (Metodika přípravy veřejných strategií, 2013).

Plán („Akční plán“) je krátkodobý dokument prováděcího charakteru a v zásadě už se nejedná o koncepční dokument v pravém slova smyslu. Akční plán je však nezbytným návazným dokumentem na strategii, jelikož obsahuje a konkretizuje vybraná opatření ve formě aktivit a projektů, pomocí nichž mají být cíle strategie naplněny. Obsahuje rovněž harmonogram a určuje způsob financování jednotlivých aktivit a projektů společně s jejich rámcovými rozpočty. Na obrázku 3. je znázorněno graficky schéma strategických dokumentů. (Metodická podpora regionálního rozvoje, 2014) (Rozvojové možnosti obcí, 2010) (Metodika přípravy veřejných strategií, 2013).

Obr. 3: Grafické schéma strategických dokumentů

Zdroj: (Metodika přípravy veřejných strategií, 2013)

Mikroregion je územně ucelená oblast vymezená přirozenými historickými, přírodními nebo technickými hranicemi (pojícími prvky). Jako mikroregion je zde myšlen dobrovolný svazek obcí – právnická osoba ustavená v souladu s § 49 až 53 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. Obecně se jedná se o oblast, území, které využívá principu soudržnosti. Obce v tomto svazku provazují a spojují své zájmy a záměry s cílem jejich realizování ve všech členských obcích nebo jen v některých v tomto území. Dle občanského zákoníku (§ 20 f až § 20 j) jsou za mikroregiony rovněž považována zájmová sdružení právnických osob se soukromými subjekty. I jednotlivé kraje v ČR mohou definovat mikroregion různým způsobem. Úlohou mikroregionů je výkonná a koncepční činnost samosprávných orgánů obcí. Především se jedná o oblast místního rozvoje, iniciační činnost v řešení místních problémů a účast na regionálních programech (Opluštilová, 2009).

Aktéři regionálního rozvoje („mikroregionu“)

Aktéři regionální politiky v obecné rovině odpovídají subjektům, které se podílejí na rozvoji venkova. Krom „základních“ aktérů, kteří svými nástroji ovlivňují rozvoj venkova, jsou rovněž důležité jednotlivé sociální skupiny obyvatel, které na venkově žijí.

Tabulka 2: Matice aktérů – prostorová úroveň versus typ sektoru.

		SEKTORY		
		Veřejný	Podnikatelský	Neziskový
ÚROVEŇ	Evropská	Evropská komise (rámec SZP EU)	Nadnárodní zájmová uskupení (např. COPA a další svazy zemědělců, výrobců a producentů)	Sítě
	Národní	Ministerstva; Celostátní síť pro venkov	Celostátní zájmová uskupení	Spolky, svazy, sítě
	Krajská	Kraj; Vysoké školy; Krajská informační střediska	Podnikatelská sdružení	Nezisková sdružení
	Lokální	Obce – DSO, MAS; Obcí zřizované organizace	Podnikatelé, zemědělci	Zájmová sdružení, spolky

Zdroj: (Metodická podpora regionálního rozvoje, 2014)

Na lokální úrovni je klíčovým aktérem obec. Ve venkovském prostoru je koordinační role obcí negativně ovlivněna roztržitostí sídelní struktury, a tudíž velkým počtem malých obcí. Tyto obce mají nevýhody, jako je nedostatek disponibilních finančních prostředků, horší dostupnost informací a personální vytíženost obecních úřadů. Tyto obce se proto za

účelem dosažení kýžených cílů sdružují. Nejčastěji se jedná o formu dobrovolných svazků nebo místních akčních skupin. Další složkou důležitou pro rozvoj venkovského prostoru jsou místní instituce, spolky a sdružení. Nemělo by být podceňováno pravidelné setkávání obyvatel a společné řešení problémů se zapojením všech skupin v obci, neboť velmi významnou roli hrají právě obyvatelé těchto obcí. Rozvoj venkova může být také ovlivněn (jak pozitivně, tak negativně) přítomností či nepřítomností podnikatelských subjektů v obci. Tyto subjekty vytvářejí pracovní místa pro obyvatele a zejména ti, co podnikají ve službách, se podílí se na uspokojování jejich potřeb.

Podstatný význam pro rozvoj venkovského prostoru mají nejrůznější zájmové organizace. Tyto organizace působí většinou na krajské či národní úrovni.

Z hlediska resortů, které mají největší vliv na utváření venkovského prostoru, můžeme jmenovat např. ministerstvo pro místní rozvoj jakožto ústřední správní orgán státní správy, a to zejména ve věcech regionální politiky, nebo ministerstvo zemědělství jakožto ústřední orgán státní správy pro zemědělství, vodní hospodářství a pro potravinářský průmysl. Pod správu ministerstva zemědělství spadají rovněž pozemkové úřady. Dále svojí činností ovlivňuje venkovský prostor ministerstvo životního prostředí, ministerstvo financí, ministerstvo práce a sociálních věcí, ministerstvo kultury a další (Metodická podpora regionálního rozvoje, 2014).

5 Analytická část

Analytická část diplomové práce byla vypracována na základě autorových znalostí území, studia odborných dokumentů (Politika územního rozvoje ČR, Zásady územního rozvoje, Územně analytické podklady a Územně plánovací dokumentace), polostrukturovaných rozhovorů a studia dalších dílčích dokumentů.

5.1 Základní údaje

5.1.1 Výpis ze zakladatelské listiny

Název:	Mikroregion Porta Bohemica
Registrace dne:	14. 1. 2000
Pod číslem:	14/2000 – SDRUŽENÍ (OkÚ Litoměřice)
Sídlo:	Kamýk čp. 65
IČO:	70582688
Orgány, kterými svazek jedná:	rada svazku, předseda sdružení, místopředseda sdružení, kontrolní výbor

5.1.2 Předmět činnosti:

Hlavní činnost svazku je zaměřena zejména na výkon činností směřujících k systematickému a efektivnímu rozvoji zájmového území, ochranu a prosazování společných zájmů členských obcí a jejich spolupráci při rozvíjení činnosti týkající se:

- a) propagace svazku a jeho zájmového území,
- b) koordinace významných investičních akcí v zájmovém území,
- c) oblasti školství, sociální péče a rozvoje kultury v zájmovém území,
- d) správy shromažďování a odvozu komunálních odpadů v zájmovém území,
- e) ochrany životního prostředí, ochrany ovzduší, veřejného pořádku a požární ochrany v zájmovém území,
- f) rozvoje cestovního ruchu v zájmovém území,
- g) podpory podnikání v zájmovém území,
- h) rozvoj služeb v zájmovém území,
- i) zajištění dopravní obslužnosti v zájmovém území, včetně rozvoje infrastruktury bezpečné dopravy – cyklotras a cyklostezek v území,
- j) zabezpečování čistoty obcí v zájmovém území,

- k) správy veřejné zeleně a veřejného osvětlení v zájmovém území,
- l) zásobování vodou v zájmovém území,
- m) odvádění a čištění odpadních vod v zájmovém území,
- n) správy majetku obcí; a to zejména místních komunikací, lesů, bytového fondu, sportovních a kulturních zařízení,
- o) administrativní činnosti; a to zejména zpracování účetnictví obcí a právního poradenství, apod.
- p) společného nákupu energií v zájmovém území,
- q) propagace svazku a jeho zájmového území,
- r) koordinace významných investičních akcí v zájmovém území,
- s) koordinace územního plánování v zájmovém území,
- t) koordinace aktivit obcí směřujících k získání finančních zdrojů určených pro rozvoj zájmového území.

Svazek může vyvíjet i aktivity, které se z objektivních důvodů netýkají všech členů svazku; povinnost svazku, aby tyto aktivity byly v souladu s účelem svazku, tím zůstává nedotčena.

Svazek může vedle své hlavní činnosti vyvíjet též vedlejší hospodářskou činnost spočívající v podnikání nebo jiné výdělečné činnosti; to vše pouze za podmínky, že jejím účelem je podpora hlavní činnosti svazku anebo hospodárné využívání majetku svazku.

Svazek může zřizovat jiné právnické osoby, nebo rozhodovat o účasti svazku v jiných právnických osobách za podmínky, že jde o naplňování cílů svazku.

Za předmět činnosti sdružení se považují i takové aktivity, které se týkají pouze jedné členské obce, pokud se vztahují na zájmy sdružení jako celku. Převzato z: (Mikroregionu Porta Bohemica, 2015)

Platné stanovy jsou na CD součástí příloh diplomové práce.

5.1.3 Širší vztahy a vazby mikroregionu k okolí

Mikroregion Porta Bohemica se nachází v jižní části Ústeckého kraje, na území okresu Litoměřice. Územně je vymezen katastry následujících obcí: Hlinná, Kamýk, Lhotka nad Labem, Libochovany, Libotenice, Malé Žernoseky, Malíč, Michalovice, Mířejovice, Mlékojedy, Píšťany, Prackovice nad Labem, Velké Žernoseky a Žalhostice.

Vnější i vnitřní vazby mikroregionu byly a nadále jsou utvářeny geografickým a historickým uspořádáním. Územím mikroregionu protéká řeka Labe, která ho tak dělí na levobřežní a pravobřežní část. Na levé i pravé straně řeky Labe se reliéf terénu od řeky zvedá a přechází do kopcovité krajiny Českého středohoří.

Na širší strukturu osídlení je mikroregion napojen komunikací první třídy I/30 (levá strana řeky Labe) a silnicí druhé třídy II/261 (pravá strana řeky Labe), které procházejí mikroregionem od jihu na sever. Ve stejném směru v údolí řeky Labe prochází železniční trať Praha – Ústí nad Labem – Děčín hl. n. a trať Lysá nad Labem – Ústí nad Labem západ. Nejvýznamnějšími městy v okolí jsou Litoměřice a Lovosice (u obce Libotenice je to město Roudnice nad Labem), dále pak krajské město Ústí nad Labem. Město Litoměřice mělo až do doby zrušení okresních úřadů statut okresního města. I nadále pro občany mikroregionu plní funkci spádového města, směřuje sem převážná část vyjížděky za prací, školstvím, službami, kulturou, zdravotní a sociální péčí.

V současné době je mikroregion ne příliš logicky rozdělen mezi tři obce s rozšířenou působností, ORP Litoměřice, ORP Lovosice a ORP Roudnice.

Výkres širších vztahů obsahuje grafická část diplomové práce.

5.1.4 Vazby mezi jednotlivými obcemi

Obce jsou mezi sebou propojeny sítí silnic I., II., III. třídy a místních komunikací, železnicí a přívozy. Stav především místních komunikací je špatný, a brzy se může stát brzdou rozvoje vztahů mezi obcemi. Další brzdou by mohla být neexistující nebo nedostatečná cestní síť.

Spolupráce mezi obcemi fungovala již před ustanovením mikroregionu, především v oblasti kultury a sportu.

Důležitou obcí pro část mikroregionu je obec Žalhostice (spádová obec), neboť zde (mezi obcemi Velké Žernoseky a Žalhostice, na k.ú. Žalhostice) se nachází jediná devítiletá základní škola na území mikroregionu.

Společné investiční akce do infrastruktury či jiné významnější projekty nejsou v současné době zamýšleny.

Pojátkem mezi obcemi mikroregionu a pozitivním prvkem posilujícím vazby mezi obcemi jsou různé kulturní a sportovní akce, turistický ruch, vinařství, propagace a vzájemná pomoc při krizových situacích (např. ochrana před povodněmi).

5.1.5 Vymezení mikroregionu (územní a správní)

Území mikroregionu Porta Bohemica je tvořeno 14 obcemi, které spadají pod ORP Litoměřice (10 obcí), ORP Lovosice (3 obce) a ORP Roudnice nad Labem (1 obec). Všechny členské obce mikroregionu jsou obce se základním rozsahem přenesené působnosti. Většina řešeného území se nachází v CHKO České středohoří s výjimkou obcí Mlékojedy a Libotenice. Toto území se nachází v prostoru mezi Ústím nad Labem na severu (cca 15 km) a Litoměřicemi a Lovosicemi na jihu. Od Prahy je toto území vzdáleno cca 70 km severně. Všechny obce v řešeném území spadají do NUTS2: CZ04 – Severozápad, NUTS3: CZ042 – Ústecký kraj a LAU 1 (NUTS4): CZ0423 – Litoměřice. Celé území mikroregionu dle PÚR ČR 2008 náleží do rozvojové osy OS2 Praha – Ústí nad Labem – hranice ČR/SRN (-Dresden) a rozvojové oblasti nadmístního významu NOB1 Litoměřicko, Lovosicko, Roudnicko.

Členské obce mikroregionu jsou:

- Hlinná (ORP Litoměřice)
- Kamýk (ORP Litoměřice)
- Lhotka nad Labem (ORP Lovosice)
- Libochovany (ORP Litoměřice)
- Libotenice (ORP Roudnice nad Labem)
- Malé Žernoseky (ORP Lovosice)
- Malíč (ORP Litoměřice)
- Michalovice (ORP Litoměřice)
- Mírejovice (ORP Litoměřice)
- Mlékojedy (ORP Litoměřice)
- Píšťany (ORP Litoměřice)
- Prackovice nad Labem (ORP Lovosice)
- Velké Žernoseky (ORP Litoměřice)
- Žalhostice (ORP Litoměřice)

Obr. 4: Černě-hranice mikroregionu Porta Bohemica

Zdroj: ArcMap, vlastní zpracování

5.2 Základní charakteristika řešeného území

K 31. 12. 2016 byl počet obyvatel mikroregionu 5 114 a to na celkové ploše 61,39 km², to znamená průměrnou hustotu osídlení 83 obyvatel na km². Průměrná hustota osídlení v ČR je 134 obyvatel na km² (k 1. 1. 2016), průměrná hustota zalidnění v Ústeckém kraji byla 154 obyvatel na km² (Regionální informační servis, 2018). Můžeme tedy říci, že hustota zalidnění mikroregionu je podprůměrná. Nejvyšším bodem mikroregionu je vrch Varhošť (638 m. n. m.), nejnižším řeka Labe u Pišťan a Mlékojed (140 m. n. m.). Z členských obcí mikroregionu spadají tři obce do velikostní kategorie do 200 obyvatel, s 9,4 % obyvatel mikroregionu. Čtyři obce spadají do kategorie 201 – 400 obyvatel, s 17,2 % obyvatel mikroregionu. Šest obcí do kategorie 401 – 600 obyvatel, s 59,1 % obyvatel mikroregionu a jedna obec do kategorie 601 – 800 obyvatel, s 14,3 % obyvatel mikroregionu. Nejvyšší počet obyvatel má obec Malé Žernoseky (733 obyvatel) a nejnižší Michalovice

(152 obyvatel), ty zároveň mají i nejmenší katastrální území (0,83 km²), naopak největší katastrální území má obec Hlinná (12,01 km²). Čtyři obce mají více než jednu základní sídelní jednotku (viz Tabulka 3)

Tabulka 3: Základní charakteristika řešeného území

Mikroregion Porta Bohemica	Počet obyv. (1. 1. 2017)	Počet ZSJ	Rozloha (km ²)	Obyv./km ²	Nadm. výška	První písemná zpráva
Hlinná	253	4	12,01	21	420	1337
Kamýk	159	1	5,78	28	301	1319
Lhotka nad Labem	417	1	3,01	138	156	1348
Libochovany	566	2	8,30	68	143	1057
Libotenice	434	1	5,72	76	151	1226
Malé Žernoseky	733	1	3,32	221	159	1276
Malíč	167	2	1,41	118	218	1276
Michalovice	152	1	0,83	183	245	1720
Mířejovice	213	1	1,98	108	273	1322
Mlékojedy	212	1	2,83	75	140	1352
Píšťany	202	1	2,81	72	140	1057
Prackovice nad Labem	598	2	8,09	74	170	1352
Velké Žernoseky	483	1	2,96	163	151	1057
Žalhostice	525	1	2,33	225	151	1319

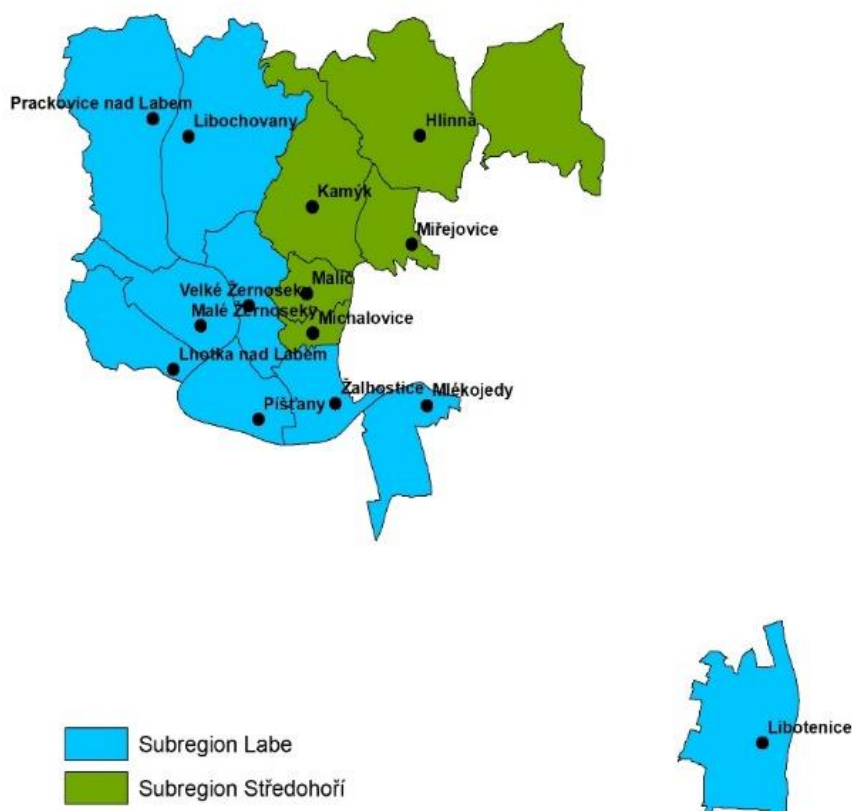
Zdroj: (Český statistický úřad, 2018), (Regionální informační servis, 2018), vlastní zpracování

Z hlediska urbanistického, geografického, ale taktéž z hlediska socioekonomických problémů si můžeme řešené obce pro (pracovní účely rozdělit) do dvou subregionů:

- Subregion „Středohoří“ – jedná se obce Hlinná, Kamýk, Malíč, Michalovice, Mířejovice. Tyto obce se jeví z hlediska dopravní dostupnosti, technické infrastruktury a občanského vybavení jako problémové. Jedná se jak o kvalitu, tak o dostupnost těchto infrastruktur. Velkou roli v tom zde hraje i velká roztržitost těchto sídel. Geograficky bývá tento subregion spojován s masivem Českého středohoří, který ho významně ovlivňuje. Nadmořská výška se v řešených obcích v tomto území pohybuje od 218 do 420 m. n. m. Mohli bychom konstatovat, že z pozice mikroregionu jedná spíše o periferní území.
- Subregion „Labe“ – jedná se o obce Lhotka nad Labem, Libochovany, Libotenice, Malé Žernoseky, Mlékojedy, Píšťany, Prackovice nad Labem, Velké

Žernoseky, Žalhostice. Z hlediska dopravní dostupnosti, technické infrastruktury a občanského vybavení jsou tyto obce vybavené dostatečně a není zde závažnější problém. Toto území se vyznačuje vyšší hustotou zalidnění a větším rozvojovým potenciálem díky přítomnosti významných dopravních koridorů, avšak problémem tohoto území jsou v posledních letech časté záplavy. Geograficky toto území nejvíce ovlivňuje a spojuje řeka Labe. Nadmořská výška se v tomto území pohybuje od 140 do 170 m. n. m. Z pozice mikroregionu se jedná o stabilizované území (Strategie komunitně vedeného místního rozvoje, 2014).

Obr. 5: Subregion „Středohoří“ a subregion „Labe“

Zdroj: ArcMap, vlastní zpracování

5.3 Historie

Hlinná (dříve německy *Hlinnay*)

První zmínka pochází z listiny Jana IV. z Dražic, vydané 1. 10. 1337. Obec se skládá ze čtyř místních částí: Hlinná, Lbín, Tlučeň a Kundratice. Místní část Tlučeň je poprvé zmíněna v tzv. zakládací listině litoměřické kapituly, která byla vydána knížetem Spytihněvem někdy mezi lety 1057-1058. Lbín je poprvé zmiňován mezi lety 1100 a 1107, Kundratice v roce 1387. Do roku 1338 patřila ves Hlinná klášteru augustiniánů-kanovníků v Roudnici nad Labem. Po roce 1379 byla ves součástí kamýckého panství. Ves Hlinná a její místní části v průběhu let střídali majitele. Obyvatelé se zde živilí především vinařstvím, ovocnářstvím, pěstováním lnu a následnou výrobou lněného prádla. Dalším rozšířeným zdrojem obživy byl díky poloze obce v kopcovitém až horském terénu chov ovcí. V roce 1850 byla před tím zrušená vrchnostenská správa nahrazena správou státní, zřízením okresních, městských a obecních úřadů (Oficiální web obce Hlinná, 2018).

Kamýk (dříve německy *Kamaik*)

Existence obce Kamýk se se datuje někdy do poloviny 13. století, ale zalidňování tohoto území probíhalo už od neolitu. První konkrétní zmínka pochází z roku 1319 z listiny Jana Lucemburského. Ten odměnou za vynaložené prostředky při obnově zdejšího hradu Jindřichem z Pokratic dává hrad v manství a přidává ves Žalhostice. Úkolem hradu bylo chránit cestu procházející pod hradem z Litoměřic přes Mířejovice, sedlem mezi Plešivcem a Bídnicí do Libochovan. V držbě hradu a vesnice se v průběhu let vystřídala řada majitelů. Například v době husitských válek byl hrad ovládnut husitským hejtmanem Hynkem Kolštejnským z Valdštejna a po jeho smrti jeho protivníky Janem Smiřickým ze Smiřic a Zikmundem Děčínským z Vartenberka. V roce 1809 a 1819 postihl obec i hrad velký požár, při kterém bylo zničeno a poškozeno mnoho domů. Dalším výrazným vlivem, který ovlivnil život obyvatel obce, byl odsun německého obyvatelstva po 2. světové válce. To se díky poloze v Sudetech týkalo i okolních obcí. Zdejší hrad po roce 1945 připadl státu. V současné době je v majetku obce, která usiluje o jeho rekonstrukci. Co se týče obyvatel obce, ti „historicky“ získávali obživu hlavně ovocnářstvím, vinařstvím a zemědělstvím. Pěstováním vinné révy se zabývala především zdejší vrchnost. Postupem času však ovocné sady vytlačily vinice. Z ovoce se zde pěstovaly hlavně třešně a vlašské ořechy. V obci se nacházel též

pivovar, který ale v meziválečném období zanikl a nebyl nikdy obnoven. Jako v ostatních okolních obcích i zde bylo jako zdroj obživy také pastevectví (ovcí) (Oficiální web obce Kamýk, 2018), (Oficiální web obce Měřejovice, 2018).

Lhotka nad Labem (dříve německy *Welhota an der Elbe*)

Obec vznikala pravděpodobně koncem 12. století záhy po založení města Lovosice. Díky archeologickým vykopávkám lze ale soudit, že zdejší území bylo osídleno již v době starověku. První zmínka o vsi pochází z roku 1348, kdy byla obec prodána Smilem, synem Jindřicha z Lipé, spolu s Lovosicemi a dalším zbožím cellskému klášteru Altezelle v Míšensku. Díky příznivé poloze obce na břehu Labe a zdejšímu mírnému klimatu se zde dařilo a daří pěstování vinné révy, ovocnářství a zemědělství. To bylo od pradávna hlavním zdrojem obživy místních obyvatel (Oficiální web obce Lhotka nad Labem, 2018).

Libochovany (dříve německy *Libochowan*)

První zmínka o vsi pochází z roku 1056-1057 n. l. Obec je zmiňována v tzv. „Zakládací listině kapituly litoměřické“ (s největší pravděpodobností rok 1057 n. l.) vydané Spytihněvem II. Zde je i uvedeno, že se místní obyvatelé živili především rybařením na Labi. Písemná zmínka o založení obce pochází z roku 1218 (listiny potvrzené Přemyslem Otakarem I.). Majitelé obce se v průběhu let mnohokrát střídali. Část obce také byla od 14. století spojena s nedalekým Sebzínem. Dějiny Libochovan jsou též spojeny s obcí Velké Žernoseky. Panství Velké Žernoseky-Libochovany bylo od roku 1667 až do konce 19. století v majetku rodu Nosticů. Poté v roce 1916 získal Libochovanské panství střekovský továrník J. Schicht, který je vlastnil až do roku 1945. V roce 1930 měla obec nejvíce obyvatel, a to 718 v Libochovanech a 213 v osadě (dnes místní částí) Řepnice. Z toho bylo 568 obyvatel německé národnosti a 150 národnosti české. Odsun německého obyvatelstva po 2. světové válce obec velmi poznamenal. To se netýkalo pouze Libochovan, ale i ostatních obcí v tzv. Sudetech (Oficiální web mikroregionu Porta Bohemica, 2018).

Libotenice (dříve německy *Libotenitz*)

První písemná zmínka pochází z roku 1226. Obec je zmíněna na konfirmační listině krále Přemysla Otakara I., kde potvrzuje, že již král Vladislav I. daroval část tehdy „Lubothinic“ i s přívozem přes řeku Labe doksanskému klášteru. Díky zdejším

archeologickým nalezištěm je však jasné, že se na území obce nacházelo osídlení již v době starověku. Řeka Labe patřila od pradávna k důležitým zdrojům obživy pro místní obyvatele. Nebyl to jen rybolov, ale i zdejší přístav, který patřil klášteru v Doksanech. Klášter měl povolení dovážet sůl a další zboží po Labi do Saska bez cla. Na druhou stranu ale Labe přinášelo i starosti v podobě záplav, které přicházely i několikrát do roka. Tyto záplavy však sebou přinášely také úrodné půdy, na kterých zdejší obyvatelé pěstovali hlavně zeleninu a chmel (Oficiální web obce Libotenice, 2018).

Malé Žernoseky (dříve německy *Klein Tschernosek*)

Svůj název mají odvozen od tzv. “žernovů“, kamenů sloužících při výrobě mlýnských kamenů, a obyvatel, kteří tyto kameny sekali, tzv. “žernovseků“. Poprvé je ves zmíněna na zakládací listině kapituly litoměřické kapituly sv. Štěpána z let 1056-1057. O Malých Žernosekách jako samostatné vsi bylo hovořeno až v kupní smlouvě z roku 1226. Osídlení území dnešní obce je doloženo však již v době novokamenné. Už v této době se zde lámal kámen (křemenitý porfyr) sloužící k výrobě již zmíněných mlýnských kamenů. Díky poloze na řece Labi byly tyto kameny významným vývozním artiklem vyváženým do vzdálených míst Evropy. Význam tohoto zboží může být i spjat s existencí keltského hradiště na protějším břehu řeky Labe, které údajně sloužilo k ochraně lomů. Dalším významným zdrojem obživy bylo vinařství, které sem roku 1140 na žádost krále Vladislava II přinesli mniši z kláštera Steinfeld na Rýně. Za dobu působení cisterciáků (cca 170 let), kterým byla v roce 1251, zde vinařství dosáhlo vysoké úrovně. Důkazem rozsahu vinic, jsou rozsáhlé sklepní prostory ve Velkých a Malých Žernosekách, ale i ve Lhotce nad Labem. Vinice v Malých Žernosekách mají v současné době po obnově rozlohu cca 10 ha, přitom na konci 19. století měli výměru 26 ha. Ještě větší a významnější vinice se nachází na protější straně řeky Labe ve Velkých Žernosekách. Dále je historie obce spjata s Lovosickým panstvím, tedy s dějinami města Lovosice (Oficiální web obce Malé Žernoseky, 2018).

Malíč (dříve německy *Malitschen*)

První zmínka o obci Malíč pochází z roku 1276. Vlastnické vztahy nejsou zřejmé, obec se dělila několik majitelů. Část vsi spolu s Miřejovicemi a Hlinnou patřila v polovině 15. století ke statku hradu Kamýku. Jak tomu bylo i u ostatních vsí té doby, majitelé se často měnili. Jedním z významnějších majitelů se stal roku 1783 Josef Kníže ze Schwarzenbergu,

který koupil Lovosice spolu s Kamýkem, pod kterou obec Malíč v té době spadala. K hlavnímu zdroji obživy pro zdejší obyvatele až do konce 19. století patřily zdejší vinice. Největší počet obyvatel byl zde zaznamenán v roce 1910, a to 522 (Oficiální web obce Malíč, 2018).

Michalovice (dříve německy *Michelsberg*)

Obec Michalovice je poprvé připomínána v roce 1720 na Müllerově mapě Čech. Německý název obce byl Michelsberg. V té době ves náležela k děčínskému panství hrabat, později knížat z Thun-Hohensteinu. Avšak relativně pozdní zmínka nekoresponduje se stáří vsi. Důkazem může být i zachované čtvercové okénko gotického typu v budově bývalého hostince. Území dnešní obce bylo ale osídleno pravděpodobně již ve starověku, kdy patřilo k zázemí velkého hradiště (zvaném „Hrádek“) z mladší doby bronzové na tzv. Tříkřížovém vrchu poblíž Velkých Žernosek. Obec je ve vlastivědné literatuře charakterizována jako ovocnářská a vinařská ves. Tento druh zemědělské činnosti patřil mezi hlavní zdroje obživy zdejších obyvatel. Vinice se nacházejí v katastru obce dodnes. Mezi nejvíce pěstované ovoce zde patřily a stále patří meruňky (Oficiální web obce Michalovice, 2018).

Miřejovice (dříve německy *Mirshowitz*)

Nejstarší písemná zmínka pochází z roku 1322 kdy Jindřich, předek Kamýků z Pokratic, koupil Miřejovice od kláštera v Milevsku. Předtím dostal v dědičné léno od krále Jana Lucemburského hrad Kamýk a ves Žalhostice, tím sepsal historii obce až do 19. století s hradem Kamýk. Ves, jak už to bývalo často, střídala majitele. Miřejovice a okolí velmi zasáhla třicetiletá válka. Před touto válkou bylo obyvatelstvo v obci národnostně smíšené. Po třicetileté válce v důsledku dosídlování převážila národnost německá. Podle prvního vojenského mapování z let 1764-1768 je uvedeno, že v Miřejovicích byli 4 sedláci, 8 koní a 30 domů. V roce 1833 bylo v Miřejovicích 139 obyvatel, 34 domů, 1 hostinec a vinný lis. Největšího počtu obyvatel Miřejovice dosáhly roku 1930, kdy v obci žilo 258 obyvatel v 59 domech (z toho 248 obyvatel německé národnosti a 8 české). Obyvatelé se zde tradičně živili ovocnářstvím a vinařstvím. Pěstovali se zde hlavně jablka, švestky, hrušky a vlašské ořechy. Po odsunu německého obyvatelstva po 2. světové válce byly Miřejovice dosídleny obyvatelstvem z vnitrozemí a volyňskými Čechy. (Oficiální web obce Miřejovice, 2018).

Mlékojedy (do roku 1946 Německé Mlékojedy, dříve německy *Deutsch Mlikojed*)

První písemná zmínka o vsi Mlékojedy pochází z roku 1352, kde je zmíněna v soupise papežského desátku litoměřického děkanátu pod jménem Mlékovice. Historie současné obce sahá ale mnohem více do minulosti, neboť se nachází v oblasti se stopami prehistorického osídlení. Obec a její historie je velmi spjata s blízkým městem Litoměřice. Roku 1500 za vlády krále Vladislava II. Jagelonského byla obec pojmenována Mlékojedy. Zdejší obyvatelé se zde živili hlavně zemědělstvím a rybnářstvím. Za vlády krále Přemysla Otakara I. byly ve vsi rozsáhlé zemědělské statky, které patřily bohatým litoměřickým měšťanům a zásobovaly město Litoměřice nejrůznějšími potravinami. V roce 1920 měla obec 519 obyvatel ve 75 domech. Národnostní převaha byla v té době německá. Po 2. světové válce přišel odsun německého obyvatelstva následovaný dosídlením obyvateli české národnosti (Oficiální web obce Mlékojedy, 2018).

Píšťany (dříve německy *Pistian*)

Počátky vsi sahají do 11. století, první zmínka o vsi pochází z roku 1057 pod jménem Peschaz v zakládací listině litoměřické kapituly vydaná Spytihněvem II. Další zmínka o vsi pochází z listiny krále Přemysla Otakara I, kterou potvrzuje držení statku a majetku kapitule při kostele sv. Štěpána v Litoměřicích. Historie obce ale pravděpodobně sahá do starověku a souvisela se zdejším brodem přes řeku Labe. Podobně jako v Mlékojedech se i v Píšťanech kromě kapitulního majetku nacházely statky litoměřických měšťanů. Obyvatelé se zde živili především zemědělstvím ale také rybnářstvím. Na konci 14. století získali ves páni z Ronova, kteří zde nechali vystavět tvrz. Po období husitských válek, kdy byla ves rozdrobena mezi několik vlastníků, ji roku 1543 jako celek získaly Litoměřice. V držení Litoměřic byly s malými přestávkami až do roku 1850, kdy byla zrušena vrchnostenská správa a nahrazena správou státní. Původ jména vsi je v písku (písečných nánosech). Což ostatně koresponduje s polohou obce. V minulosti zde byl písek velmi intenzivně těžen, čímž nedaleko obce vzniklo velké „jezero“, které v současné době slouží k rekreačním účelům (Oficiální web obce Píšťany, 2018).

Prackovice nad Labem (německy *Praskowitz*)

Prackovice se nacházejí na Levém břehu řeky Labe, při státní silnici z Lovosic do Ústí nad Labem, součástí obce je i místní část Litochovice nad Labem. První zmínka o obci

Prackovice pochází z roku 1352 v soupise pražských desátek z litoměřického děkanátu. Litochovice jsou prvně zmiňovány roku 1272 jako majetek kláštera premonstrátek v Chotěšově u Plzně. Nejstarší kosterní nálezy však potvrdily osídlení zdejšího území již v 9-10. století. Nějaký druh osídlení na tomto území byl ale patrně už pravěku. Obyvatelé se zde živilí převážně zemědělstvím (vinařstvím, ovocnářstvím) a lovem ryb. Díky příhodné poloze blízko řeky a dobrým klimatickým podmínkám se zde dařilo a daří nejvíce meruňkám, vinné révě a obilninám. Před druhou světovou válkou obývala obě obce německá většina. Po druhé světové válce a odsunu německého obyvatelstva došlo v obou obcích rozsáhlé devastaci domů a celého obecního majetku. V současné obec usiluje o co největší nápravu (Oficiální web obce Prackovice nad Labem, 2018).

Velké Žernoseky (německy *Groß Czernosek*)

Obec Velké Žernoseky se nachází na pravé straně řeky Labe při silnici z Litoměřic do Libochovan (a dále do Ústí nad Labem). První písemná zmínka pochází ze zakládací listiny kapituly sv. Štěpána v Litoměřicích vydané Spytihněvem II. Písemná zmínka o obci je ale až v textu "B" z roku 1218. Osídlení tohoto území však sahá mnohem dále do historie. Četné nálezy ukazují, že zde osídlení bylo již v době kamenné až železné. Kolem roku 1143 daroval král Vladislav II. Velké Žernoseky spolu s Lovosicemi mnichům z kláštera Steinfeld nad Rýnem. Tito mniši byly pány Velkých Žernosek více než 100 let a na místě hustých lesů založili vinice a vinné sklepy zaujímající plochu více jak 2000 m². Stejně jak okolní vsi i Žernoseky v průběhu staletí měnily majitele. Za husitských válek byli mniši z Velkých Žernosek vyhnáni a král Václav daroval panství sousedním knížatům. Žernoseky poté byly v majetku pánů z Kamýka až do roku 1667, kdy opět měnily majitele, kterým se stal Jan Hertvig z Nostic. V majetku rodiny Nostic-Rienecků zůstaly Velké Žernoseky až do roku 1850, kdy vrchnostenskou správu nahradila správa státní. Žernoseky byly a jsou vinařskou obcí. Obyvatelé se zde živilí hlavně zemědělstvím, ovocnářstvím a pěstováním vinné révy. Jako i ostatní obce v okolí i Žernoseky zasáhl odsun německého obyvatelstva po 2. světové válce (Oficiální web obce Velké Žernoseky, 2018).

Žalhostice (německy *Czalositz*)

Obec Žalhostice se stejně jako Velké Žernoseky nachází na Pravém břehu řeky Labe při silnici z Litoměřic do Ústí nad Labem. Obec je situována pod kopcem Radobýl asi 3 km

od Litoměřic směrem na Ústí nad Labem. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1319. Dnešní název Žalhostice se objevuje až kolem roku 1854, do té doby se užíval název Čahostice (rod Čahosticů). Obyvatelé obce se zde živilí především zemědělství a také vinařstvím. Dominantou obce je bývalá německá škola postavená roku 1916. Dnes slouží jako sídlo obecního úřadu. Největšího počtu obyvatel dosáhla obec přibližně kolem roku 1930 (jako většina obcí mikroregionu), kdy v ní žilo 928 obyvatel. Poblíž obce mezi vrchy Radobýl a Bídnice se v soustavě hlubinných vápencových dolů v období 2. světové války nacházela největší nacistická podzemní továrna na českém území označovaná jako Richard (Oficiální web obce Žalhostice, 2018).

5.4 Přírodní a geologické poměry

5.4.1 Přírodní podmínky

Území mikroregionu se rozkládá na levém i pravém břehu řeky Labe. Svůj název má odvozený od labské soutěsky zvané "Porta Bohemica". Krajinný ráz území mikroregionu je velmi rozmanitý s charakteristickými kontrasty. Tato pestrost je dána mozaikou přírodních hodnot, které se v tomto území nacházejí. Jedná se především o kombinaci společenstev lesů, luk, pastvin, různorodě obhospodařovaných pozemků orné půdy, skal, mokřadů, sutí, vodních toků, ale i sadů a vinic. Charakteristická pro České středohoří jsou teplomilná stepní a lesostepní společenstva nižších nadmořských výšek a jižních expozic (subregion „Labe“), ale i podhorská, severská společenstva s alpskými druhy, která sem pronikla v dobách ledových (subregion „Středohoří“) (Vyhodnocení vlivů zásad územního rozvoje Ústeckého kraje na udržitelný rozvoj území, 2011) Na ně je vázán výskyt několika desítek druhů, které jsou v rámci ČR prohlášené za silně nebo kriticky ohrožené. (Strategie komunitně vedeného místního rozvoje, 2014). V rámci České republiky se jedná o jedno z území s nejpestřejší flórou i faunou. Zdejší oblast byla 19. 3. 1976 uznána jako CHKO České středohoří, její rozloha činí 1063,17 km² (Vyhodnocení vlivů zásad územního rozvoje Ústeckého kraje na udržitelný rozvoj území, 2011). V CHKO České středohoří leží 10 ze 14 obcí mikroregionu (neleží zde Libotenice, Mlékojedy, Píšťany, Žalhostice), liší se pouze zónami CHKO, ve kterých leží. Průměrné roční úhrny srážek se zde pohybují od 470–800 mm a průměrné roční teploty od 9–5 °C. Pro České středohoří jsou typické kuželovité tvar kopců, které jsou výsledkem třetihorní vulkanické činnosti (AOPK ČR, 2017), (České středohoří, 2012).

I přes tyto zjevné přírodní hodnoty je stále krajina severních Čech v rámci České republiky vnímána spíše negativně a je u turistů opomíjena. To může být dáno jak historickým vývojem, tak představou o severních Čechách jako průmyslové oblasti s minimem přírodních hodnot.

Na území mikroregionu se vyskytují lokality se zvláštní zákonnou ochranou dle zákona číslo 114/1992 Sb.

- Zvláště chráněná území:
 - Chráněná krajinná oblast České středohoří
 - Chráněná oblast přirozené akumulace vod Severočeská křída
 - Biokoridory
 - Lokality se zvláštní ochranou dle zákona č. 114/1992 Sb. (viz Tabulka 4)

Tabulka 4: Přehled významných prvků a lokalit se zvláštní ochrannou a významem

Evropsky významná lokalita (EVL)	Holý vrch u Hlinné (Hlinná, Tlučeň), Plešivec (Kamýk), Radobýl (Žalhostice)
Přírodní památky(PP)	Hradiště (Hlinná), Plešivec (Kamýk), Radobýl (Žalhostice)
Přírodní rezervace(PR)	Holý vrch u Hlinné (Hlinná)
Památné stromy	Dub u kapličky (Kamýk), Tlučeňský dub (Tlučeň), Lípa v Hlinné (Hlinná), Lípa u kapličky (Lhotka nad Labem), Mišpule (Mířejovice), Oskeruše pod Radobýlem (Žalhostice)

Zdroj: (ÚAP Litoměřice, 2016), (Strategie komunitně vedeného místního rozvoje, 2014), (Podklady k vyhodnocení udržitelného rozvoje, 2012), (Vyhodnocení vlivů zásad územního rozvoje Ústeckého kraje na udržitelný rozvoj území, 2011)

Přehled segmentů I. zóny v CHKO České středohoří:

I/4 Hradiště - Bílá stráň: výměra 7,8 km², zahrnuje PR Holý vrch, PP Hradiště, PP Plešivec, NPP Bílé stráně včetně propojení těchto maloplošných chráněných území

I/5 Radobýl: výměra 0,7 km², zahrnuje PP Radobýl a okolí

I/7 Kalvárie: výměra 2,1 km², zahrnuje pravobřežní část Brány Čech - PR Kalvárie, Strážiště, Hrádek (Rozbory Chráněné krajinné oblasti České středohoří, 2014).

5.4.2 Koeficient ekologické stability

Koeficient ekologické stability (KES) je poměrové číslo a stanovuje poměr ploch tzv. stabilních a nestabilních krajinných prvků ve zkoumaném území (Míchal, 1985). Metoda výpočtu KES neumožňuje hodnocení stavu konkrétního prvku, je založena na konečném a jednoznačném zařazení krajinného prvku do skupiny stabilní či nestabilní.

Z důvodů krajinářsko-ochranářských bylo území ČR rozděleno na tzv. bioregiony. Hodnoty koeficientu se pohybují od 0,2 (tam kde převažuje orná půda nebo antropogenizované plochy) do 13,2 (převážně v horských oblastech, kde převažují lesní společenství). Průměrné hodnoty na se na území ČR pohybují v rozmezí 1,0 – 2,6. (Mendelova univerzita v Brně, 2016). Koeficienty ekologické stability na území obcí mikroregionu Porta Bohemica jsou zobrazeny v následující tabulce.

Tabulka 5: Koeficienty ekologické stability

Obec	Koeficient ekologické stability	Krajina
Hlinná	5,71	Vyvážená krajina
Kamýk	2,04	Území intenzivně využívané
Lhotka nad Labem	1,55	Území intenzivně využívané
Libochovany	0,70	Území nadprůměrně využívané
Libotenice	0,99	Území intenzivně využívané
Malé Žernoseky	0,72	Území nadprůměrně využívané
Malíč	1,04	Území intenzivně využívané
Michalovice	0,89	Území nadprůměrně využívané
Mířejovice	1,22	Území intenzivně využívané
Mlékojedy	0,12	Území s maximálním narušením přírodních struktur
Píšťany	1,04	Území intenzivně využívané
Prackovice nad Labem	0,82	Území intenzivně využívané
Velké Žernoseky	1,65	Území intenzivně využívané
Žalhostice	0,99	Území intenzivně využívané

Zdroj: (ÚAP ORP Litoměřice, 2016), (ÚAP ORP Lovosice, 2014), (ÚAP ORP Roudnice nad Labem, 2008)

5.4.3 Horninové prostředí

Jednou ze základních složek životního prostředí, která ovlivňuje využití území je horninové prostředí. Využití území ovlivňují především tyto faktory:

- zdroje nerostných surovin
- poddolovaná území
- sesuvná území
- eroze

(Vyhodnocení vlivů zásad územního rozvoje Ústeckého kraje na udržitelný rozvoj území, 2011).

5.4.3.1 Zdroje nerostných surovin

Takzvaná „výhradní ložiska“ (zdroje vyhrazených nerostů) jsou před znehodnocením chráněny horním zákonem č. 44/1988 Sb. v platném znění jakožto neobnovitelný zdroj a součást potenciálu území (Vyhodnocení vlivů zásad územního rozvoje Ústeckého kraje na udržitelný rozvoj území, 2011).

5.4.3.1.1 Těžba nerostných surovin

Krajinný ráz Českého středohoří je lokálně silně poznamenán těžbou nerostných surovin, při níž dochází k nenávratnému poškození a změny reliéfu krajiny včetně krajinných dominant. Reliéf Českého středohoří je velmi unikátní jak z hlediska území České republiky, tak i z hlediska území evropského. Proto je nutné toto chápat jako základní hodnotu území, podle toho se zde také chovat a chránit ho. Negativní stránky těžby nerostných surovin jsou především: negativní morfologické ovlivnění krajiny, ohrožení a ničení lokalit výskytu ohrožených a zvláště chráněných organismů, vysoká prašnost, vibrace – seismicita, hlučnost, úbytek lesních ploch, dopravní náročnost při přepravě vytěžených surovin, možné ovlivnění lokálního klimatu při vytěžení celých kopců. Jako kladné stránky těžby může být chápáno např. odkrytí významných geologických jevů (problém je pak ale v zastavení těžby v potřebné fázi), obnažení skalních stěn (preferance světlomilných rostlinných druhů), vytvoření příležitostí pro bezobratlé živočichy specializované na prostředí sutí nebo pro hnízdění některých druhů ptáků. Ekologicky optimální je vytěžených surovin využít při různých stavbách v místních podmínkách, a tím minimalizovat vnášení

cizorodých substrátů do prostředí CHKO (Rozbory Chráněné krajinné oblasti České středohoří, 2014). V současných parametrech se však existence lomů neslučuje s podstatou a posláním CHKO České středohoří (ÚAP Litoměřice, 2016).

Na území Ústeckého kraje se nacházejí významná ložiska nerostných surovin. Je zde uskutečňováno 35 % z veškeré těžby surovin v ČR. Nerostné suroviny nacházející se na území mikroregionu Porta Bohemica jsou štěrkopísek (15,5 % z těžených zásob v ÚK) a stavební kámen (9,5 % z těžených zásob v ÚK) (Vyhodnocení vlivů zásad územního rozvoje Ústeckého kraje na udržitelný rozvoj území, 2011).

Na území mikroregionu se nachází tři hospodářsky významná ložiska stavebního kamene a drceného kameniva s ekonomickou životností zásob. Jsou to lomy Dobkovičky, Kamýk – Trabice a lom Kubo.

Těžba a životnost zásob drceného kameniva na území mikroregionu lze považovat za územně stabilizovanou s poměrně dlouhou životností vykazovaných zásob. Množství zásob kameniva na stávajících těžných ložiskách je dle zjištěných údajů na dostatečné úrovni a nevyžaduje další novou otvírku.

5.4.3.1.2 Výhradní ložiska nevyužívaná

Štěrkopísky

Žalhostický ostrov (č. B 3 001800)

Jedná se o chráněné ložiskové území Žalhostice 001800. Jeho rozloha je 0,3009845 km² a bylo stanoveno roku 1990 (OBÚ Most, č.j. 548/90). Ložisko se nachází v prostoru Žalhostického ostrova při pravém břehu řeky Labe (obtékaný z obou stran) jižně od obce Žalhostice. Průměrná mocnost ložiska štěrkopísku je zde 8,9 metru a průměrná mocnost nadloží (skrývky) je 3,0 metru. Předmětem potenciální těžby jsou štěrkopísky s jednoduchými uložitelnými poměry. Ložisko se nachází v inundační (záplavové, zátopové) oblasti Labe. Nejzávažnějším problémem, který brání k využití ložiska, je střet s vodohospodářskými orgány. V důsledku těžby by mohlo dojít k poškození kolmatační blány (kolmatace - zanášení a ucpávání propustných vrstev nečistotami), a tím ke změnám v proudění mělkých kvartérních vod v oblasti tzv. píšťanského meandru. Změna proudění těchto vod by mohla mít za následek ohrožení vodního zdroje pitné vody pro obec Velké Žernoseky. Toto ložisko se taktéž nachází v CHOPAV Severočeská křída (ÚAP Litoměřice, 2016).

Jíl

Rohatce (č. B 3 204500)

Jedná se o chráněné ložiskové území Rohatce 204500. Předmětem potencionální těžby jsou cementářské korekční sialitické suroviny, vápenec a jíl (ÚAP Roudnice nad Labem, 2008).

5.4.3.1.3 Dobývací prostory těžené

Registrované dobývací prostory na území CHKO České středohoří a spadající do území mikroregionu Porta Bohemica jsou uvedeny v následující tabulce. (Rozbory Chráněné krajinné oblasti České středohoří, 2014).

Tabulka 6: Registrované dobývací prostory na území PB

Číslo DP	Název DP	Těžené nerosty
0336	Dobkovičky	čedič
0993	Kamýk	čedič
0092	Libochovany	čedič
0701	Libochovany I	čedič
0894	Libochovany III	čedič
0747	Malé Žernoseky	křemenný porfyr

Zdroj: (Rozbory Chráněné krajinné oblasti České středohoří, 2014)

V současné době představuje asi největší potenciální problém dobývací prostor Kamýk (na Trabici). Panorama zdejší krajiny se vlivem těžby nenávratně mění. Přestože se dobývací prostor Kamýk nachází v CHKO České středohoří, byla mu v roce 1982 tehdejším ministerstvem kultury udělena výjimka a od roku 1989 se zde těží. Žádné námitky k povolení těžby nevznesla při řízeních v letech 1993 a 1999 ani Správa CHKO České středohoří. Dalším problémem spojeným s těžbou krom změny krajinného rázu je fakt, že otřesy způsobené odstřely horniny poškozují domy obyvatel nedaleké Tlučně (Rozbory Chráněné krajinné oblasti České středohoří, 2014). Z toho důvodu byly obyvatelům Tlučně do domů na instalovány senzory k měření těchto otřesů. Problémem je i poloha lomu pod vrcholem Trabice (DP Kamýk) v katastrálním území Kamýk, tudíž peníze z důlní činnosti jdou do rozpočtu obce Kamýk a ne do rozpočtu obce Hlinná, která je touto činností nejvíce zatížena. Jako termín ukončení těžby v dobývacím prostoru Kamýk byl v 90 letech zmiňován rok

2021. Avšak povolení na dobývání je platné až do dosažení hranic těžebních postupů dle dokumentace, což společnost EUROVIA Kamenolomy a. s. opravňuje ložisko dobývat i po roce 2021, pokud nebudou dotěžené zásoby v Dobývacím prostoru Kamýk, které jsou plánované k vydobytí. Vytěžen byl již západní vrchol Trabice a velká část náhorní plošiny (jednalo se o jediný bazaltový stolový vrch v Českém středohoří (Trabice, 2017). Do dobývacího prostoru ale taktéž spadá východní vrchol (429 m. n. m.), který se má dobýváním snížit na kótu 390 – 410 metů nad mořem, tudíž nejméně o 20 metrů. Po vytěžení ložiska by měla být těžební jáma zavezena a zalesněna – rekultivována (Litoměřický deník, 2017), (IDnes cz, 2016).

Stavební kámen

V současnosti je hornická činnost prováděna v následujících těžbách:

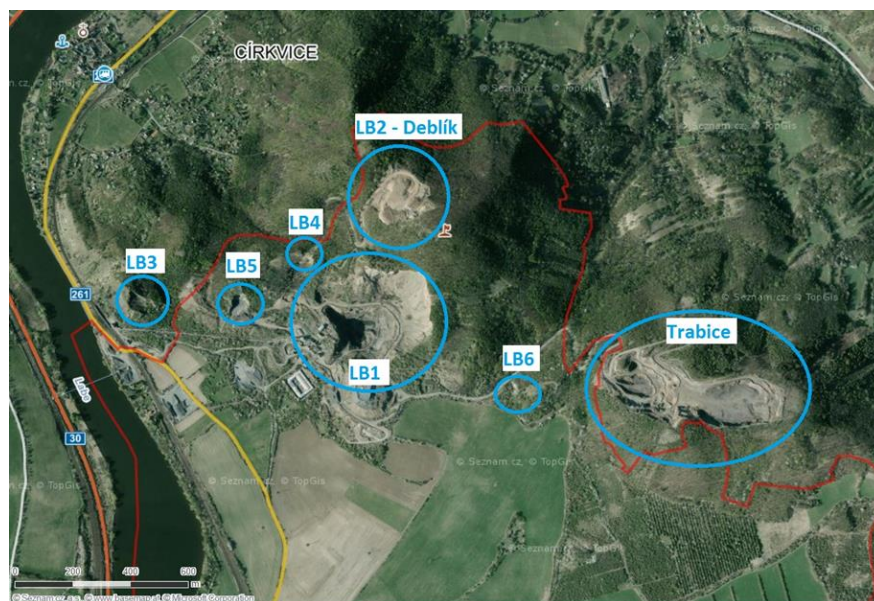
Libochovany – EUROVIA, a.s.

Dobývací prostor:	700 092 Libochovany, vyhlášen roku 1967, 700 701 Libochovany I, vyhlášen roku 1972, 700 873 Libochovany II, vyhlášen roku 1975, 700 894 Libochovany III, vyhlášen roku 1977, 700 993 Kamýk, vyhlášen roku 1982, V současné fázi se těží v DP Libochovany, Libochovany III a v DP Kamýk.
Nerost:	nefelinický bazanit, objemová hmotnost = 3000–3 020 kg/m ³
Dotčená zóna CHKO:	II. a IV.
Zásoby k 1. 1. 2013:	45 000 m ³ –Deblík + Trabice
Finální výrobek:	drcené kamenivo
Těžba v r. 2012:	390 000 t (těžba 2011: 500 000 t)
Projektovaná těžba:	320 000 t/r
Celková devastovaná plocha:	větší než 100 ha, včetně propojení vzdálených pracovišť dopravními systémy, větší než 2 km ²
Celkové vynětí z LPF:	více než 50 ha (pokračování na Trabici)
Způsob přepravy suroviny:	tuzemská poptávka obsloužena po silnici
Hygienické aspekty:	hlučnost, seismicita, prašnost
Speciální zájmy ochrany přírody:	Malý Deblík – výskyt <i>Dracocephalum austriacum</i> , Kostelní vrch – výskyt <i>Stipa smirnovii</i> .
Předpokládaná životnost ložiska:	15 let
Směnnost:	1/40 pracovních míst

Hodnocení činnosti lomu:	Těžba v této lokalitě začala roku 1929. Postupně se těžba rozšiřovala až poškodila krajinnou dominantu, změnila reliéf krajiny a ohrozila existenci několik silně i kriticky ohrožených druhů. Velké negativní vlivy v mnoha směrech: prašnost, pohledová exponovanost, zátěž sídel přepravou kameniva. Existence lomu v dnešních parametrech se neslučuje s posláním CHKO České středohoří.
--------------------------	--

(Rozbory Chráněné krajinné oblasti České středohoří, 2014).

Obr. 6: Dobývací prostory Libochovany

Zdroj: (Pod-kubackou.webnode.cz, 2018)

Malé Žernoseky, Kubo – Rudolf Vít

Dobývací prostor:	700 747 Malé Žernoseky vyhlášen roku 1973
Celková devastovaná plocha:	11 ha
Nerost:	křemenný porfyr, objemová hmotnost = 1 530 kg/m ³ a štěrkopísek v nadloží porfyru
Dotčená zóna CHKO:	III
Zásoby k 1. 1. 2013:	617 000 m ³
Finální výrobek:	kámen lomový, dekorační, sloupkový, záhozový písek
Těžba v r. 2012:	8073 t dlažba (těžba v r. 2011: 10 295 t)
Projektovaná těžba:	cca 10 000 t/r
Trhací práce:	malého rozsahu do 200 kg
Celkové vynětí z LPF:	do 5 ha, dále nepokračuje
Způsob přepravy suroviny:	po silnici, možnost nakládky na loď

Předpokládaná životnost ložiska:	více než 130 let
Směnnost:	1/5 – 6 míst
Hodnocení činnosti lomu:	Těžba prakticky bez nepříznivých vlivů na okolní prostředí, vytěžené části lomu postupně zarůstají březovým náletem. Těžba probíhá v zahloubení a pohledově se negativně neprojevuje.

(Rozbory Chráněné krajinné oblasti České středohoří, 2014).

Obr. 7: Dobývací prostor Malé Žernoseky

Zdroj: (Mapy.cz, 2018), vlastní zpracování

Dobkovičky – Kámen Zbraslav, s. r. o.

Dobývací prostory:	700 336 Dobkovičky, 700 957 Litochovice I
Celková devastovaná plocha:	větší než 60 ha
Nerost:	čedičová hornina., objemová hmotnost = 3000 kg/m ³
Dotčená zóna CHKO:	II, IV
Zásoby k 1. 1. 2013:	6 782 000 m ³
Finální výrobek:	drcené kamenivo
Těžba v r. 2011:	355 000 t (těžba v r. 2012: 163 000 t)
Projektovaná těžba:	200 000 t/r
Trhací práce:	velkého rozsahu
Celkové vynětí z LPF:	asi 20 ha
Způsob přepravy suroviny:	po silnici, cca 20 % po železnici
Hygienické aspekty:	hlučnost, vysoká prašnost!
Předpokládaná životnost ložiska:	60–70 let

Hodnocení činnosti lomu:	Velké negativní vlivy na okolní prostředí v mnoha směrech: velká prašnost, velké devastované plochy, pohledová exponovanost, zátěž sídel přepravou kameniva staré ekologické zátěže (např. skládky v lomu).
--------------------------	---

(Rozbory Chráněné krajinné oblasti České středohoří, 2014).

Obr. 8: Dobývací prostor Prackovice nad Labem

Zdroj: (Mapy cz, 2018), vlastní zpracování

5.4.3.2 Poddolovaná území

Poddolovaná území jsou oblasti (na povrchu) nad tzv. „důlními díly“, což jsou pozůstatky hlubinné těžby nerostných surovin. Tato území představují jeden z omezujících faktorů stavební činnosti. Nerespektování těchto poddolovaných území může vést k dalšímu narušení stability horninového prostředí. Změna stability horninového prostředí se může na povrchu projevit změnami konfigurace terénu, tj. například poklesy či propady území. Míra ovlivnění povrchu je odvislá od několika faktorů jako například charakteru geologické stavby, stáří důlního díla nebo hloubkou pod povrchem (Vyhodnocení vlivů zásad územního rozvoje Ústeckého kraje na udržitelný rozvoj území, 2011).

Tabulka 7: Poddolovaná území plocha

Poddolovaná území plocha:							
ID	obec	k.ú.	název	surovina	rozsah	rok záznamu	stáří
1991	Hlinná	Hlinná	Hlinná	uhlí hnědé	system	1984	do 19. stol.

Tabulka 8: Poddolovaná území bod

Poddolovaná území bod:								
ID	obec	k.ú.	název	surovina	rozsah	rok záznamu	stáří	
2013	Hlinná	Lbín	Lbín – U mlýna	uhlí hnědé	ojedinělá	1984	do 19. stol.	
4889	Hlinná	Lbín	Lbín	uhlí hnědé	ojedinělá	2003	neznámé	
1982	Hlinná	Tlučeň	Tlučeň – Kundratice	uhlí hnědé	ojedinělá	1984	do 19. stol.	
1928	Hlinná	Kamýk u Litoměřic	Kamýk	kaolin	ojedinělá	1984	do 19. stol.	

(Podklady k vyhodnocení udržitelného rozvoje, 2012)

5.4.3.3 Sesuvná území

Strmé srázy labského údolí a Českého středohoří jsou značně náchylné ke skalním řícením a sesuvům (Vyhodnocení vlivů zásad územního rozvoje Ústeckého kraje na udržitelný rozvoj území, 2011).

Díky velkým výškovým rozdílům a přítomností měkkých jílovitých sedimentů je vznik sesuvů vázaných na porušení stability svahů okolních kopců erozní činností v tomto území předpokládán. Se sesuvy se v řešeném území setkáváme jak v mělkých údolích, tak na úpatí zdejších neovulkanických kopců. V několika případech se zde dokonce jednalo o sesuvy velkých rozměrů.

Své specifikum mají i sesuvy v labském údolí, kde došlo vlivem erozní činnosti řeky k silnému narušení stability okolních svahů. Jako příklad můžeme uvést rozsáhlý sesuv u Prackovic nad Labem (7/2013) na svazích vrchu Kubačka, který měl za následek zavalení tehdy ještě nedokončené dálnice D8 a regionální železniční dráhy.

Podmínkou pro projektovou činnost či jakékoliv rozhodování v území postiženém sesuvy by měly být IG průzkumy, HG průzkumy a geotechnické průzkumy.

Sesuvná území se vyskytují v katastrech obcí: Hlinná, Kamýk, Lhotka nad Labem, Libochovany, Malíč, Michalovice, Mířejovice, Prackovice nad Labem, Velké Žernoseky a Žalhostice.

Jedná se jak o malá, tak větší území. Největší rozsah zřejmě tato území mají ve Lhotce nad Labem (302,1 ha – 9,88 % katastrální plochy obce) a v Prackovicích nad Labem

(814,1 ha - 14,15 % katastrální plochy obce) (Podklady k vyhodnocení udržitelného rozvoje, 2012) (Rozbory Chráněné krajinné oblasti České středohoří, 2014).

5.4.3.4 Eroze

Část zemědělské půdy na území mikroregionu je ohrožena větrnou a vodní erozí. Zatímco ohrožení větrnou erozí bychom mohli považovat za zanedbatelné, jelikož se zde nevyskytuje extrémní ani silné nebezpečí, ohrožení vodní erozí je v některých případech silné až extrémní. Jedná se především o katastry obcí Hlinná (místní části Lbín a Tlučeň), Kamýk, Malíč, Michalovice, Měřejovice, Velké Žernoseky a Žalhostice. Zde je ohrožení půd erozí extrémní, což znamená se smyvem větším než 7,5 t/ha. V katastru obce Lhotka nad Labem je udáváno silné ohrožení vodní erozí se smyvem od 6,1 do 7,5 t/ha (Podklady k vyhodnocení udržitelného rozvoje, 2012).

5.5 Vodní režim

Území mikroregionu se nachází v povodí Labe, pro které je řeka Labe zároveň nejvýznamnějším vodním tokem. Pro řešené území je důležitou dopravní cestou, zdrojem vody pro průmysl, zemědělství a taktéž je využívána pro energetické účely (vodní elektrárny – Malá vodní elektrárna Lovosice – Píšťany I). Řeka Labe protéká obcemi Lhotka nad Labem, Libochovany, Libotenice, Malé Žernoseky, Mlékojedy, Píšťany, Prackovice nad Labem, Velké Žernoseky a Žalhostice (subregion „Labe“). Dále je území protkáno řadou menších vodních toků, z nichž nejvýznamnější jsou Tlučeňský a Milešovský potok (Vyhodnocení vlivů zásad územního rozvoje Ústeckého kraje na udržitelný rozvoj území, 2011).

5.5.1 Hydrologické a hydrogeologické podmínky

Z hlediska hustoty vodních toků patří České středohoří do typu krajiny s podprůměrně vyvinutou vodotečí. Hustota vodních toků se pohybuje přibližně mezi 0,2 - 0,6 km/km², přičemž je v České republice průměr asi 0,8 km/km². Hodnoty specifických odtoků jsou značně kolísavé. Na západě klesají na hranici 1,9 l.s⁻¹ km², na severovýchodě převyšují 10 l/s.km². Tyto ukazatele jsou však v přímé souvislosti se základními přírodními

podmínkami, jako je množství a rozložení srážek, konfigurace terénu a teploty, ale i rozmanitými geologickými poměry. V řešeném území se vyskytuje jak křídový horizont s vazbou velkého množství podzemních vod, tak kompaktní vyvřeliny s malou propustností. V Českém středohoří obecně platí, že s rostoucí nadmořskou výškou roste i význam puklinového oběhu podzemních vod. V údolí Labe naopak převažuje souvislé zvodnění, hlubších partiích mnohdy izolované nepropustnými horizonty se slabým artézským přetlakem. Na území mikroregionu nedochází k jímání minerálních vod ani zde není využíváno podzemních termálních pramenů (Rozbory Chráněné krajinné oblasti České středohoří, 2014), (Strategie komunitně vedeného místního rozvoje, 2014).

I když kvalita vody v tocích se na území mikroregionu není nejlepší, postupně se zlepšuje. Řeka Labe, která je pro řešené území co se vodních toků týče nejdůležitější, spadá kvalitou vody dle ČSN 75 7221 do III. třídy jakosti, tzn. „znečištěná voda“. Charakteristickým rysem řeky Labe je rozkolísanost průtoku, a to v rozmezí 200 – 500 m/s (v dlouhodobém průměru) (Vyhodnocení vlivů zásad územního rozvoje Ústeckého kraje na udržitelný rozvoj území, 2011).

Z vodních ploch nadmístního významu se na území mikroregionu vyskytuje Žernosecké (Píšťanské) jezero, které je využíváno především k rekreaci a vodním sportům (ÚAP ORP Lovosice, 2014).

5.5.2 Vodní zdroje

Na území mikroregionu se vyskytuje chráněná oblast přirozené akumulace vod (zkráceně CHOPAV) Severočeská křída, která zabezpečuje většině území dostatek zdrojů relativně kvalitní podzemní vody. CHOPAV jsou oblasti definované vodním zákonem (Hydroekologický informační systém, 2011). Zde platí zvláštní předpisy na ochranu vydatnosti a jakosti vodního zdroje, které vymezil vodohospodářský orgán v souladu s nařízením vlády ze dne 24. června 1981 (Chráněné oblasti přirozené akumulace vod, 1981). V souvislosti s výskytem zdrojů pitné vody byly vymezeny zranitelné oblasti (znázorněny v ÚAP). V těchto oblastech je limitováno využití hnojiv, aby bylo zabráněno případným nežádoucím kontaminacím jak povrchových, tak i podzemních vod. (ÚAP ORP Lovosice, 2014)

Obce v řešeném území jsou zásobovány pitnou vodou formou skupinových vodovodů jako například Velké Žernoseky nebo z místních, lokálních zdrojů (místní části

obce Hlinná). Některá sídla jsou odkázána na místní studny a zářezy, v některých případech s nevyhovující kvalitou pitné vody. Většina pitné vody je do sítě distribuována z úpravny vod Velké Žernoseky. (ÚV – Žernoseky – dva celky, jeden na úpravu vody z křídových vrtů, druhý pro úpravu vody z kvartérních vrtů) (Severočeská vodárenská společnost (SVS), 2016). Hlavními provozovateli vodárenské soustav jsou v řešeném území Severočeské vodovody a kanalizace a. s. a Severočeská vodárenská společnost a. s.

Nedostatečná či neexistující vodovodní síť je v místních částech obce Hlinná (Lbín, Tlučeň). V těchto místních částech, které se využívají především pro rekreaci a mají malý počet trvale žijících obyvatel, slouží jako zdroj pitné vody individuální studny. V obcích Malíč, Mírejovice, Hlinná bude v následujících několika letech nutné, provést rekonstrukci stávající vodovodní sítě. Jedním z velkých vodohospodářských problémů území je nedostatečná ochrana relativně vysokého počtu využívaných a územně rozptýlených zdrojů pitné vody. K největším konfliktům z hlediska ochrany vodních zdrojů dochází u zemědělské výroby. Častou příčinou znehodnocování podzemních či povrchových zdrojů vod bývá nevhodné hospodaření zemědělských subjektů. Velkým problémem jsou objekty živočišné výroby a nezabezpečená hnojiště. V současné době v území přibývá subjektů hospodařících v oblasti živočišné výroby. Pro území Českého středohoří byly pastvin a pasení dobytka (především ovcí) typické a v posledních letech dochází k opětovnému využívání půd pro pastvu. (Hruška-Tvrdý, 2010) (Strategie komunitně vedeného místního rozvoje, 2014).

5.5.3 Povodně

Subregion „Labe“

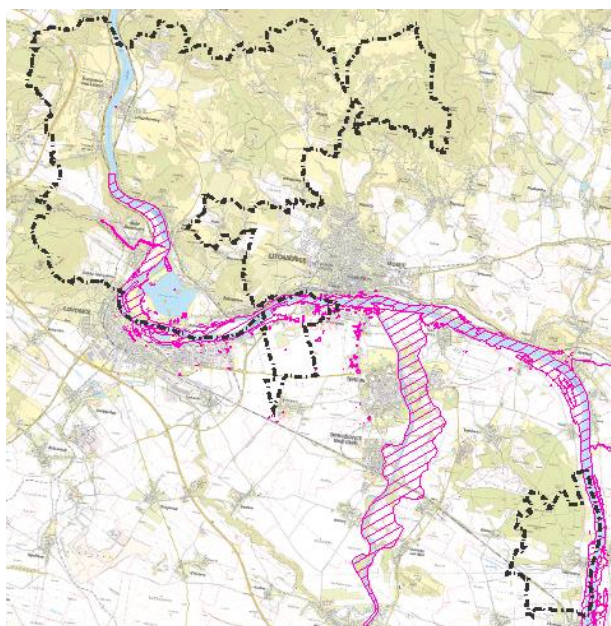
V subregionu „Labe“ hrozí riziko záplav způsobených řekou Labe. Za posledních 20 let zde byly dvě velké povodně, jednalo se o povodně z let 2002 a 2013. Od té doby byla v území provedena určitá protipovodňová opatření. I nadále je však důležité pokračovat v jejich systematickém budování. Zastavěné území/zastavitelné plochy obce zasahující do záplavového území Q100 se vyskytují v obcích Libochovany, Libotenice, Malé Žernoseky, Mlékojedy, Píšťany a Velké Žernoseky. Tyto obce jsou zároveň nejvíce ohrožené povodněmi. Mikroregion Porta Bohemica je provozovatelem stanic varovného protipovodňového lokálního výstražného systému (LVS). Tento systém je instalován na území obcí Libotenice a Žalhostice a je založen na kontinuálním měření a sledování výšky

hladiny a jejího předávání na server. To má za následek možnost zobrazení aktuálních dat přístupných jak přes webový prohlížeč, tak rovnou v terénu prostřednictvím chytrého telefonu (Fiedler, 2017). V obci Libotenice se nachází hlásný profil vybavený vodotečnou latí a manometrickou sondou s automatickým odesíláním dat a výstražných SMS zpráv. Informace z tohoto hlásného profilu dále využívají obce Libotenice, Mlékojedy, Žalhostice, Pišťany, Velké Žernoseky a Libochovany (Evidenční list hlásného profilu, 2018). V Žalhosticích je taktéž instalován LVS. V hlásném profilu je umístěno hladinové čidlo s automatickým odesíláním dat a varovných SMS zpráv. Obec Žalhostice poté informuje povodňovou komisi ORP Litoměřice a obec Velké Žernoseky, která leží níže po proudu vodního toku řeky Labe. Další obce vybavené měřicí stanicí s vodotečnou latí (bez LVS) pod správou mikroregionu Porta Bohemica jsou Libochovany, Mlékojedy a Velké Žernoseky (Povodňový plán obce Pišťany, 2018).

Subregion „Středohoří“

Oblast subregionu „Středohoří“ je ohrožena především přivalovými dešti a suchem. Přivalovými dešti je nejvíce ohrožena obec Hlinná a to hlavně její místní část Tlučeň, kde při přivalových deštích dochází k rozvodnění Tlučeňského potoka. Před Tluční je v ÚP navržen suchý poldr, aby bylo zabráněno větším škodám a problémům.

Obr. 9: Fialově – záplavová území Q100

Zdroj: ArcMap, vlastní zpracování

5.6 Hygiena životního prostředí

5.6.1 Kvalita ovzduší

Od roku 1989 se ovzduší v Ústeckém kraji a mikroregionu PB podstatně zlepšilo, ale i tak zdejší ovzduší patří z celorepublikového hlediska k nejproblémovějším. To je dáno především nepříznivým převládajícím prouděním vzduchu, kdy je mikroregion víceméně pod trvalou imisní zátěží. I nadále jsou zde překračovány některé imisní limity, především pak suspendované částice PM₁₀. Podle údajů z roku 2011 patří více jak 58 % území Ústeckého kraje do oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší (OZKO) (Podklady k vyhodnocení udržitelného rozvoje, 2012). Území mikroregionu patří v rámci Ústeckého kraje k územím s lepší kvalitou ovzduší, přičemž subregion „Středohoří“ (zejm. obec Hlinná) je na tom, co se týče kvality ovzduší, výrazně lépe než subregion „Labe“. (Hruška-Tvrđý, 2010).

V České republice je denní limit pro znečištění ovzduší pevnými částicemi, tj. poléťavým prachem, 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Na území MAS Českého středohoří, do kterého spadají všechny obce krom Libotenic, se hodnoty koncentrace prachových částic PM₁₀ pohybují v rozmezí 22 – 28 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Nejvyšší koncentrace PM₁₀ v území MAS České středohoří jsou měřeny v blízkosti města Litoměřice. Hlavními původci (kromě automobilů) jsou patrně chemické provozy, průmyslové zemědělství a areály těžby nerostných surovin (Strategie komunitně vedeného místního rozvoje, 2014).

Průměrné hodnoty koncentrace oxidu dusíku se v území MAS pohybují v rozmezí 0,45 – 1,09 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Při srovnání s ostatními MAS je MAS České středohoří na průměrné úrovni. Nejvyšší koncentrace emisí ze stacionárních zdrojů a to nad 0,50 t/km² jsou měřeny v Libochovanech a Malíči. Spad z mobilních zdrojů kolísá mezi hodnotami 0,1 v Hlinné do 0,7 t/km² v Litoměřicích, kterým je nejbližší obec Měříčovice. Nejvíce zatížené emisemi jsou pak obce ležící na silničním koridoru směrem na Ústí nad Labem (Lhotka nad Labem, Malé Žernoseky a Prackovice nad Labem). Po otevření zbývajících úseků dálnice D8 přes České středohoří na konci roku 2016 se těmito obcím výrazně ulevilo od tranzitní (zejm. nákladní a kamionové) dopravy, která tyto obce emisemi nepřímo zatěžovala (Strategie komunitně vedeného místního rozvoje, 2014).

Ovzduší na území Ústeckého kraje, ve kterém se mikroregion nachází, patří z celorepublikového hlediska k nejhorším. Tato situace je dána už historickým určením kraje jako průmyslové oblasti, kde je vysoká koncentrace velkých zdrojů znečišťování ovzduší. Největší problémy, pokud mluvíme o kvalitě ovzduší, způsobují suspendované částice

PM10. Nejvýznamnějšími zdroji prachových částic PM10 jsou velké stacionární zdroje (bodové a plošné), doprava, topení tuhými (fosilními) palivy a dálkové přenášení ze zdrojů mimo území. (Vyhodnocení vlivů zásad územního rozvoje Ústeckého kraje na udržitelný rozvoj území, 2011). Zásadní je tedy modernizace provozů a odvedení tranzitní dopravy mimo sídla.

Pro účely hodnocení stavu znečištění ovzduší daného území jsou pro vybrané škodlivé látky stanoveny imisní limity, které udávají maximální možnou míru koncentrace znečišťujících látek v ovzduší. V současnosti platí imisní limity stanovené Nařízením vlády číslo 597/2006 Sb., o sledování a vyhodnocování kvality ovzduší, které se dále rozlišují na:

- imisní limity pro ochranu zdraví lidí
- imisní limity pro ochranu ekosystému a vegetace
- cílové imisní limity a dlouhodobé imisní cíle

V případě některých vybraných polutantů jsou stanoveny tzv. meze tolerance. Ty stanovují, v jakém rozsahu je možné nadlimitní hodnoty znečištění ovzduší v daném roce tolerovat.

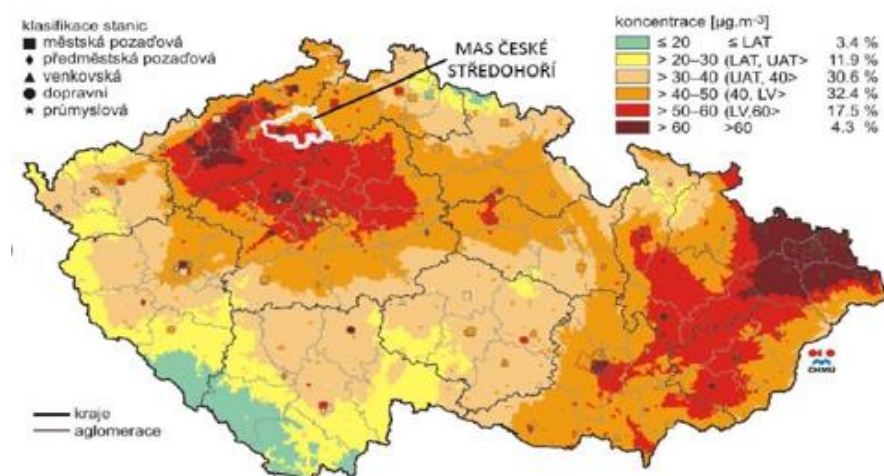
Nejvýznamnější stacionární zdroje znečišťování ovzduší ovlivňujícím území mikroregionu:

-Glanzstoff Bohemia, a.s. – výroba kordových vláken, Lovosice

-Lovochemie, a. s. – výroba dusíkatých a vícesložkových hnojiv

(Vyhodnocení vlivů zásad územního rozvoje Ústeckého kraje na udržitelný rozvoj území, 2011)

Obr. 10: Koncentrace PM10 v MAS ČS

Zdroj: (Strategie komunitně vedeného místního rozvoje, 2014)

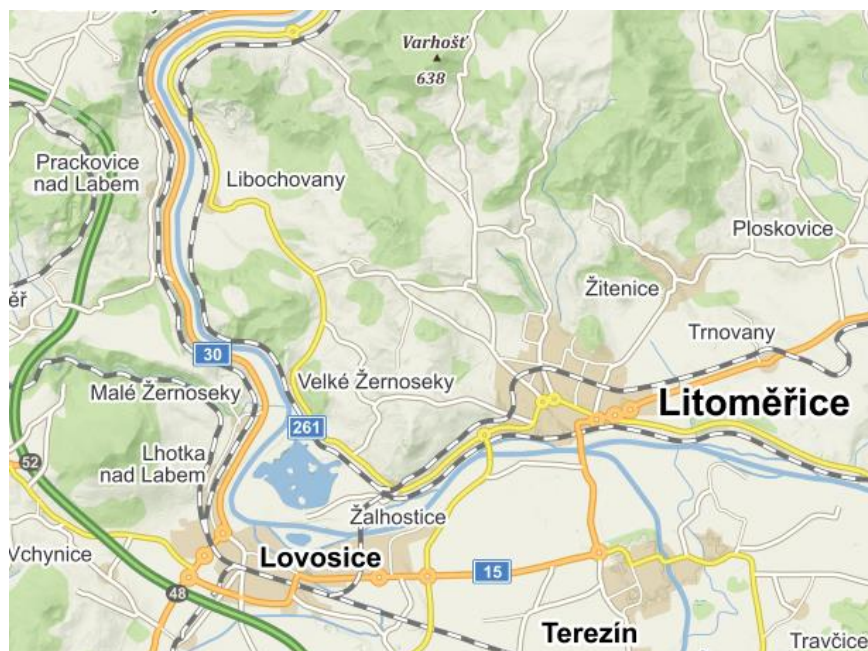
5.6.2 Hluk

Značné hlukové zátěži jsou vystaveny obce a jejich obyvatelé, které jsou v těsné blízkosti železnice. To se týká hlavně obcí Libochovany, Velké Žernoseky a Žalhostice, kde je drážní těleso vzdáleno cca 15 metrů od obytných budov. Hlukovým zatížením spojeným s železniční dopravou jsou dále vystaveny obyvatelé obcí Lhotka nad Labem, Malé Žernoseky, Prackovice nad Labem a Žalhostice. Dalším zdrojem hluku je průjezdná nákladní a kamionová doprava (především při přepravě vytěžených nerostných surovin), kterému jsou vystaveni obyvatelé obcí Libochovany, Velké Žernoseky a Žalhostice.

5.7 Dopravní infrastruktura

Východiskem pro hodnocení dopravní infrastruktury mikroregionu je řada dokumentů, především pak Politika územního rozvoje ČR 2008 (ve znění Aktualizace č.1 z roku 2015), Územně analytické podklady Ústeckého kraje 2017, Zásady územního rozvoje Ústeckého kraje 2011, Územně analytické podklady obce s rozšířenou působností Litoměřice 2016, Územně analytické podklady obce s rozšířenou působností Lovosice 2014 a také analýzy, materiály a data MD ČR a ŘSD ČR atd.

Obr. 11: Dopravní infrastruktura v mikroregionu PB

Zdroj: (Mapy cz, 2018)

Územím mikroregionu prochází IV. Transevropský multimodální koridor sítě TEN-T, který je veden v ose Berlín – Praha – Budapešť – Istanbul. Pro tyto koridory je typické umístění dvou a více druhů dopravy.

Politika územního rozvoje ČR vymezuje dále koridor vodní dopravy VD1 Labe, který je dále zpřesněn v ZÚR Ústeckého kraje a prochází řešeným územím. Důvodem vymezení tohoto koridoru je zabezpečení splavnosti řeky Labe, jako mezinárodní vodní dopravní cesty.

5.7.1 Silniční doprava

Základní kostru silniční sítě tvoří silnice I/30 a silnice II/261. Páteřní komunikací pro větší část území mikroregionu je silnice druhé třídy II/261 Litoměřice – Ústí nad Labem vedoucí po pravé straně řeky Labe z jihu na sever. Tato silnice na území mikroregionu prochází katastry obcí (z jihu na sever): Žalhostice, Velké Žernoseky, Kamýk a Libochovany (včetně místní části Řepnice). Tato silnice má regionální charakter.

Dalším významným silničním tahem je silnice první třídy I/30 na Levém břehu řeky Labe spojující obce Lovosice, Ústí nad Labem a Chlumeč. Tato komunikace prochází katastry obcí (z jihu na sever): Lhotka nad Labem, Malé Žernoseky a Prackovice nad Labem. Tato komunikace první třídy je od zastavěného území obcí oddělena drážním tělesem a neprochází zastavěným územím obcí. Z urbanistického hlediska tudíž nepředstavuje zásadní problém. Tato základní páteřní síť pozemních komunikací je doplněna obslužnými komunikacemi III. třídy a místními komunikacemi.

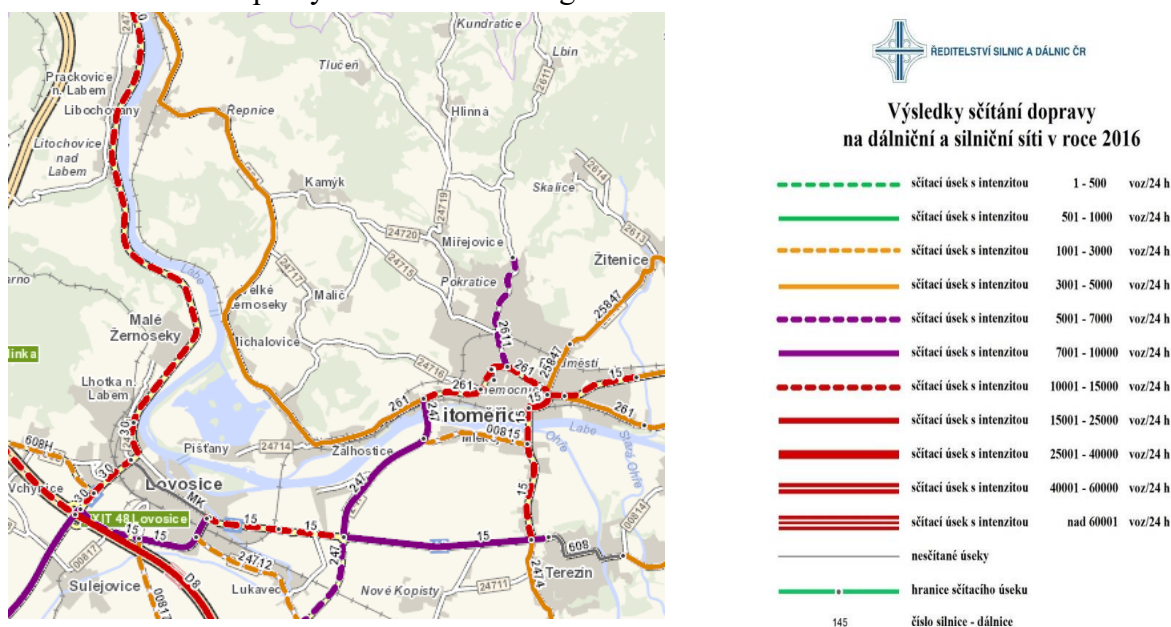
Katastrem obce Prackovice nad Labem prochází na severozápadě dálnice D8. Dálnice katastrem pouze prochází, nenachází se zde žádný dálniční sjezd ani přivaděč, tudíž dálnice D8 z hlediska navýšení tranzitní dopravy nepředstavuje žádné riziko. Co se týče hluku a prachu nebyly po konzultaci s paní starostkou Prackovic nad Labem zjištěny žádné negativní vlivy na chod obce nebo život jejích obyvatel.

Nejbližší most přes řeku Labe pro automobilovou dopravu, propojující levou a pravou stranu mikroregionu se nachází v Litoměřicích. Most generála Chábery je dimenzován na tisíciletou vodu, tudíž představuje významný dopravní prvek i v době velkých povodní. Další možnost pro překonání řeky Labe automobilem, pak mají obyvatelé mikroregionu v Ústí nad Labem.

Celé území mikroregionu Porta Bohemica je na okolní správní obvody i další regiony dopravní infrastrukturou napojeno velmi dobře. Lépe napojen je subregion „Labe“, kde se nacházejí páteřní silniční komunikace mikroregionu, železniční zastávky a cyklostezky. O něco hůře, co se týče dopravního napojení je na tom subregion „Středohoří“. Zde je méně hustá silniční síť, chybí železniční zastávky, cyklostezky a ani zde nevede žádná významnější pozemní komunikace.

Autobusovou dopravou jsou obce obslouženy dostatečně avšak autobusová doprava není příliš využívána. Nejvíce ji využívají školáci při dojíždění do nedalekých Litoměřic nebo Lovosic.

Obr. 12: Intenzita dopravy na území mikroregionu Porta Bohemica

Zdroj: (Ředitelství silnic a dálnic ČR, 2018)

5.7.2 Železniční doprava

Územím mikroregionu prochází dvě republikově významné železniční tratě a jedna železniční trať regionálního charakteru.

Železniční trať Praha – Ústí nad Labem – Děčín hl. n., označená číslem 090 je elektrifikovaná dvoukolejná trať vedoucí na levé straně řeky Labe. Je součástí I. a IV. tranzitního železničního koridoru a celostátní dráhy. Název I. tranzitní železniční koridor se užívá pro hlavní dálkový železniční tah mezi Děčínem a Břeclaví. Slouží především k vnitrostátní a mezinárodní osobní a nákladní dopravě. Na území mikroregionu propojuje

obce Malé Žernoseky, Litochovice nad Labem a Prackovice nad Labem. Pro integritu mikroregion má zásadní význam, spojuje jej s hlavním a krajským městem.

Železniční trať Lysá nad Labem – Ústí nad Labem západ, označená číslem 072 je dvojkolejná elektrifikovaná trať na pravém břehu řeky Labe, která je součástí celostátní dráhy. Na území mikroregionu propojuje obce Velké Žernoseky a Libochovany s Ústím nad Labem a Litoměřicemi.

Železniční trať Lovosice – Česká Lípa hlavní nádraží, označená číslem 087 je dráha regionálního charakteru vedoucí z České Lípy do Lovosic (přes Litoměřice horní nádraží). V rámci území mikroregionu prochází obcí Žalhostice. Na území mikroregionu má lokální charakter, slouží k propojení měst Litoměřice a Lovosice se zastávkou v Žalhosticích.

Železniční dopravou je celé území poměrně dobře obsluženo.

5.7.3 Vodní doprava

Na území mikroregionu Porta Bohemica, katastrem obcí Lhotka nad Labem, Libochovany, Libotenice, Malé Žernoseky, Mlékojedy, Píšťany, Prackovice nad Labem, Velké Žernoseky a Žalhostice protéká řeka Labe. Řeku Labe PÚR ČR vymezuje v rámci IV. transevropského multimodálního koridoru, jako koridor infrastruktury republikového a mezinárodního významu vodní dopravy VD1 v trase Pardubice (říční kilometr 102,2 – Chvaletice) – hranice SRN. V tomto úseku je řeka splavná jak pro osobní, tak nákladní dopravu. Důvodem vymezení je zajištění splavnosti Labe jako vodní cesty mezinárodního významu. Dle evropské dohody AGN je Labe (nese označení E20) též součástí hlavních vnitrozemských cest mezinárodního významu. Větší využití Labe jako vodní cesty pro osobní ale hlavně nákladní dopravy je podmíněno zkvalitněním splavnosti Labe. Delší doba splavnění by také umožnila přesunout část objemu nákladů ze silnic na ekologicky šetrnější vodní dopravu.

V současné době je Labe využíváno jak pro nákladní, tak osobní přepravu ale zejména pro plavbu rekreační.

V rámci mikroregionu PB fungují na Labi dva přívozy. První spojuje obec Píšťany (Píšťanské jezero) s městem Lovosice a druhý obec Velké Žernoseky s obcí Malé Žernoseky. Oba tyto přívozy jsou sezónní (duben až září) a fungují pouze pro osobní přepravu (pěší a cyklisti).

Na území mikroregionu fungují také přístaviště pro osobní lodě malá rekreační plavidla. Tato přístaviště se nachází na území obcí: Libochovany, Libotenice a Velké Žernoseky. K k.ú. obce Píšťany se na vodní ploše Žernoseckého jezera nachází veřejný přístav Píšťany (Labsko-Vltavský dopravní informační systém, 2018).

5.7.4 Letecká doprava

Na území mikroregionu Porta Bohemica se nenachází žádné letiště a ani do budoucna se nepočítá s jeho vybudováním.

5.7.5 Cyklistická doprava

V rámci území mikroregionu Porta Bohemica je nejvýznamnější cyklotrasou cyklotrasa č. 2 Labská stezka (dálková mezinárodní trasa), která vede po pravé straně řeky Labe. Na levé straně řeky Labe vede její alternativa č. 2A, EuroVelo 7. Tato alternativa cyklotrasy č. 2 prochází obcí Libotenice.

Labská stezka („hlavní cyklotrasa“) je doplněna dalšími cyklotrasami:

- č. 25 Most – Sutom – Oparno – Velké Žernoseky – Křešice – Polepy – Dražobuz – Kokořínsko, cyklotrasa
- č. 3057 Ploskovice – Varhošť – Hlinná – Kamýk – Libochovany
- č. 3058 Velké Žernoseky – Mentaurov – Babiny

5.7.5.1 Cyklistická doprava a cykloturistika

Pro obyvatele mikroregionu má cyklistická doprava spíše doplňující charakter k dopravě hromadné či osobní (motorové). Labská stezka, která je evropským cykloturistickým fenoménem je ovšem hojně navštěvována turisty. V rámci mikroregionu prochází obcemi Žalhostice, Píšťany, Velké Žernoseky a Libochovany. Velkým mínusem území je však chybějící doplňková infrastruktura (turisté to nezastavují).

Subregion „Labe“ – c Cyklotrasa č. 2 Labská stezka a cyklotrasa č. 25 vede rovinatou oblastí a je vhodná i pro méně zdatné cyklisty.

Subregion „Středohoří“ – Cyklotrasa č. 3057 a cyklotrasa č. 3058 jsou vedeny v kopcovitém terénu a jsou vhodné spíše pro zdatnější cyklisty na horských kolech. Jako doprovodné služby pro turisty fungují od jara do podzimu cyklobusy.

5.8 Technická infrastruktura

5.8.1 Vodovody

Neúplnost vodovodních systémů přetrvává v některých periferních oblastech mikroregionu. Jedná se ale pouze o jednotky procent (cca 1 až 2 %) trvale žijících obyvatel, tudíž není tento problém tak zásadní. Neexistence vodovodní sítě či nedostatečná vodovodní síť přetrvává v místních částech obce Hlinná (Tlučeň – probíhá stavební řízení, Lbín). V obcích Miřejovice a Libotenice je kapacita vodovodu nedostatečná (ÚAP Litoměřice, 2016) (ÚAP Roudnice nad Labem, 2008) (Strategie komunitně vedeného místního rozvoje, 2014). Budování dálnice D8 způsobilo problém v Prackovicích nad Labem. Zde byl narušen celý hydrologický systém v kopci Kubačka, což mělo za následek změnu celého vodního režimu ve zmíněném kopci a Prackovice přišly o zásobování pitnou vodou. Následně musel být nalezen náhradní zdroj. Náhradní zdroj se nachází na druhé straně řeky Labe a voda je do Prackovic přiváděna vodovodem.

5.8.2 Kanalizace

Kanalizací nedisponují čtyři obce ze čtrnácti členských obcí mikroregionu (15,5 % obyvatel mikroregionu). Jedná se o obce Hlinnou, Kamýk, Malíč a Miřejovice. Všechny zmíněné obce se nacházejí v subregionu „Středohoří“. Čistírnou odpadních vod nedisponuje sedm ze čtrnácti obcí mikroregionu. Jedná se o obce Hlinnou, Kamýk, Lhotka nad Labem, Libochovany, Malé Žernoseky, Malíč, a Miřejovice (49 % obyvatel mikroregionu). Obce Lhotka nad Labem, Libochovany a Malé Žernoseky spadají do subregionu „Labe“. Obce Hlinná, Kamýk, Malíč a Miřejovice spadají do subregionu „Středohoří“.

5.8.3 Zásobování plynem

V rámci mikroregionu Porta Bohemica je plynem zásobováno dvanáct ze čtrnácti obcí. Plynem nejsou zásobovány pouze obce Hlinná a Malíč. Mezi obce, které mají pokryto plynem více než 90 % obyvatel, patří Lhotka nad Labem (97%) a Malé Žernoseky (98,5%). Obce Velké Žernoseky a Žalhostice mají napojeno více 2/3 obyvatel.

U zbylých obcí, které jsou plynofikovány se neví nebo se nepodařilo zjistit, jaké procento domácností je plynofikováno. K těmto obcím patří zbytek mikroregionu Porta

Bohemica (ÚAP Litoměřice, 2016) (ÚAP Roudnice nad Labem, 2008) (ÚAP ORP Lovosice, 2014) (Strategie komunitně vedeného místního rozvoje, 2014).

5.8.4 Zásobování teplem

Zásobování teplem na území mikroregionu Porta Bohemica probíhá formou vlastních zdrojů. Obyvatelé mikroregionu topí nejčastěji dřevem, uhlím a plynem. V menší míře jsou využívány ekologické a obnovitelné zdroje vytápění jako jsou například solární panely nebo tepelná čerpadla. Tato zařízení se objevují spíše jen u novostaveb (ÚAP Litoměřice, 2016) (ÚAP Roudnice nad Labem, 2008) (ÚAP ORP Lovosice, 2014) (Strategie komunitně vedeného místního rozvoje, 2014).

5.8.5 Zásobování elektrickou energií

Celé území mikroregionu Porta Bohemica je pokryto elektrickou energií. Výjimečně pozorovatelné jsou výpadky v případě bouřek. V posledních letech je stále populárnější využívání obnovitelných zdrojů energií. Nejčastěji se jedná o solární panely pro výrobu elektřiny a tepla. Dalším obnovitelným zdrojem, který se v mikroregionu Porta Bohemica využívá je řeka Labe. V katastru obce Píšťany se nachází malá vodní elektrárna Lovosice – Píšťany I (ÚAP Litoměřice, 2016) (ÚAP Roudnice nad Labem, 2008) (ÚAP ORP Lovosice, 2014) (Strategie komunitně vedeného místního rozvoje, 2014).

5.8.6 Odpadové hospodářství

Významným faktorem ovlivňujícím hygienu životního prostředí je oblast tvorby a nakládání s odpady. Řešení způsobu nakládání s odpady je povinností původce, kterými jsou v tomto případě obce, které jsou původcem odpadů od občanů. Odpadové hospodářství je jednou z problematik, které si řeší obce v samostatné působnosti. Jejich povinností je zajištění veškerých nádob (i na tříděný odpad), zajištění svozu odpadů, zajištění sběrných míst, zajištění dalšího nakládání s odpady, atd. Na krajské úrovni je základním nástrojem řešení problematiky odpadového hospodářství Plán odpadového hospodářství. V souladu s republikovými cíli stanoví cíle v této oblasti. Mezi základní cíle v této oblasti patří zvyšování podílu separovaných odpadů jako předpokladu pro jejich další využití. Jako další cíl lze uvést způsob likvidace biologicky rozložitelného odpadu a jeho využití pro výrobu

bioplynu nebo tvorbu kompostu (Hruška-Tvrдый, 2010) (Strategie komunitně vedeného místního rozvoje, 2014).

Obce Hlinná, Kamýk, Lhotka nad Labem, Libotenice, Malé Žernoseky, Malíč Michalovice, Mlékojedy, Píšťany, Velké Žernoseky, Žalhostice jsou od roku 1998 členy Sdružení obcí pro nakládání s odpad (SONO). Zmíněné sdružení je vlastníkem společnosti s ručeným omezením SONO PLUS, která je provozovatelem skládkových dvorů a skládek komunálních odpadů a poskytuje poradenství obcím při každoročním zpracovávání hlášení o odpadech. (ÚAP ORP Litoměřice, 2016), (ÚAP ORP Lovosice, 2014), (ÚAP ORP Roudnice nad Labem, 2008)

U směsného komunálního odpadu je plánované rapidní znevýhodnění skládkování tohoto odpadu, proto je nutné se zaměřit na jeho využití a zpracování. Vytríděný odpad je svážen. U biologicky rozložitelného odpadu se obce potýkají s vysokými náklady na jeho zpracování, jedná-li se zejména o odpad z údržby zelených ploch a veřejné zeleně. Pro snížení nákladů spojených se skládkováním biologicky rozložitelného odpadu je důležité jeho zpracování v kompostárnách.

Celková produkce komunálního odpadu má vzrůstající tendenci, což souvisí se zvyšující se životní úrovní obyvatel mikroregionu.

Síť sběrných dvorů je nedostatečná, díky vysokým finančním nárokům ale o ně obce nemají zájem. Mobilní sběr provádí sami obce nebo najaté soukromé firmy.

Častým problémem se kterým se obce potýkají jsou černé skládky. Ačkoliv se v posledních počtech černých skládek snížil, stále se na odlehlejších místech (hlavě okraje lesů dostupné automobilem) objevují. Důvodem je nejspíše neochota obyvatel odvézet odpady jako jsou pneumatiky, elektrické spotřebiče, staré podlahové krytiny apod. na místa k tomu určená. Příčinou může být například vzdálenost těchto míst k tomu určených od jejich bydliště. Bohužel původci těchto černých skládek jsou těžko zjistitelní a obce jsou poté nuceny likvidaci těchto skládek hradit samy ze svých rozpočtů (Strategie komunitně vedeného místního rozvoje, 2014).

5.9 Obyvatelstvo

K 31. 12. 2016 byl počet obyvatel mikroregionu 5 114 na rozloze 61,39 km². Hustota zalidnění mikroregionu PB je tedy přibližně 83 obyvatel na kilometr čtvereční.

Tabulka 9: Rozložení populace v obcích podle počtu obyvatel k 31.12.2016

Počet obyvatel v obci	Počet obcí	Počet obyvatel	Počet obyvatel v %
1 - 200	3	478	9,4
201 - 400	4	880	17,2
401 - 600	6	3 023	59,1
601 - 800	1	733	14,3

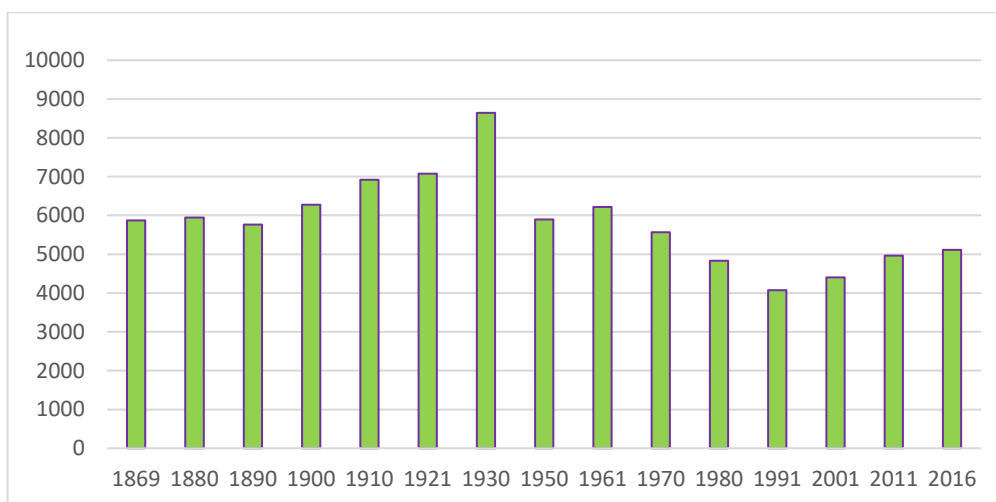
Zdroj: (Český statistický úřad, 2018), vlastní zpracování

5.9.1 Vývoj počtu obyvatel

Od roku 1890 počet obyvatel mikroregionu postupně přibýval až kolem roku 1930 dosáhl svého maxima. Díky druhé světové válce a poválečnému odsunu německého obyvatelstva přišel mikroregion o značnou část svého obyvatelstva. Roku 1950 měl mikroregion pouze necelých 6000 obyvatel, což je oproti roku 1930 úbytek o jednu třetinu. Mezi lety 1950 až 1961 můžeme pozorovat mírný růst počtu obyvatel, což může být způsobeno dosídlováním obcí mikroregionu po 2. světové válce. Po dalších 30 let, od roku 1961 až do roku 1991 můžeme pozorovat pozvolný úbytek obyvatelstva až k historickému minimu. To mohlo být pravděpodobně zapříčiněno odchodem obyvatel do měst, například za práci nebo pohodlnějším bydlením (paneláková – sídlištní výstavba v době socialismu). Od roku 2001 do 2016 můžeme opět pozorovat postupný přírůstek obyvatel až na dnešních 5114 obyvatel (31. 12. 2016).

Počet obyvatel dle SLDB od roku 1869 je na CD součástí příloh diplomové práce.

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel mikroregionu PB dle SLDB

Zdroj: (Český statistický úřad, 2018), vlastní zpracování

5.9.2 Struktura obyvatelstva - údaje dle SLDB 2011

V posledních letech lze pozorovat jev tzv. stárnutí obyvatelstva, kdy ubývá ekonomicky aktivního obyvatelstva (a dětí od 0 do 14 let) a přibývá obyvatelstvo v důchodovém věku (zvyšuje se průměrný věk). Tento problém se však netýká pouze mikroregionu PORTA BOHEMICA, ale jedná se o jev celorepublikový.

Přehled struktury obyvatelstva za jednotlivé obce je ne CD součástí přílohy diplomové práce.

Tabulka 10: Struktura obyvatelstva

Stav obyvatel k 31.12.		2012	2013	2014	2015	2016
Počet obyvatel celkem		5 190	5 184	5 149	5 132	5 114
v tom podle pohlaví	muži	2 694	2 677	2 661	2 656	2 660
	ženy	2 496	2 507	2 488	2 476	2 454
v tom ve věku (let)	0-14	820	815	789	804	785
	15-64	3 580	3 537	3 479	3 431	3 402
	65 a více	790	832	881	897	927
Průměrný věk		40,8	41,1	41,3	41,8	42,1

Zdroj: (Český statistický úřad, 2018), (Regionální informační servis, 2018), vlastní zpracování

5.9.3 Změna počtu obyvatel

Tabulka 11 znázorňuje změnu počtu obyvatel mezi lety 2012 – 2016. Můžeme si povšimnout, že nejvíce obyvatel ubylo v Libochovanech 7,1 % obyvatel. Naopak nejvíce obyvatel přibylo v Měřejovicích 7,6 % obyvatel. Obecněji by se dalo říci, že obyvatelé v subregionu „Labe“ ubývali a naopak v subregionu „Středohoří“ přibývali. Změny počtu obyvatel mikroregionu PB jsou patrné v následující tabulce.

Tabulka 11: Změny počtu obyvatel mezi lety 2012 – 2016

Celkový stav obyvatel k 31.12.	2012	2013	2014	2015	2016	Změna počtu obyv. 2012 - 2016
Hlinná	243	253	254	249	253	10
Kamýk	151	155	160	153	159	8
Lhotka n. Labem	453	434	432	419	417	-36
Libochovany	609	597	570	577	566	-43

Libotenice	444	447	440	435	434	-10
Malé Žernoseky	716	717	718	722	733	-17
Malič	162	165	160	166	167	5
Michalovice	155	154	156	150	152	-3
Mířejovice	198	201	204	205	213	15
Mlékojedy	215	217	220	218	212	-3
Píšťany	221	215	216	208	202	-19
Prackovice n. Labem	602	612	603	601	598	-4
Velké Žernoseky	482	486	487	490	483	1
Žalhostice	539	531	529	539	525	-14
Celkem	5190	5184	5149	5132	5114	-110

Zdroj: (Český statistický úřad, 2018), vlastní zpracování

Subregion „Středohoří“ – celkový počet obyvatel k 31. 12. 2012 byl 909 obyvatel což představovalo 17,5 % obyvatel mikroregionu. Změna počtu obyvatel mezi lety 2012 – 2016 byla z 909 obyvatel na 944 obyvatel, což představuje nárůst o 35 obyvatel (0,67%).

Subregion „Labe“ – celkový počet obyvatel k 31. 12. 2012 byl 4 281 což představovalo 82,5 % obyvatel mikroregionu. Změna počtu obyvatel mezi lety 2012 – 2016 byla z 4 281 obyvatel na 4 170, což představuje úbytek o 111 obyvatel (- 2,14%). Možnou příčinou úbytku počtu obyvatel v subregionu „Labe“ mohou být i historicky největší zaznamenané povodně v tomto území z roku 2002 a další velké povodně v roce 2013, kdy se většina těchto vesnic nebo jejich částí ocitla pod vodou.

Celkově lze konstatovat, že vývoj obyvatel v mikroregionu PORTA BOHEMICA je relativně stabilizovaný a neprobíhají zde žádné významné disparity.

Pohyb obyvatel za jednotlivé obce je na CD součástí příloh diplomové práce.

5.9.4 Struktura obyvatelstva

Obcí s nejnižším průměrným věkem 40,2 let byly k 31. 12. 2016 obce Malič a Mlékojedy. Naopak nejvyšší průměrný věk a to 46,6 let byl v obci Píšťany. Největší podíl obyvatel mezi 0–14 lety má obec Libotenice (18,4%) nejmenší Píšťany (8,9%). Nejvíce ekonomicky aktivních obyvatel (15-64 let) je v obci Mířejovice (72,8%). Nejméně pak v Žalhosticích (62,7%). Naopak nejvíce obyvatel v důchodovém věku (65 let a více) je v obci Píšťany (23,3%) a nejméně v obci Velké Žernoseky (14,5%). Pohyby obyvatelstva mikroregionu lze pozorovat v následující tabulce a další informace.

Tabulka 12: Pohyby obyvatelstva

k. 31. 12. 2016	Průměrný věk	Přiroz. přírůstek	Saldo migrace	Přírůstek/úbytek		Věk (%)			Obyv. celkem
				počet	%	0-14	15-64	65	
Hlinná	43,5	2	2	4	1,6	13,4	68,0	18,6	253
Kamýk	40,9	-1	7	6	3,8	15,1	68,0	16,9	159
Lhotka nad Labem	41,1	2	-4	-2	-0,5	14,4	71,0	14,6	417
Libochovany	41,7	-2	-9	-11	-1,9	16,1	67,0	16,9	566
Libotnice	40,8	1	-2	-1	-0,2	18,4	63,2	18,4	434
Malé Žemoseky	42,6	4	7	11	1,5	15,0	65,1	19,9	733
Malíč	40,2	1	x	1	0,6	15,6	67,6	16,8	167
Michalovice	43,4	-1	3	2	1,3	15,1	67,1	17,8	152
Mířejovice	42,5	2	6	8	3,8	12,2	72,8	15,0	213
Mlékojedy	40,2	-1	-5	-6	-2,8	16,0	68,0	16,0	212
Pišťany	46,6	-3	-3	-6	-3	8,9	67,8	23,3	202
Prackovice nad Labem	43,0	1	-4	-3	-0,5	15,2	63,9	20,9	598
Velké Žemoseky	40,6	-3	-4	-7	-1,5	16,4	69,1	14,5	483
Žalhostice	42,1	-1	-13	-14	-2,7	16,9	62,7	20,4	525

Zdroj: (Český statistický úřad, 2018), vlastní zpracování

5.9.5 Vyjíždka

Z hlediska vyjíždky jak za prací, tak do škol, jsou nejvýznamnějšími městy pro mikroregion Porta Bohemica Litoměřice a Lovosice a dále pak Ústí nad Labem jakožto krajské město. Nedaleké Litoměřice jsou přirozeným centrem vzdělanosti a kultury regionu. Nachází se zde několik mateřských škol, základních škol, učilišť, středních škol a gymnázium. V Lovosicích se nachází taktéž několik mateřských a základních škol, střední odborná škola a gymnázium. Zatímco v Litoměřicích je hlavním druhem ekonomické činnosti terciární sektor (služby) v Lovosicích převládá sektor sekundární (druhovýroba). Lovosice jsou díky přítomnosti průmyslové výroby a několika velkým zaměstnavatelům důležitým pracovním centrem celého regionu. Vyjíždka a dojíždka do škol a do zaměstnání je oficiálně sledována jednou za 10 let při SLDB. Diplomová práce vychází z dat ze SLDB 2011. Dojíždka v diplomové práci nebyla sledována, jelikož se v žádné z obcí mikroregionu nenachází zvláště významný zaměstnavatel, který by měl na dojíždku do mikroregionu zásadnější vliv.

Celkový počet vyjíždějících byl (při SLDB 2011) 1096 obyvatel, což představuje 22,07 % z celkového počtu obyvatel mikroregionu. Porovnáme-li to s rokem 2001 kde celková dojíždka činila 1051 obyvatel, tedy 23,88 % obyvatel mikroregionu, nedošlo k významné změně.

V rámci celkové vyjížděky za rok 2011 bylo 72,90 % učiněno vyjížděkou do zaměstnání a 27,10 procenta vyjížděkou do škol. V roce 2001 byla vyjížděka do zaměstnání 72,31 % a vyjížděka do škol 27,69 %. V roce 2001 se za práci nejčastěji vyjíždělo do jiné obce okresu a to v 63,95 % a dále do jiného okresu kraje 22,24 %. V roce 2011 se za práci nejčastěji vyjíždělo taktéž do jiné obce okresu 60,82 % a poté do jiného okresu kraje 21,28 % obyvatel mikroregionu. Podíváme-li se na vyjížděku obyvatel mikroregionu do zahraničí, ve sledovaném období 2001–2011 se prakticky nemění a pohybuje se od 1 % do 1,05 %.

Porovnáme-li dojížděku (2001-2011), tak se ve sledovaném období neudáli zásadnější změny a dojížděka se prakticky neměnila.

Vyjížděka za jednotlivé obce je na CD součástí příloh diplomové práce.

Tabulka 13: Vyjížděka 2001

Mikroregion Porta Bohemica dle SLDB 2001		počet	%	
Počet obyvatel celkem		4 402	100,00	
Nevyjíždějící celkem		3 351	76,12	
Vyjíždějící celkem (z celkového počtu obyv.)		1 051	23,88	
v tom	vyjíždějící do zaměstnání (z vyjížděky celkem)	760	72,31	
	v tom	v rámci obce	x	x
		do jiné obce okresu	486	63,95
		do jiného okresu kraje	169	22,24
		do jiného kraje	97	12,76
		do zahraničí	8	1,05
	vyjíždějící do škol (z obatel. ve věku 0 - 14 let)	291	27,69	
	v tom	v rámci obce	x	x
mimo obec		291	100,00	

Zdroj: (Český statistický úřad, 2018), vlastní zpracování

Tabulka 14: Vyjížd'ka 2011

Mikroregion Porta Bohemica podle SLDB 2011		počet	%	
Počet obyvatel celkem		4 966	100,00	
Nevyjíždějící celkem		3 870	77,93	
Vyjíždějící celkem (z celkového počtu obyv.)		1 096	22,07	
v tom	vyjíždějící do zaměstnání (z vyjížd'ky celkem)	799	72,90	
	v tom	v rámci obce	38	4,76
		do jiné obce okresu	486	60,82
		do jiného okresu kraje	170	21,28
		do jiného kraje	97	12,14
		do zahraničí	8	1,00
	vyjíždějící do škol (z obyvatel ve věku 0 - 14 let)	297	27,10	
	v tom	v rámci obce	4	1,35
		mimo obec	293	98,65

Zdroj: (Český statistický úřad, 2018), vlastní zpracování

5.9.6 Národnost

Národnostně převažují jednoznačně Češi. Druhou nejpočetnější národností jsou Ukrajinci a třetí Slováci. Větší zastoupení ukrajinské národnosti může být dáno přítomností velkých zaměstnavatelů, kteří na nižší pracovní pozice nepotřebují příliš kvalifikovanou pracovní sílu.

Národnostní složení obyvatelstva za jednotlivé obce mikroregionu je na CD součástí příloh diplomové práce.

Tabulka 15: Národností složení obyvatel mikroregionu

Mikroregion Porta Bohemica		Celkem	Celkem %
Obyvatelstvo celkem (které uvedlo svoji národnost)		3518	100,00
z toho národnost	česká	3412	96,99
	moravská	3	0,09
	slezská	-	-
	slovenská	35	0,99
	německá	7	0,20
	polská	7	0,20
	romská	-	-
	ukrajinská	49	1,39
	vietnamská	5	0,14
	neuveдено	-	-

Zdroj: (Český statistický úřad, 2018), vlastní zpracování

5.9.7 Lidský potenciál a vzdělanostní struktura

Mezi klíčové faktory rozvoje mikroregionu se řadí i úroveň vzdělanosti obyvatelstva. Ústecký kraj se v rámci ČR řadí spíše k regionům s méně vzdělaným obyvatelstvem. Dle sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 (k 26. 3. 2011) byl v Ústeckém kraji podíl obyvatel starších 15 let se základním vzděláním včetně neukončeného 21,7 %. V České republice to bylo ke stejnému datu jen 17,6 % obyvatel se základním vzděláním včetně neukončeného, tedy rozdíl o 4,1 %. Počet obyvatel mikroregionu Porta Bohemica se základním vzděláním včetně neukončeného byl (v roce 2011) 21,1 % což je jen 0,6 % méně, než je průměr Ústeckého kraje.

Srovnáme-li sčítání z roku 2001 a to z roku 2011, zjistíme, že na území mikroregionu Porta Bohemica došlo k výraznému zvýšení vzdělanosti obyvatelstva. Počet obyvatel se základním vzděláním včetně neukončeného poklesl téměř o 10 %, naopak počet obyvatel s úplným středním vzděláním (s maturitou) se zvýšil o více jak 5 %. Počet obyvatel s nástavbovým a vyšším odborným vzděláním se zvýšil téměř o 2 % a počet obyvatel s vysokoškolským vzděláním o více jak 3,5 %.

Přehled obyvatelstva podle stupně vzdělání (SLDB 2001 a 2011) a přehled stupně vzdělání podle pohlaví za jednotlivé obce, je na CD součástí příloh diplomové práce.

Tabulka 16: Obyvatelstvo podle stupně vzdělání podle SLDB 2001

Obyvatelstvo podle stupně vzdělání podle SLDB 2001		Celkem	Celkem %
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let		3 715	100,00
z toho podle vzdělání	bez vzdělání, základní vč. neukončeného	1 140	30,69
	střední vč. vyučení (bez maturity)	1 627	43,79
	úplné střední (s maturitou)	680	18,30
	nástavbové a vyšší odborné vzdělání	102	2,75
	vysokoškolské	116	3,12
	nezjištěné vzdělání	50	1,35

Zdroj: (Český statistický úřad, 2018), vlastní zpracování

Tabulka 17: Obyvatelstvo podle stupně vzdělání dle SLDB 2011

Obyvatelstvo podle stupně vzdělání dle SLDB 2011		Celkem	Celkem %
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let		4 189	100,00
z toho podle vzdělání	bez vzdělání, základní vč. neukončeného	885	21,13
	střední vč. vyučení (bez maturity)	1 640	39,15
	úplné střední (s maturitou)	994	23,73
	nástavbové a vyšší odborné vzdělání	181	4,32
	vysokoškolské	284	6,78
	nezjištěné vzdělání	205	4,89

Zdroj: (Český statistický úřad, 2018), vlastní zpracování

Podíváme-li se na data z posledního SLDB z roku 2011 zjistíme, že největší podíl obyvatel se základním vzděláním včetně neukončeného má obec Mlékojedy (26,97 %) a poté obec Michalovice (26,89 %). U ostatních obcí se hodnoty pohybují mezi 17 až 25 %. Mlékojedy mají zároveň nejmenší podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel a to jen 2,81 %. Naopak dvouciferný podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel mají obce Hlinná (13,94%), Miřejovice (13,61 %), Michalovice (12,61 %) a Malíč (11,90 %). Všechny tyto obce spadají do subregionu „Středohoří“. U ostatních obcí se podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel pohybuje od 2 do 8 %.

5.10 Nezaměstnanost

Nezaměstnanost patří v Ústeckém kraji k jednomu z nejzávažnějších problémů. Dle údajů ČSÚ byla nezaměstnanost v Ústeckém kraji (k 31.12.2017) 5,39 % a v ČR 3,77 % dosažitelných uchazečů. Co se týče nezaměstnanosti, patří Ústeckému kraji (k 31.12.2017) z hlediska republikového průměru nelichotivé druhé místo, a to hned za krajem Moravskoslezským. Až do konce roku 2014 se v Ústeckém kraji nezaměstnanost pohybovala nad hranicí 10 % a v mikroregionu Porta Bohemica nad hranicí 8 %.

Míra nezaměstnanosti mikroregionu Porta Bohemica dosahovala k 31. 10. 2017 jen 3,53 % dosažitelných uchazečů, tedy obyvatel ve věku 15-64 let evidovaných na úřadu práce. Porovnáme-li tento údaj s údaji za Ústecký kraj a celou ČR, dosahuje mikroregion porta Bohemica nejlepších výsledků z porovnávaných subjektů, co se nezaměstnanosti týče.

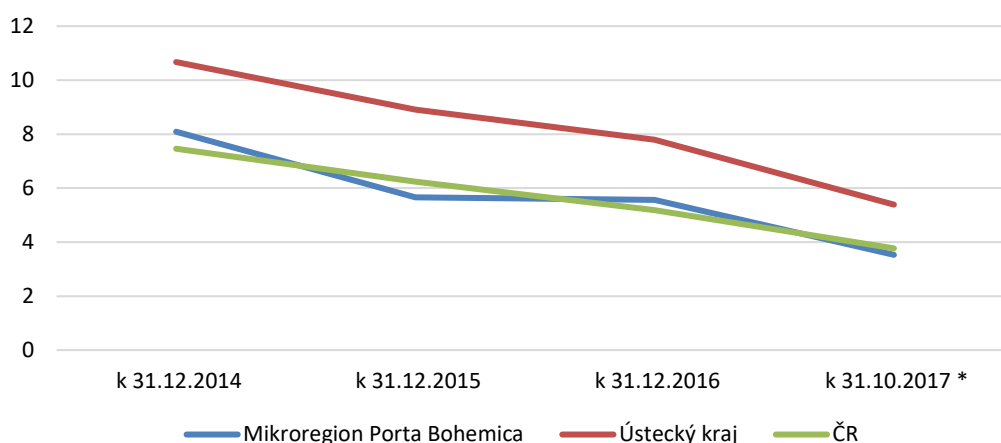
Vývoj nezaměstnanost za jednotlivé obce za jednotlivé obce je na CD součástí příloh diplomové práce.

Tabulka 18: Vývoj nezaměstnanosti za jednotlivé obce

Podíl nezaměstnaných osob celkem (v %)	Mikroregion Porta Bohemica	Ústecký kraj	ČR
k 31.12.2014	8,09	10,67	7,46
k 31.12.2015	5,66	8,91	6,24
k 31.12.2016	5,57	7,79	5,19
k 31.10.2017 *	3,53	5,39	3,77

Zdroj: (Český statistický úřad, 2018), vlastní zpracování

Graf 2: Vývoj nezaměstnanosti

Zdroj: (Český statistický úřad, 2018), vlastní zpracování

5.10.1 Struktura nezaměstnaných obyvatel v jednotlivých obcích

Jedním z ukazatelů hospodářské problémovosti území je situace na trhu práce. Ještě v roce 2014 se nezaměstnanost v mikroregionu pohybovala těsně nad hranicí 8 %, což byl lepší výsledek, než byla nezaměstnanost v Ústeckém kraji, ale horší než republikový průměr. Ve třech obcích mikroregionu se dokonce nezaměstnanost pohybovala od 10 do 15 %. Těmi obcemi byly Mlékojedy (14,47 %), Pišťany (13,56 %) a Prackovice nad Labem (10,15 %).

V současné době je míra nezaměstnanosti v mikroregionu Porta Bohemica nižší než průměrná míra nezaměstnanosti v Ústeckém kraji, a dokonce i nižší, než je republikový průměr. Nejnižší nezaměstnanost je v obci Libotenice (0,70 %), dále pak v obci Hlinná (1,22 %) a v obci Mířejovice (1,52 %). Naopak nejvyšší nezaměstnanost je v obci Pišťany (10,17 %) což je vzhledem k celorepublikovému růstu ekonomiky a zaměstnanosti vysoké číslo. Dále pak v Malých Žernosekách (5,70 %), Libochovanech (5,65 %) a ve Velkých

Žernosekách (5,20 %). U ostatních obcí mikroregionu se pohybuje nezaměstnanost pod hranicí 5 %.

K 31. 10. 2017 byl počet evidovaných volných pracovních míst v mikroregionu Porta Bohemica 189 míst. Z celkového počtu 189 míst jich bylo 136 (71,96 %) evidováno v obci Lhotka nad Labem. Tento jev je dán nejspíše přítomností loděnicí firmy Barkmet a.s. V této obci je zároveň nejvyšší podíl osob s jinou národností, než českou. Dle SLDB 2011 je zde 12,08 % Ukrajinců, což může být dáno právě přítomností loděnicí firmy Barkmet a.s. jelikož v jiných obcích mikroregionu tento jev pozorován nebyl.

Tabulka 19: Nezaměstnanost v obcích k 31.10.2017

Obec	Muži	Ženy	Celkem	Podíl nezam. žen (%)	Podíl nezam. osob celkem (%)	Pracovní místa v evidenci ÚP
Hlinná	2	1	3	1,22	1,74	x
Kamýk	3	1	4	2,00	3,70	x
Lhotka nad Labem	3	5	8	4,46	2,70	136
Libochovany	6	10	16	5,65	4,22	x
Libotnice	2	1	3	0,70	1,10	x
Malé Žernoseky	3	13	16	5,70	3,35	x
Malič	1	2	3	4,26	2,66	x
Michalovice	6	1	7	1,96	6,86	2
Mířejovice	5	1	6	1,52	3,87	x
Mlékojedy	1	3	4	4,35	2,78	2
Píšťany	2	6	8	10,17	5,84	x
Prackovice nad Labem	9	5	14	2,73	3,67	x
Velké Žernoseky	4	8	12	5,20	3,59	31
Žalhostice	6	5	11	3,23	3,34	18
Ústecký kraj (k 31.12.2017)	x	x	x	x	5,39	x
ČR (k 31.12.2017)	x	x	x	x	3,77	x

Zdroj: (Český statistický úřad, 2018), vlastní zpracování

Mezi významné faktory pozitivně ovlivňující nezaměstnanost v mikroregionu patří přítomnost dálnice D8 a na ní navázaná logistická centra, dobré spojení mikroregionu s ORP Litoměřicemi a Lovosicemi, Ústí nad Labem jakožto, Hlavním městem Prahou a přítomnost velkých zaměstnavatelů jako je Lovochemie a.s., PREOL a.s., TRCZ, s.r.o, Glanzstoff – Bohemia, s.r.o., již zmíněné loděnice firmy Barkmet a.s., OPAVIA-LU, s.r.o., CS-BETON, s.r.o., Žernosecké vinařství s.r.o., a další.

5.11 Hospodářské prostředí

Důležitým ukazatelem pro hodnocení situace na trhu práce je míra ekonomické aktivity obyvatelstva, která představuje potenciální pracovní sílu v mikroregionu.

Přehled a vývoj ekonomicky aktivních obyvatel za jednotlivé obce je na CD součástí příloh diplomové práce.

Tabulka 20: Hospodářské prostředí dle SLDB 2011

Mikroregion Porta Bohemica dle SLDB 2011			Celkem	Celkem %
Počet obyvatel celkem			4 966	100,00
Ekonomicky aktivní celkem			2 314	46,60
v tom	zaměstnaní		2 069	89,41
	z toho podle postavení v zaměstnání	zaměstnanci	1 607	77,67
		zaměstnavatelé	73	3,53
		pracující na vlastní účet	248	11,98
	ze zaměstnaných	pracující důchodci	98	4,74
		ženy na mateřské dovolené	43	2,08
	nezaměstnaní		245	10,59
Ekonomicky neaktivní celkem			2 363	47,58
z toho	nepracující důchodci		1 171	49,56
	žáci, studenti, učni		704	29,79
	ostatní		488	20,65
Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou			289	5,82

Zdroj: (Český statistický úřad, 2018), vlastní zpracování

Struktura hospodářství mikroregionu Porta Bohemica je ovlivněna několika faktory. Jsou to především faktory jako: přírodní podmínky mikroregionu, historický vývoj, struktura osídlení a geografická poloha mikroregionu. Historicky se hospodářství mikroregionu opíralo především o zemědělskou výrobu (hlavně ovocnářství a pěstování vinné révy) a dále pak o průmysl (především těžební a zpracovatelský). Mikroregion Porta Bohemica lze tedy charakterizovat jako oblast, kde dominující ekonomickou aktivitou bylo a je zemědělství společně s průmyslem, tedy primární ekonomický (hospodářský) sektor (prvovýroba). Vzhledem k místním klimatickým podmínkám a úrodnosti zdejší půdy je tato oblast ideální pro pěstování nejrůznějších ovocných stromů, především meruněk, třešní, jabloní a také vinné révy. V minulosti (2. polovina 19. století) zde ovocné sady tvořili místy až 40-60 % rozlohy zemědělské půdy. (Kyselka, 2013) V současné době ovocné sady tvoří pouze 7,95

% rozlohy zemědělské půdy mikroregionu. Bohužel zejména v druhé polovině dvacátého století docházelo v zemědělství k citelným zásahům. Z důvodu zvyšování specializace zemědělské výroby docházelo ke slučování jednotlivých zemědělských družstev do velkých hospodářských komplexů. Uniformní výrobní celky negativně ovlivnili celou krajinu a podíleli se na celkovém narušení rovnováhy krajinného prostředí celé oblasti. Taktéž docházelo ke snižování ekologického potenciálu území tím, že byly odstraňovány významné přírodní bariéry jako např. meze a rozptýlená krajinná zeleň. Takto vzniklé soustavy, snadno podléhaly větrné a vodní erozi. Koncem 20. století v souvislosti s restrukturalizací velkých zemědělských podniků začalo docházet k postupnému rozvoji ekologického zemědělství podporujícího přirozený rozvoj území v návaznosti na jeho historii (Rozbory Chráněné krajinné oblasti České středohoří, 2014). Dalším citelným zásahem do rozvoje území je globalizace a levný dovoz zboží. Jím tato oblast významně utrpěla a dnes již z hlediska produkce není tak významná jako kdysi. Stále tu ale tradice ovocnářství a pěstování vinné révy přetrvává, značná část tohoto území je pravidelně obhospodařována a v posledních letech zde přibývá nových vinic i vinařů.

Z celkové výměry mikroregionu Porta Bohemica 6 138,75 ha zaujímá zemědělská půda 54,08 % a nezemědělská půda tvoří 45,92 %. Mikroregion Porta Bohemica je významným producentem vína. Vinice se nacházejí v katastru obcí Malé Žernoseky (0,71 ha), Malíč (1,12 ha), Michalovice (26,54 ha), Velké Žernoseky (52,21 ha) a v Žalhosticích (36,94 ha). Celkově vinice svou rozlohou zabírají 3,54 % zemědělské půdy mikroregionu. Krom vinné révy je mikroregion též významným producentem ovoce (meruňky, třešně, jablka). Ovocné sady se nachází v katastrech obcí Hlinná (2,11 ha), Kamýk (90,43 ha), Lhotka nad Labem (1,03 ha), Libochovany (52,80 ha), Libotenice (1,25 ha), Malé Žernoseky (3,80 ha), Malíč (22,97 ha), Měřejovice (35,81 ha), Prackovice nad Labem (46,00 ha)

Výměry jednotlivých druhů pozemků jsou zobrazeny v následující tabulce.

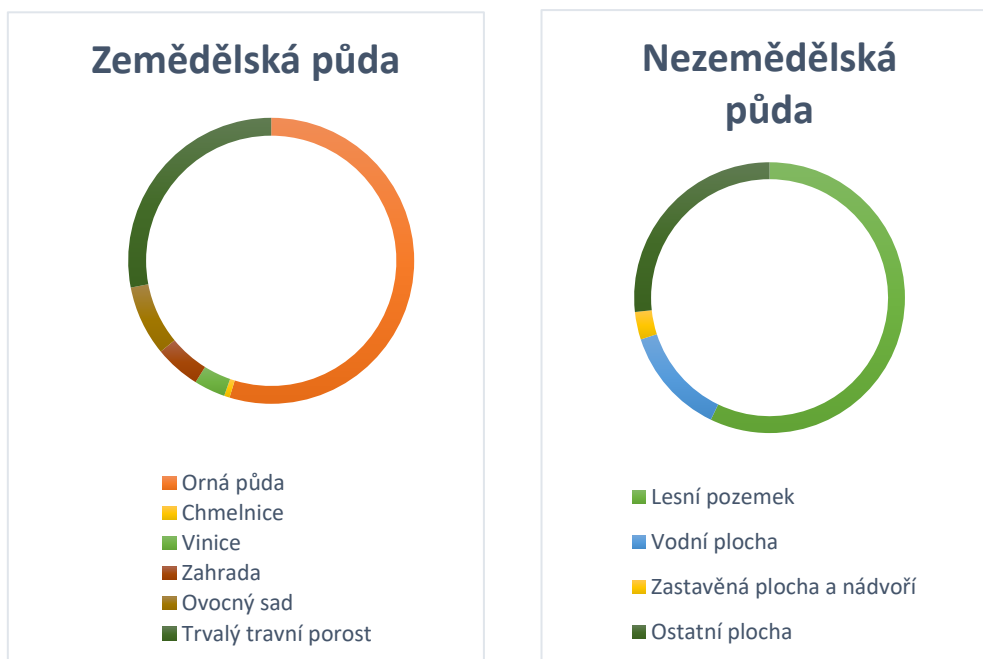
Přehled druhů pozemků za jednotlivé obce je na CD součástí příloh diplomové práce.

Tabulka 21: Druhy pozemků podle typu

Mikroregion Porta Bohemica k 31. 12. 2016		Celkem	Celkem v %	
Druhy pozemků (ha)		k 31. 12. 2016	k 31. 12. 2016	
Celková výměra		6 138,75	100,00	
z toho	Zemědělská půda	3 319,70	54,08	
	z toho	Orná půda	1 816,14	54,71
		Chmelnice	20,50	0,62
		Vinice	117,52	3,54
		Zahrada	171,80	5,18
		Ovocný sad	264,08	7,95
		Trvalý travní porost	929,65	28,00
		Nezemědělská půda	2 819,05	45,92
	z toho	Lesní pozemek	1 610,86	57,14
		Vodní plocha	362,94	12,87
		Zastavěná plocha a nádvoří	92,99	3,30
		Ostatní plocha	752,26	26,69

Zdroj: (Český statistický úřad, 2018), vlastní zpracování

Graf 3: Plocha zemědělské a nezemědělské půdy

Zdroj: (Český statistický úřad, 2018), vlastní zpracování

5.11.1 Podnikatelské aktivity, ekonomické subjekty

Podnikatelskou aktivitu v jednotlivých obcích ovlivňuje jejich poloha, velikost a také rozvojové podmínky jako jsou například vhodné pozemky pro rozvoj, infrastruktura, struktura ekonomicky aktivního obyvatelstva, nezaměstnanost atd.

Na území mikroregionu Porta Bohemica bylo k 31. 12. 2017 registrováno celkem 574 ekonomických subjektů se zjištěnou ekonomickou aktivitou. Struktura ekonomických subjektů mikroregionu Porta Bohemica je diverzifikovaná. Vzhledem k tradici a historii regionu je zde největší počet ekonomických subjektů podnikajících v průmyslu (18,81 %), dále pak ve velkoobchodu a maloobchodu, opravě a údržbě motorových vozidel (17,77 %) a ve stavebnictví (16,03 %). Na čtvrtém místě je mezi ekonomickými subjekty zemědělství, lesnictví a rybnářství. Ostatní vybrané činnosti ekonomických subjektů jsou znázorněny v tabulce a grafu. Pro účel porovnání ekonomických subjektů podle převažující činnosti a ekonomicky aktivního obyvatelstva podle odvětví ve kterém je zaměstnáno musely být informace za mikroregion zobecněny (z toho důvodu je tak vysoké procento podniků v kategorii nezařazeno).

Tabulky s podnikatelskými subjekty podle převažující činnosti za jednotlivé obce je na CD součástí příloh diplomové práce.

Tabulka 22: Ekonomické subjekty podle převažující činnosti

Mikroregion Porta Bohemica k 31.12.2017	počet	počet %
Zemědělství, lesnictví, rybnářství	49	8,54
Průmysl celkem	108	18,81
Stavebnictví	92	16,03
Velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel	102	17,77
Doprava a skladování	16	2,78
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	15	2,61
Vzdělávání	14	2,44
Zdravotní a sociální péče	2	0,35
Nezařazeno	176	30,67

Zdroj: (Český statistický úřad, 2018), vlastní zpracování

Mezi největší a nejvýznamnější podniky z hlediska zaměstnanosti a významu pro celý mikroregion, nacházejícími se na území mikroregionu jsou podniky CS-BETON a.s. (výrobce betonových prvků pro zahradní a venkovní architekturu) nacházející se v obci

Velké Žernoseky, Barkmet a.s. (loděnice – stavba lodí, kovovýroba, dřevovýroba) v obci Lhotka nad Labem, KÁMEN Zbraslav a.s. (lom Dobkovičky) nad obcí Prackovice nad Labem, EUROVIA Kamenolomy, a.s. (kamenolom nedaleko obce Libochovany pod vrcholem kopce Trabice), Žernosecké vinařství, s.r.o. (výroba vína) v obci Velké Žernoseky, Vinařství pod Radobýlem, s.r.o. (výroba vína) v obci Žalhostice a Ladislav Pošík – AGROFRUKT KAMÝK (vinařství a ovocnářství). Další zaměstnavatele představují podniky spojené s velkoobchodem a maloobchodem, opravami a údržbou motorových vozidel a dále pak podniky spojené s cestovním ruchem – penziony, rodinná vinařství, restaurace, apod. V mikroregionu působí taktéž celá řada drobných živnostníků.

Počty jednotlivých subjektů jsou znázorněny v následující tabulce. Počty subjektů za jednotlivé obce mikroregionu za jednotlivé obce mikroregionu jsou na CD součástí přílohy diplomové práce.

Tabulka 23: Počty ekonomických subjektů

Mikroregion Porta Bohemica rok 2015	počet
Státní organizace - počet subjektů	6
Akciové společnosti - počet subjektů	5
Obchodní společnosti - počet subjektů	65
Družstevní organizace - počet subjektů	0
Podnikatelé - fyzické osoby - počet subjektů	857
Svobodná povolání - počet subjektů	60
Ostatní právní formy - počet subjektů	81
Počet subjektů bez zaměstnanců	373

Počet subjektů s 1-9 zaměstnanci - mikropodniky	72
Počet subjektů s 10-49 zaměstnanci.- malé podniky	10
Počet s subjektů s 50-249 zaměstnanci.- střední podniky	0
Počet subjektů s >249 zaměstnanci.- velké podniky	1

Zdroj: (Český statistický úřad, 2018), vlastní zpracování

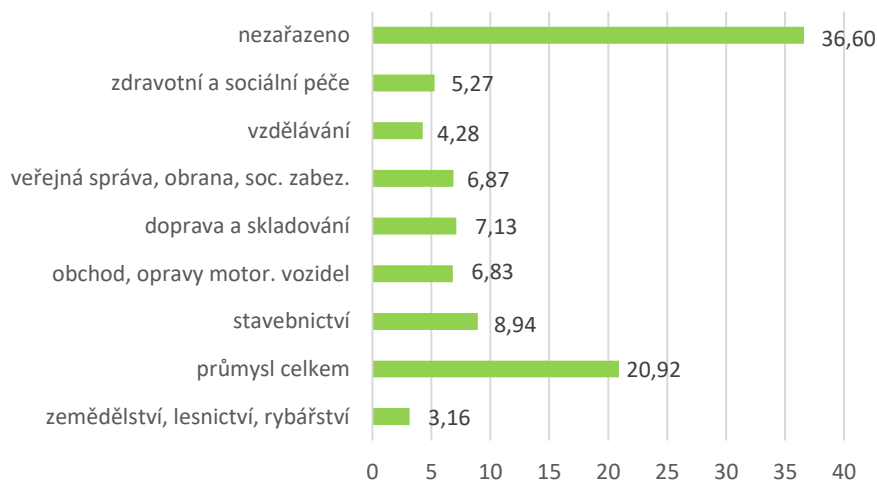
5.11.2 Ekonomicky aktivní podle odvětví

Srovnáme-li podnikatelské subjekty podle převažující aktivity a ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle odvětví, na místě prvním je v obou případech průmysl. Na druhém místě se u ekonomicky aktivního obyvatelstva podle odvětví pohybuje stavebnictví a na třetím místě se objevuje veřejná správa, obrana a povinné sociální zabezpečení. I když je pro tento

region zemědělství typické a nachází se zde řada podniků na zemědělství orientovaných, v počtu obyvatel, které zaměstnává se objevuje až na posledním místě.

Počty ekonomicky aktivních za jednotlivé obce mikroregionu jsou na CD součástí přílohy diplomové práce.

Graf 4: Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle odvětví

Zdroj: (Český statistický úřad, 2018), (Regionální informační servis, 2018), vlastní zpracování

5.12 Občanská vybavenost

Jednou ze základních funkčních složek sídel je vedle výroby, rekreace, bydlení, dopravy a technického vybavení také občanské vybavení. Občanská vybavenost je pojem hovořící o existenci, kapacitě, počtu a rozmístění jednotlivých zařízení občanského vybavení, popisující standard životní úrovně obyvatel v hodnoceném území (Principy a pravidla územního plánování, 2012).

Občanská vybavenost je základním pilířem pro spokojený život obyvatel. Vybavenost obce službami je důležitým prvkem, který ovlivňuje atraktivitu obce jak pro stálé, tak nové obyvatele. Za nejvýznamnější prvky občanské vybavenosti považujeme: oblast školství, rekreace, kulturního a sportovního vyžití, zdravotnictví a sociální služby. Dále bychom sem mohli zařadit technickou vybavenost obcí.

Dalšími významnými prvky pozitivně ovlivňující kvalitu života obyvatel mikroregionu jsou prvky jako například přítomnost železniční zastávky/nádraží, zastávky autobusové linky místní/dálkové, přítomnost restauračních a ubytovacích zařízení nebo

působnost neziskových organizací a místních akčních skupin. Všechny tyto prvky mohou jak pozitivně, tak negativně ovlivnit život obyvatel mikroregionu.

5.12.1 Školství

5.12.1.1 Mateřské školy

V roce 2017/2018 působilo na území mikroregionu 6 mateřských škol s celkovou kapacitou 162 dětí. Zřizovatelem všech jsou příslušné obce. Tyto mateřské školy se nachází v obcích: Libochovany (kapacita: 25 dětí + školní jídelna s kapacitou 32 dětí), Libotenice (kapacita: 10 dětí + školní jídelna – výdejna s kapacitou 60 dětí), Malé Žernoseky (kapacita: 43 dětí + školní jídelna s kapacitou 60 dětí), Prackovice nad Labem (kapacita: 26 dětí + školní jídelna 50 dětí), Velké Žernoseky (kapacita: 28 dětí + školní jídelna s kapacitou 30 dětí) a Žalhostice (kapacita: 30 dětí + školní jídelna s kapacitou 140 dětí). Všechny mateřské školy v mikroregionu Porta Bohemica kapacitně dostačují a nacházejí se v subregionu „Labe“. Pro subregion „Středohoří“ je spádovým centrem co se týká předškolního vzdělávání město Litoměřice. V oblasti předškolního vzdělávání jsou tudíž obyvatelé subregionu „Středohoří“ nuceni dojíždět.

5.12.1.2 Základní školy

Základní školy v mikroregionu Porta Bohemica (v roce 2017/2018) působí dvě. Jejich zřizovatelem jsou dotčené obce a fungují jako příspěvkové organizace. V Libotenicích se nachází malotřídní základní škola s kapacitou 100 žáků, která má pět ročníků základního stupně vzdělávání. Nedaleko školy se nachází zastávka autobusové dopravy Libotenice (cca 100 m). Druhá základní škola se nachází v obci Žalhostice na pomezí katastru obcí Žalhostice a Velké Žernoseky. Nedaleko této školy se nachází autobusová zastávka Žalhostice, škola (cca 100 m) a železniční stanice Velké Žernoseky (cca 250 m). Dle SLDB v roce 2011 denně vyjíždělo do škol celkem 297 obyvatel mikroregionu ve věkovém rozmezí 0-14 let, což představovalo 27,10 % všech vyjíždějících obyvatel mikroregionu. V blízké budoucnosti bude nutné prověřit dostatečnou kapacitu těchto školských zařízení.

5.12.1.3 Učiliště, střední a vysoké školy

Na území mikroregionu Porta Bohemica se nenachází žádná učiliště, střední ani vysoké školy. Obyvatelé mikroregionu musejí tedy za vyšším vzděláním vyjíždět mimo území mikroregionu. Tyto vzdělávací instituce žáci nejčastěji navštěvují v Litoměřicích, Lovosicích ale výjimkou není ani krajské město Ústí nad Labem. Všechny obce jsou dostatečně obslouženy buď autobusovou nebo železniční dopravou (ÚAP Litoměřice, 2016), (ÚAP ORP Lovosice, 2014), (ÚAP ORP Roudnice nad Labem, 2008), (vlastní šetření).

5.12.2 Zdravotnictví a sociální služby

Spádovou nemocnicí pro mikroregion Porta Bohemica a zároveň největším zdravotnickým zařízením regionu je nemocnice Litoměřice a.s. Spádová oblast nemocnice je zhruba 20 km. To znamená i nejvzdálenější obce mikroregionu Porta Bohemica (Prackovice nad Labem cca 18 km, Libochovany cca 10 km), krom obce Libotenice. Pro tuto obec je spádovou nemocnicí Podřipská nemocnice s poliklinikou a.s. v Roudnici nad Labem. Nemocnice Litoměřice a.s. má kapacitu přibližně 550 lůžek. V rámci nemocnice je provozována pohotovostní služba, středisko záchranné služby a rychlé zdravotnické pomoci a mnoho specializovaných pracovišť (ARO, rehabilitace, onkologické oddělení, atd.). Nemocnice disponuje také heliportem. Ve městě Lovosice se nachází středisko rychlé zdravotnické pomoci, které je významné především pro subregion „Labe“ na levé straně řeky Labe (obce: Lhotka nad Labem, Malé Žernoseky a Prackovice nad Labem).

Lékaři na území mikroregionu působí pouze tři. V obci Libochovany se nachází praktický lékař pro dospělé a pediatr. V obci malé Žernoseky se nachází pouze praktický lékař pro dospělé. Co se týče ostatních obcí jsou obyvatelé mikroregionu nuceni dojíždět. Za lékařskou péčí se nejčastěji dojíždí do Litoměřic a dále pak do Lovosic. Vzhledem k dobré dopravní obslužnosti mikroregionu jak osobní automobilovou dopravou, tak hromadnou dopravou, nepřináší dojíždění za zdravotní péčí v současné době větší obtíže.

Z oblasti sociální péče v mikroregionu nepůsobí žádná složka. V tomto ohledu se musí mikroregion spoléhat na zařízení ve městech Litoměřice a Lovosice. V Litoměřicích se nachází léčebna pro dlouhodobě nemocné, hospic, několik domů s pečovatelskou službou a domovů pro seniory. V oblasti sociální péče pro děti a mládež se v Litoměřicích nachází dětský domovy a Klokánek. Taktéž v Lovosicích se nachází dům s pečovatelskou službou a centrum sociální pomoci. V obou zmíněných městech působí také farní charita. V oblasti

prevence a léčby drogově závislých působí v Litoměřicích Kontaktní centrum, tzv. K-centrum (ÚAP ORP Litoměřice, 2016), (ÚAP ORP Lovosice, 2014), (ÚAP Roudnice nad Labem, 2008), (Mapy cz, 2018), (vlastní šetření).

5.12.3 Kultura

Na území mikroregionu Porta Bohemica se koná řada kulturních akcí. Jednotlivé obce mikroregionu mají své kulturní programy s velkým množstvím aktivit jak pro děti, tak pro dospělé. Programy za jednotlivé obce se konzultují na radě mikroregionu, tak aby byly časově rovnoměrně rozptýleny. Další akce se konají pod záštitou mikroregionu jako celku. V jednotlivých obcích mikroregionu fungují také různé dobrovolné spolky a sdružení (např. spolek dobrovolných hasičů, fotbalový klub, apod.).

Nejvýznamnější kulturní akce pravidelně konané na území mikroregionu Porta Bohemica jsou Žernosecký košť a vinobraní v obci Velké Žernoseky. Pořádání vinobraní se zde traduje už od skončení 2. světové války a po dlouholeté přestávce byla tato tradice v roce 1991 obnovena. Spolu s Žernoseckým koštěm se jedná o největší kulturní akci mikroregionu navštěvovanou i turisty např. z Německa, Holandska, Slovenska, atd (Litoměřický deník (2), 2017). Další konané akce jsou Masopust, Dožínky, Den dětí, posezení seniorů, Vodou Portou, koncerty, letní kino, sportovní utkání, různé plesy a maškarní, atd.

Většina obcí (11 ze 14) disponuje společenským prostorem, kulturním domem jakožto zázemím pro konání společenských akcí. V některých malých obcích nahrazuje kulturní dům hospoda nebo prostory obecních úřadů. Společenskými prostory nedisponují obce Lhotka nad Labem, Mlékojedy a Píšťany.

Obecní zpravodaj vydává (8 ze 14) obec: Hlinná, Lhotka nad Labem, Libochovany, Libotenice, Malé Žernoseky, Prackovice nad Labem, Velké Žernoseky a Žalhostice.

Kostely se nachází v obcích Libochovany (kostel Narození Panny Marie), Libotenice (kaple sv. Isidora a kostel sv. Kateřiny), Mlékojedy (kostel sv. Martina), Prackovice nad Labem (kostel sv. Matouše) a Velké Žernoseky (kostel sv. Mikuláše). V ostatních obcích krom Hlinné, Malíče, Michalovic, Miřejovic, Píšťan a Žalhostic se nachází malé sakrální stavby (kapličky). Pravidelné bohoslužby se konají v Libochovanech, Libotenicích (kaple sv. Isidora) a Velkých Žernosekách (kostel sv. Mikuláše) (Katolické bohoslužby cz, 2018) (IBohoslužby cz, 2018).

Hřbitov se nachází v obci Libochovany, Libotenice, Prackovice nad Labem (dva hřbitovy, jeden přímo v Prackovicích nad Labem a jeden v místní části Litochovice nad Labem) a Velkých Žernosekách (Mapy cz, 2018), (vlastní šetření).

Významné kulturní památky

V obci Velké Žernoseky se nachází zámek s vinnými sklepy, ve kterém v současnosti sídlí Žernosecké vinařství s.r.o. Přímo v areálu zámku je možnost ubytování. V obci Libochovany se nachází taktéž zámek, který je ovšem v soukromém vlastnictví a je veřejnosti nepřístupný. To samé platí i pro zámek v obci Kamýk. V obci Kamýk se nachází též zřícenina hradu Kamýk z počátku 14. století a pamětní světnička Bedřicha Smetany.

5.12.4 Sport a sportovní zařízení

Sportovní vyžití v mikroregionu je bohaté. Ať už se jedná o pěší turistiku, cykloturistiku, vodní sporty nebo například i paragliding a sportovní rybaření. Všechny obce mikroregionu kromě obce Malíč disponují nějakým sportovním zázemím pro předškolní děti, školáky nebo dospělé. Například fotbalovým hřištěm, tenisovými kurty, venkovní posilovnou, apod. V mikroregionu funguje také celá řada sportovních spolků, jako je například TJ Sokol Libochovany, SK SOKOL Malé Žernoseky, TJ Sokol Prackovice, TJ Sokol Velké Žernoseky a další (vlastní šetření).

5.12.5 Základní komerční služby

Tyto služby jsou soustředěny především do větších obcí, které před rokem 1989 měly statut obcí „střediskových“. Specifikem území mikroregionu Porta Bohemica může být územní roztříštěnost, která se projevuje v absenci základních služeb pro obyvatele a to především v malých obcích (např. obchod s potravinami, restaurace, apod.). Obchod s potravinami a smíšeným zbožím chybí nebo se nepodařilo zjistit v sedmi ze čtrnácti členských obcí mikroregionu. Jedná se především o obce v subregionu „Středohoří“. Jsou to obce Hlinná (i její místní části), Kamýk, Lhotka nad Labem, Malíč, Michalovice, Mířejovice a Píšťany. Restaurace nebo hospoda funguje na Hlinné, Kamýku, Libochovanech, Libotenicích, Malých Žernosekách, Mířejovicích, Mlékojedech, Píšťanech, Prackovicích nad Labem, Velkých Žernosekách a Žalhosticích. Zařízení tohoto typu

nefunguje pouze ve třech obcích. Těmi obcemi jsou Lhotka nad Labem, Malíč a Michalovice.

Celkově je nabídka služeb v obcích slabá. V členských obcích mikroregionu Porta Bohemica se většinou nacházejí pouze základní služby. Za dalšími a specializovanými službami jsou obyvatelé mikroregionu nuceni vyjíždět. Obyvatelé z obcí Lhotka nad Labem, Malé Žernoseky vyjíždějí nejčastěji do města Lovosice. Obyvatelé Libotenic do města Roudnice nad Labem. Obyvatelé zbylých vesnic mikroregionu pak nejčastěji vyjíždějí do Litoměřic (Firmy cz, 2018), (Mapy cz, 2018), (vlastní šetření).

5.13 Rekreace a cestovní ruch

České středohoří je společně s Podřipskem v analýze Strategie rozvoje cestovního ruchu Ústeckého kraje vymezeno jako jeden turistický region. V tomto regionu převažuje plocha zázemí nad jádrovými oblastmi. Za jedinou jádrovou oblast na území CHKO České středohoří je považováno město Litoměřice. Jedná se tedy o území, kde turistický ruch tvoří pouze doplňkové odvětví ekonomiky. Region má díky nižší vybavenosti turistické infrastruktury potenciál především pro poznávací, pěší a cyklistickou turistiku. Krajina Českého středohoří je rovněž vhodná pro venkovskou turistiku, agroturistiku a hipoturistiku (Rozbory Chráněné krajinné oblasti České středohoří, 2014).

Rekreační možnosti jsou v mikroregionu Porta Bohemica poměrně bohaté a rozličné. Jedná se jak o památky a zajímavosti přírodního charakteru, tak památky kulturní. Mikroregion se z hlediska rekreace a turistického potenciálu dělí na dvě autonomní oblasti. Subregion „Středohoří“ a subregion „Labe“.

Velké množství přírodních a kulturních památek mikroregionu, síť kvalitních a dobře značených tras pro pěší turistiku i cykloturistiku a unikátní krajinný ráz, to vše vytváří předpoklady pro atraktivní turistickou destinaci.

Subregion „Středohoří“

V této oblasti se vyskytuje několik desítek individuálních rekreačních objektů. Většinou se jedná o zahradní a chatové lokality na svazích CHKO Českého středohoří. Za nejvýznamnější obce („střediska“) této oblasti lze považovat obce Hlinnou a Kamýk. Subregion „Středohoří“ je vhodný především k provozování pěší turistiky, cykloturistiky nebo hipoturistiky.

Turistické zajímavosti a cíle

Přírodní

- Holý vrch u Hlinné (496 m. n. m.) – jedná se o úzký, protáhlý, nahoře plochý hřeben s polostepní vegetací. Toto místo je chráněno jako přírodní rezervace o výměře 6,7 ha. Taktéž je řazeno mezi Evropsky významné lokality (Natura 2000). Vyskytuje se zde kriticky ohrožený koniklec otevřený, silně ohrožený koniklec luční český a jejich kříženec koniklec Hackelův. Holý vrch u Hlinné je jedno z mála míst v Českém středohoří, kde se tyto druhy vyskytují společně (České středohoří, 2012).
- Hradiště u Hlinné (545 m. n. m.) – od roku 1949 Přírodní památka. Jedná se o zčásti zalesněný kopec se skalnatými výběžky a sutěmi. Právě zde byl poprvé popsán koniklec Hackelův. Na jeho vrcholu můžeme nalézt částečný borový porost (České středohoří, 2012).
- Plešivec u Kamýku (509 m. n. m.) – od roku 1966 vyhlášen Přírodní památkou. Na současnou výměru 32,7 ha přehlášeno roku 1993. Jedná se o čedičový kužel, na jehož západním svahu se nacházejí stěny bývalého lomu a rozsáhlá suťová pole tzv. kamenná moře, která jsou předmětem ochrany EVL. Další zajímavostí jsou ledové jámy na úpatí největšího suťového pole. V těchto jámách se často až do počátku léta udržuje led a sníh (České středohoří, 2012).

Kulturní

- Kamýk – zřícenina hradu z počátku 14. století.

Další

- Turistický areál KNESPLÍKOV – obec Hlinná, místní část Mentaurov (Mapy cz, 2018).
- Rozhledna Varhošť (638 m. n. m.) – obec Hlinná, místní část Kundratice. Jedná se o atnáct metrů vysokou rozhlednu se třemi vyhlídkovými terasami. Rozhledna je volně přístupná a to celoročně (Mapy cz, 2018).

Subregion „Labe“

I v této oblasti se vyskytuje několik desítek individuálních rekreačních objektů. Taktéž se jedná se především chatové oblasti. Subregion „Labe“ je vhodný především k provozování cykloturistiky a vodních sportů. Nalezneme tu ale i specifické turistické cíle

jako jsou například vinohrady a vinařské vesnice. Jako „centrum“ mikroregionu této oblasti na pravé straně řeky Labe můžeme považovat obec Velké Žernoseky. Na levé straně řeky Labe bychom za „centrum“ mohli považovat obec Malé Žernoseky.

Turistické zajímavosti a cíle

Přírodní

- Labská soutěska zvaná Porta Bohemica (Brána Čech) – jedná se o místo kde řeka Labe vstupuje do Českého středohoří. Toto místo se nachází nedaleko obcí Velké a Malé Žernoseky. Řeku Labe zde lemují vinohrady táhnoucí se od Velkých Žernosek až do Žalhostic;
- Kalvárie (Tříkřížový vrch, 245 m. n. m.) – přírodní rezervace a část pravobřežního masivu České brány, nedaleko obce Velké Žernoseky. Vyhlídka Tři kříže nabízí jeden z nejhezčích výhledů na tzv. Portu Bohemicu;
- Radobýl (399 m. n. m.) – je přírodní památka a EVL s rozlohou 29,3 ha a vrch nacházející se nad obcí Žalhostice. Jeho severojižní část je odkryta těžbou a lze zde pozorovat sloupovitou odlučnost horniny (tzv. čedičové sloupce). Jeho stráně pokrývá řada vinic;

Kulturní

- Zámek Velké Žernoseky – v obci Velké Žernoseky se nachází zámek s vinnými sklepy z druhé poloviny 17. století. V současnosti zde sídlí Žernosecké vinařství s.r.o. Přímo v areálu zámku je možnost ubytování.
- Hradiště Hrádek – se nachází na pravé straně řeky Labe mezi Velkými Žernoseky a Libochovany. Jedná se o hradiště z mladší doby bronzové a ranného středověku o rozloze 21 ha. Nálezy však dokazují osídlení již v době kamenné. Dodnes jsou parné zbytky dvojitého valu cca 550 – 650 metrů dlouhého a širokého dohromady až 68 metrů. Výška valu se odhaduje na 6 metrů nad vnějším příkopem a 13 metrů nad vnitřním příkopem. Příkopy byly široké zhruba 12 metrů. Za akropolí (vnitřní jádro) hradiště se považuje vrch Kalvárie (Hrady cz, 2018) (Mapy cz, 2018).

5.13.1 Pěší turistika

V České středohoří je pěší turistika vhodnou pohybovou aktivitou o čemž svědčí mnoho turistických tras v této oblasti. V mikroregionu Porta Bohemica je koncentrováno velké množství turistických tras a naučných stezek.

Tabulka 24: Značené turistické trasy v Mikroregionu Porta Bohemica

	Délka trasy v km	Dotčená maloplošná MZCHŮ	Dotčené EVL soustavy NATURA 2000	Průchod I. a II. zónou	Oblast
Červené značky					
Střekov - Litoměřice	20	NPP Bílé stráně, PP Babinské louky	EVL Bílé stráně u Litoměřic, EVL Babinské louky	I. zóna, II. zóna	„Středohoří“
Modré značky					
Olšinky - Velké Žernoseky	24,5	PP Plešivec	EVL Plešivec	I. zóna, II. zóna	„Středohoří“, „Labe“
Litoměřice - Varhošť	13,5			II. zóna	„Středohoří“
Zelené značky					
Velké Žernoseky - Kamýk	4,5	PP Kalvárie		I. zóna	„Středohoří“, „Labe“
Sebuzín - Litoměřice	11,5	PR Holý vrch, nedaleko PP Hradiště	EVL Holý vrch u Hlinné	I. zóna, II. zóna	„Středohoří“
Žluté značky					
Košťálov - Litochovice	13,5	NPR Lovoš	EVL Lovoš, EVL Košťálov	I. zóna	„Labe“
Libochovany - Kalvárie	2,5	PP Kavárie		I. zóna	„Labe“
Litochovice - Střekov	20	NPP Vrkoč		II. zóna	„Labe“
Litoměřice - Žalhostice	5,5	PP Radobýl	EVL Radobýl	I. zóna	„Labe“
Kalich - Plešivec	15	PP Plešivec	EVL Plešivec	I. zóna, II. zóna	„Středohoří“
Kostelní sedlo - Sedlo pod Varhoštěm	5			II. zóna	„Středohoří“
Malé Žernoseky - Košťálov	12	PP Košťálov	EVL Košťálov	I. zóna, II. zóna	„Labe“

Zdroj: (Mapy cz, 2018), (Rozbory Chráněné krajinné oblasti České středohoří, 2014), vlastní zpracování

Síť turistických stezek dále doplňuje síť Naučných stezek

- Naučná stezka Bedřicha Smetany – od obecního úřadu obce Kamýk k zřícenině hradu Kamýk.

- Naučná stezka Brána Čech – vede z malých Žernosek do Litochovic nad Labem. Na trase je 10 zastavení. Cílem je seznámit návštěvníky s krajinou a chráněnými druhy rostlin a živočichů.
- Naučná stezka Hlinná – Kamýk – vede z obce hlinná ke kapli Narození sv. Jana Křtitele a přes vrch Plešivec zpět. Stezka se věnuje historii hornin a přírody.
- Naučná stezka Libochovany – vede od přístaviště v Libochovanech směrem k vrchu Kalvárie. Na cestě je 5 zastavení.
- Naučná stezka Lovoš – vede od fotbalového hřiště v Malých Žernosekách k turistické chatě na Lovoši. Má 12 zastavení s cílem seznámit návštěvníky s geologickou stavbou masivu Lovoše a Porty Bohemicy (Brány Čech).
- Naučná stezka skřítky Portáše – začíná v obci Lhotka nad Labem a končí v obci Žalhostice. Vede skrz všechny obce mikroregionu Porta Bohemica krom obcí Libotenice, Miřejovice, Mlékojedy a Prackovice nad Labem.

Pěší turistika v současném rozsahu nepředstavuje pro ochranu přírody žádný problém. Velké množství turistických cílů a tras způsobuje rozptýlení návštěvníků po celém prostoru mikroregionu. Pro bezlesá stanoviště a tam kde zanikla pastva ovcí a koz, je sešlap stanovišť návštěvníky vítanou aktivitou pro ochranu přírody.

Vzhledem k chybějící doprovodné infrastruktuře pro parkování osobních automobilů nebo autobusů je největším problémem z hlediska ochrany přírody a rozvoje turistického ruchu parkování návštěvníků. Velmi často dochází k porušování zákazů vjezdu nebo zákazu stání. Území, která jsou frekventovaná a dochází zde k porušování zákazů by měla být dovybavena touto infrastrukturou. (pokud je to možné) (Mapy cz, 2018) (Strategie komunitně vedeného místního rozvoje, 2014).

5.13.2 Cykloturistika

Díky Labské stezce a dalším cyklostezkám a cyklotrasám se stává cyklistika v mikroregionu čím dál oblíbenější volnočasovou aktivitou. Cyklisté si mohou v mikroregionu vybrat méně i více náročné trasy. Ty méně náročné naleznou v subregionu „Labe“ ty náročnější pak v subregionu „Středohoří“. Cykloturisty a turisty je velmi využíván přívoz mezi Malými a Velkými Žernoseky. Turistům jsou v letních měsících

k dispozici cyklobusy vyjíždějící z Litoměřic, směr Lovečkovice, Oparno a Varhošť. Více o cyklostezkách a cyklotrasách viz kapitola Dopravní infrastruktura.

Využívání cyklotras na území CHKO je v současné době spíše individuální a pro ochranu přírody nepředstavuje riziko.

5.13.3 Vodní rekreace

Řeka Labe

V současné době je řeka Labe vhodná ke sportovním účelům jako je veslování, kanoistika ale i rybaření. Řeka Labe je ale také významná vodní trasa. Na území mikroregionu se nachází řada přístavišť pro malá vodní plavidla (viz. kapitola Dopravní infrastruktura) (Strategický plán rozvoje působnosti MAS české středohoří, 2007).

Žernosecké (Píšťanské) jezero

Větší potenciál, než řeka Labe skýtá Žernosecké jezero. Jedná se o jezero vzniklé vytěžením štěrkopísků v labském meandru u Velkých Žernosek. Jezero vytváří dobrou příležitost k rozvoji vodních sportů, koupání a dalších rekreačních aktivit. Nachází se zde písčná pláž, nudapláž, stánek s občerstvením, kemp a přístav. Přístav nabízí 48 kotvišť pro vodní plavidla do délky 15 metrů a 2 kotviště pro velké lodě až do délky 80 metrů.

Jezero se bohužel potýká se špatnou kvalitou vody, která jeho atraktivitu snižuje. Nabízené služby jsou na nízké úrovni a chybí zde jakékoli rekreační zázemí vyjma resortu Marina Píšťany. Dalším možným negativním vlivem omezujícím rozvoj tohoto území je blízkost areálu chemických závodů v Lovosicích, které okolí zatěžují exhalacemi (Strategický plán rozvoje působnosti MAS české středohoří, 2007) (Resort Marina Píšťany, 2015).

Píšťanské jezero je Zásadami územního rozvoje Ústeckého kraje, vydanými 5. 10. 2011, zahrnuto do rekreačních lokalit nadmístního významu. Hlavní náplní této oblasti by měla být každodenní a krátkodobá rekreace u vody s upřednostněním pohybových aktivit. Měl by být kladen důraz na zvýšení významu krátkodobé rekreace včetně rozvoje turistické infrastruktury (informační střediska, ubytování, nové aktivit, apod.) Za předpokladu zlepšení kvality vody, snížení zatížení okolí exhalacemi a přílivu investic do turistického infrastruktury, má jezero slušný turistický potenciál, co se aspoň okolních vesnic a měst týče.

Podobná vodní plocha tohoto rozsahu a významu v regionu není. Při rozvoji tohoto území bude nutné respektovat stávající pásmo ochrany vodních zdrojů jako i ochranu vody v jezeře.

Rekreační využití jezera je řešeno územním plánem obce Píšťany.

5.13.4 Specifické turistické cíle

Vinařské obce – Malé Žernoseky, Michalovice, Velké Žernoseky a Žalhostice

Tyto obce se nacházejí ve vinařské oblasti Čechy, podoblast Litoměřická. Z výše zmíněných obcí jsou nejznámější vinařskou obcí jak za hranicemi, tak v Čechách Velké Žernoseky. Nachází se zde malá rodinná i větší vinařství a vinné sklepy. Okolí obce lemují vinohrady. Jedná se o jednu s nejseverněji položených oblastí v Evropě. První písemná zmínka o pěstování vinné révy v této oblasti je doložena k roku 1057 našeho letopočtu. Za zakladatele zdejšího vinařství jsou považováni mniši cisterciáci, kteří roku 1251 zbudovali ve Velkých Žernosekách rozsáhlé vinné sklepy (Oficiální web obce Velké Žernoseky, 2018). Návštěvníci se zde mohou nechat ubytovat například na Zámku ve Velkých Žernosekách, sídle Žernoseckého vinařství s.r.o.

V současné době obce nevyužívají turistického potenciálu naplno. Největším problémem je malá propagace, slabá turistická infrastruktura a absence nových (jedinečných) atrakcí pro turisty. Pro využití potenciálu budou nutné investice především do turistické infrastruktury, propagace, inovací a vzhledu obcí (především veřejných prostranství).

Ekoturistika

Jedná se o spojení dvou pojmů, turistika a ekologie. Jde o turistiku zaměřenou na poznávání přírodních chráněných oblastí s ohledem na životní prostředí a místní obyvatele. Finance, které díky ekoturistům region získá by měly pomáhat chránit životní prostředí, původní krajinný ráz tamního prostředí a lidské komunity (Hospodářské noviny, 2010). V současné době není na území mikroregionu tato forma turistiky provozována, ale má zde velký potenciál, zvláště v subregionu „Středohoří“. Podmínky pro její rozvoj jsou zde příznivé.

Hipoturistika

. Na území CHKO České středohoří se nachází řada jízdáren, žádná však na území mikroregionu. Množství značených hipostezeček je minimální. V současné době je hipoturistika na území mikroregionu provozována minimálně, má však velký potenciál. Důležitým krokem pro využití potenciálu je navrhnout a zrealizovat síť hipostezeček. Dále by pomohla možnost ustájení koní s návazností na ubytování hostů a propagace (Rozbory Chráněné krajinné oblasti České středohoří, 2014).

Paragliding

Na území mikroregionu se nachází dvě paraglidingová startoviště. První se nachází na vrcholu kopce Radobýl a je pod správou Paragliding klubu Krupka. Druhé místo se nachází nedaleko vrcholu kopce Trabice. Jedná se pouze o individuální záležitost a v současné podobě a rozsahu je vliv na přírodu minimální (Rozbory Chráněné krajinné oblasti České středohoří, 2014) (Mapy.cz, 2018).

5.13.5 Ubytovací zařízení

Vybavenost mikroregionu turistickou infrastrukturou neodpovídá potenciálu mikroregionu. Ubytovací zařízení hotelového typu či penzionu se nachází pouze ve Prackovicích nad Labem (Pohostinství u Koruny, 12 lůžek), Velkých Žernosekách (Žernosecké vinařství, 17 lůžek), Píšťanech (Resort Marina Labe, 10 lůžek) a Žalhosticích (Penzion Labská vyhlídka, 7 lůžek). Turistická ubytovna, kemp nebo veřejné tábořiště se nachází v Malých Žernosekách, Píšťanech, Prackovicích nad Labem a Velkých Žernosekách (tur. ubytovna s kapacitou 21 míst). Díky službě Booking.com, Airbnb.cz a podobným, není problém s nalezením ubytování i pro náročnější hosty. Tyto služby výrazně zjednodušili možnosti ubytování a umožnili například i místním zemědělcům provozovat tuto formu podnikání.

Díky zvyšujícímu se zájmu turistů o České středohoří a díky internetovým službám jako Booking.com, Airbnb.cz apod. se začínají ubytovací kapacity a jejich úroveň v mikroregionu Porta Bohemica výrazně měnit a zlepšovat. Dále by chtělo využít podpůrné nástroje jako agroturistika a ekoturistika a posílit související služby (Dokempu.cz, 2018), (Hotely.cz, 2018), (Booking.com, 2018).

5.14 Členství

Tabulka 25: Členství obcí

Členství obce	Hlinná	Kamýk	Lhotka nad Labem	Libochovany	Libotnice	Malé Žernoseky	Malíč
Euroregiony							
Euroregion Elbe/Labe	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO
Působnost MAS							
MAS České středohoří, z.s.	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	ANO
MAS Podřipsko, z.s.	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE
Mikroregiony							
Mikroregion Porta Bohemica	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
Svazek obcí Podřipsko	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE
Severočeské sdružení obcí - SESO	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	NE
Sdružení obcí pro nakládání s odpady - SONO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	ANO
Sdružení obcí a měst za účelem realizace kanalizace v mikroregionu Litoměřice	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE
Nevládní neziskové organizace - NNO							
Duhová cesta, z.s.	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE
Asociace malířek a malířů kraslic ČR, o.s.	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE

Zdroj: (Regionální informační servis, 2018), vlastní zpracování

Tabulka 26: Členství obcí

Členství obce	Michalovice	Mířejovice	Mlékojedy	Píšťany	Prackovice nad Labem	Velké Žernoseky	Žalhostice
Euroregiony							
Euroregion Elbe/Labe	NE	ANO	NE	NE	ANO	ANO	NE
Působnost MAS							
MAS České středohoří, z.s.	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
MAS Podřipsko, z.s.	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE
Mikroregiony							
Mikroregion Porta Bohemica	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
Svazek obcí Podřipsko	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE
Severočeské sdružení obcí - SESO	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	NE
Sdružení obcí pro nakládání s odpady - SONO	ANO	NE	ANO	ANO	NE	ANO	ANO

Sdružení obcí a měst za účelem realizace kanalizace v mikroregionu Litoměřice	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	ANO
Nevládní neziskové organizace - NNO							
Duhová cesta, z.s.	NE	NE	ANO	NE	NE	NE	NE
Asociace malířek a malířů kraslic ČR, o.s.	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE

Zdroj: (Regionální informační servis, 2018), vlastní zpracování

5.15 Hospodaření

Výsledky hospodaření jednotlivých obcí mikroregionu jsou za rok 2017 (k 30. 9.) ziskové. Smyslem existence veřejného sektoru, zejména statní správy není ale tvorba zisku, nýbrž poskytování veřejných statků a služeb daňovým poplatníkům. Je tedy běžné, že výsledkem jejich hospodaření za sledované období (nejčastěji rok) je ztráta. Je-li tomu obráceně a výsledkem za příslušné období je zisk, vypovídá to o dobré schopnosti příslušné organizace získávat a účinně využívat zdroje nezbytné pro zajištění jejího chodu. Pro detailnější posouzení je ale nutné vzít v úvahu i další ukazatele a informace.

Hospodaření jednotlivých obcí plus další finanční ukazatele jsou na CD součástí příloh diplomové práce.

Tabulka 27: Souhrnný rozpočet obcí

Obec		Schválený rozpočet (v Kč)	Rozpočet po změnách (v Kč)	Skutečnost (v Kč)
Hlinná	Příjmy	3 732 000	4 377 585	3 693 584
	Výdaje	4 947 000	5 233 798	2 563 983
	Saldo pří. a výd.	x	x	1 129 602
Kamýk	Příjmy	2 530 000	2 785 000	2 374 471
	Výdaje	2 206 000	3 638 000	2 294 530
	Saldo pří. a výd.	x	x	79 942
Lhotka nad Labem	Příjmy	5 143 600	5 617 403	4 199 989
	Výdaje	5 143 600	5 163 600	2 314 015
	Saldo pří. a výd.	x	x	1 885 974
Libochovany	Příjmy	7 608 000	8 460 500	6 973 072
	Výdaje	5 902 000	8 926 500	6 720 127
	Saldo pří. a výd.	x	x	252 945
Libotenice	Příjmy	5 374 100	6 051 030	5 002 708
	Výdaje	5 811 900	8 241 282	4 549 351
	Saldo pří. a výd.	x	x	453 357
Malé Žernoseky	Příjmy	10 323 800	11 072 083	9 001 201
	Výdaje	12 432 800	13 181 083	8 290 156
	Saldo pří. a výd.	x	x	711 046
Malič	Příjmy	1 708 000	2 055 800	1 752 588
	Výdaje	2 008 000	2 631 000	1 646 278
	Saldo pří. a výd.	x	x	106 310
Michalovice	Příjmy	2 474 000	2 687 000	2 025 006
	Výdaje	3 843 000	4 308 000	1 209 571
	Saldo pří. a výd.	x	x	815 435
Mířejovice	Příjmy	2 180 000	2 185 800	2 001 205
	Výdaje	2 180 000	2 330 000	1 663 123
	Saldo pří. a výd.	x	x	338 082
Mlékojedy	Příjmy	3 226 605	3 598 790	2 537 409
	Výdaje	2 989 219	3 361 404	2 563 921
	Saldo pří. a výd.	x	x	-26 512
Pišťany	Příjmy	2 716 000	3 428 100	2 354 683
	Výdaje	5 258 800	6 297 400	2 322 448
	Saldo pří. a výd.	x	x	32 235
Prackovice nad Labem	Příjmy	11 531 600	46 728 800	43 218 793
	Výdaje	11 743 600	33 940 800	8 333 794
	Saldo pří. a výd.	x	x	34 884 998
Velké Žernoseky	Příjmy	8 237 000	8 689 000	6 346 718
	Výdaje	9 582 000	10 647 000	5 141 199
	Saldo pří. a výd.	x	x	1 205 519
Žalhostice	Příjmy	8 490 000	9 093 982	6 863 699
	Výdaje	8 160 000	8 525 512	5 090 667
	Saldo pří. a výd.	x	x	1 773 032

Zdroj: (Monitor, 2018), vlastní zpracování

Návrh rozpočtu mikroregionu Porta Bohemica na rok 2018 byl dne 11. 12. 2017 na zasedání DSO, schválen jako vyrovnaný. Mezi nejvýznamnější příjmy mikroregionu na rok 2018 patří investiční dotace MŽP – OPŽP „kompostéry“, která činí 2 168 000 Kč. Dále členské příspěvky DSO, MAS, ostatní příspěvky na akce, 663 000 Kč a investiční příspěvky

od obcí – spoluúčast na dotaci „Kompostéry“, 382 000 Kč. Celkové příjmy mikroregionu činí 3 316 000 Kč. Největší výdaje mikroregionu Porta Bohemica jsou spojeny s Kompostéry – dotace OPŽP, 2 550 000 Kč, služby serveru, ostraha majetku „Protipovodňová opatření mikroregionu PB“, 525 000 a akcí Žernosecký košť, cca 120 000 Kč.

Schválený rozpočet mikroregionu Porta Bohemica na rok 2018 je na CD součástí příloh diplomové práce.

5.16 Souhrnný přehled za řešené území

Tabulka 28: Základní údaje za mikroregion PB

Základní informace za mikroregion PB k 1. 1. 2017	Jednotka	Hodnota
OBYVATELSTVO		
Počet obyvatel	počet	5 114
Rozloha	km ²	61,39
Hustota obyvatel	obyvatel/km ²	83,37
Nad mořská výška	metr nad mořem	140 - 420
Nezaměstnanost (k 31. 10. 2017)	%	3,37
Zemědělská půda	%	54,08
Nezemědělská půda	%	45,92
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ		
Podíl obyvatel ve věku 0 - 14 let	%	15,4
Podíl obyvatel ve věku 15 - 64let	%	66,5
Podíl obyvatel ve věku 65 let a více	%	18,1
Průměrný věk	let	42,1
Přirozený přírůstek	počet	-1
Celkový přírůstek	počet	-18
INFRASTRUKTURA		
Napojení obcí na veřejný vodovod	ANO	(14/14)
Napojení obcí na kanalizaci	ANO	(10/14)
Napojení obcí na ČOV	ANO	(7/14)
Napojení obcí na plyn	ANO	(12/14)

Zdroj: Vlastní zpracování, (Český statistický úřad, 2018) (Regionální informační servis, 2018)

Tabulka 29: Vybavenost obcí

Obec	Hlinná	Kamýk	Lhotka nad Labem	Libochovany	Libotenice	Malé Žernoseky	Malíč
Technická infrastruktura							
Veřejný vodovod	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
Kanalizace	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE
ČOV	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE
Plynofikace obce	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE
Další vybavenost							
Sběrný dvůr	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	NE
Sbor dobrovolných hasičů	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE
Pošta	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	NE
Základní komerční služby							
Obchod se smíšeným zbožím	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	NE
Hospoda, restaurace	Ano	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	NE
Školství							
Mateřská škola	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE
Zákl. škola - (1.-5. roč.)	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE
Zákl. škola - (1.-9. roč.)	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE
Školní družina	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE
školní jídelna - výdejna	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE
Sport							
Fotbalová hřiště	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE
Tělocvičny (s příst. veřej.)	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE
Ostatní zařízení	Ano	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE
Dětské hřiště	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE
Zdravotnictví							
Praktický lékař pro dospělé	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	NE
Pediatric	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	NE
Kultura							
Kulturní zařízení	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	ANO
Obecní zpravodaj	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	NE
Kostel	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	NE
Hřbitov	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	NE
Doprava							
Autobusová zastávka	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
Stanice (zastávka) vlaku	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	NE
Ubytovací zařízení	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	NE

Tabulka 30: Vybavenost obcí

Obec	Michalovice	Mířejovice	Mlékojedy	Píšťany	Prackovice nad Labem	Velké Žernoseky	Žalhostice
Technická infrastruktura							
Veřejný vodovod	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
Kanalizace	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
ČOV	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
Plynofikace obce	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
Další vybavenost							
Sběrný dvůr	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE
Sbor dobrovolných hasičů	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE
Pošta	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO
Základní komerční služby							
Obchod se smíšeným zbožím	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	ANO
Hospoda, restaurace	NE	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
Školství							
Mateřská škola	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO
Zákl. škola - (1.-5. roč.)	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE
Zákl. škola - (1.-9. roč.)	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO
Školní družina	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO
školní jídelna - výdejna	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO
Sport							
Fotbalová hřiště	NE	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	NE
Tělocvičny (s příst. veřej.)	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO
Ostatní zařízení	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	ANO
Dětské hřiště	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE
Zdravotnictví							
Praktický lékař pro dospělé	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE
Pediatric	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE
Kultura							
Kulturní zařízení	NE	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO
Obecní zpravodaj	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO
Kostel	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE
Hřbitov	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE
Doprava							
Autobusová zastávka	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
Stanice (zastávka) vlaku	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO
Ubytovací zařízení	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO

Zdroj: Vlastní zpracování, (Regionální informační servis, 2018) (Firmy cz, 2018) (ÚAP Litoměřice, 2016) (ÚAP Roudnice nad Labem, 2008) (ÚAP ORP Lovosice, 2014) (Mapy

cz, 2018) (Vyhodnocení vlivů zásad územního rozvoje Ústeckého kraje na udržitelný rozvoj území, 2011) (Rejstřík škol a školských zařízení, 2018)

5.17 Problémová analýza

Analýza vycházející z profilu mikroregionu, územně analytických podkladů ORP Litoměřice, ORP Lovosice, ORP Roudnice nad Labem a rozhovorů se starosty členských obcí mikroregionu. Pomocí těchto metod byly určeny kritické oblasti, u kterých chceme pomocí dostupných zdrojů docílit zlepšení a formulovat cíle koncepce.

5.17.1 Problémy vyplývající z profilu území

Povodně, sucha („klimatické změny“) – Celé území mikroregionu je vystaveno riziku povodní, jak obce v subregionu „Labe“, tak obce v subregionu „Středohoří“. Jedná se o povodně způsobované řekou Labe a povodně způsobované přívalovými dešti (například v obci Hlinná). Z tohoto důvodu je nutné podporovat protipovodňová opatření, zvláště ta netechnického charakteru k umožnění rozlivu ve volné krajině, tam kde je volný prostor a nedochází k povodňovým škodám a také opatření protierozní charakteru. Další problém, který se v posledních letech stává stále více aktuální a obce by se na něj měly připravit (především ty v subregionu „Středohoří“), je problém sucha. Zejména v letních měsících jak tento problém opakovaně narůstá. Z toho plyne riziko nedostatku jak pitné, tak především užitkové vody. Dále je tu riziko požárů a následné ohrožení intravilánu obcí, lesních porostů, biocenter, biokoridorů, atd. Tyto problémy mohou souviset i s klimatickými změnami ale především to je důsledek „nefunkční, špatné“ krajinné infrastruktury jako je vysoké procento zmeliorovaného území, nedostatečná retence vody, nevhodnými plodinami, špatnou skladbou protierozních opatření, krajinných prvků, atd. Komplexní řešení problému tkví hlavně ve spolupráci dotčených orgánů, majitelů pozemků a odborníků. Není možné, aby tento problém vyřešili obce sami.

ÚSES – Co se týče prvků ÚSES v mikroregionu Porta Bohemica je jejich problémem vzájemná nesouvislost a neprovázanost. Těmto prvkům by se měla věnovat větší pozornost a usilovat o jejich koncepční řešení.

Těžba nerostných surovin – Dalším jevem negativně ovlivňujícím život obyvatel v mikroregionu Porta Bohemica je těžba nerostných surovin. Nehledě na to, že těžba

nenávratně mění jinak unikátní krajinný ráz Českého středohoří, tak ovlivňuje i život jeho obyvatel. Týká se to především dobývacího prostoru Kamýk u Libochovan. Obyvatelům Hlinné (místní části Tlučeň) se vinou nedaleké těžby objevují praskliny na domech. Obyvatelé obcí Libochovany, Velké Žernoseky a Žalhostic, trpí zvýšenou prašností a hlučností z průjezdní nákladní automobilové dopravy.

Sesuvná území – V mikroregionu Porta Bohemica se také vyskytují území geologických rizik (potencionálně sesuvná území), a proto je s nimi dobré počítat. Jedná se především celý svah nad obcí Prackovice nad Labem od trati ČD Lovosice – Teplice až po řeku Labe a dále pak u obce Žalhostice na druhé straně řeky Labe.

Eroze – Území mikroregionu je taktéž ohroženo erozí. V důsledku vodní eroze dochází ke smyvu vrchního horizontu a ztrátě půdního profilu. V důsledku větrné eroze dochází k odnosu půdních částic z povrchu půdy mechanickou silou větru a taktéž jako u vodní eroze dochází k zmenšení mocnosti půdního profilu. Jedná se převážně o katastry obcí Hlinná, Kamýk, Malíč, Michalovice, Miřejovice, tedy celou subregion „Středohoří“ a obce Velké Žernoseky a Žalhostice.

Dopravní infrastruktura – Podíváme-li se na dopravní infrastrukturu největším negativem jsou nevyhovující parametry silnice II. třídy II/261 v obci Libochovany, Velké Žernoseky a technický stav této komunikace. Tyto parametry jsou však dány historickým uspořádáním obcí a těžko řešitelné nástroji územního plánování. Ve špatném technickém stavu jsou rovněž místní obslužné komunikace. Z železniční dopravy by se jako negativum dala uvést absence protihlukových stěn. Především obyvatelé obcí Libochovany, Velké Žernoseky a Žalhostice jsou vystaveni velkému hlukovému zatížení.

Technická infrastruktura – Velkým tématem je vybavenost obcí technickou infrastrukturou, především kanalizací a ČOV. Některé členské obce mikroregionu nemají dobudovanou kanalizaci, v některých jejích částech chybí i vodovod. V některých obcích je problém s nedostatečným tlakem, kapacitou vodovodu (Hlinná, Libotenice, Miřejovice). Jedná se tedy především o subregion „Středohoří“, kde budování této infrastruktury naráží na přírodní či technické limity. Nejčastějším důvodem jsou přírodní podmínky (pískovcová a jiná podloží), pravidla CHKO České středohoří (zasíťování obcí na území CHKO musí řešit ve spolupráci se správou CHKO) či problém finanční náročnosti výstavby (přípojka/odběratel, obyvatel). Důvodem může být také velká sídelní roztržitost nebo vzdálenost obcí od spádových center. Řešením by mohla být výstavba nových napojení ke

stávající ČOV a případné navýšení její kapacity, výstavba obecních, domácích ČOV (pokud to podmínky dovolí) i pro více domů či alternativy jako jsou například kořenové čistírny odpadních vod.

Brownfields – Na území mikroregionu je i malý počet brownfieldů, konkrétně tři. U těchto brownfieldů je nutné zjistit majetkovou strukturu a pokusit se s majiteli jednat o jejich budoucích záměrech a možnostech využití tohoto území, neboť tyto brownfieldy nejsou v majetku obcí.

OV – veřejná – Nedostatkem v oblasti sociálních služeb je především absence sociálních bytů a pobytového zařízení pro seniory. Vzhledem k všeobecnému trendu stárnutí populace by bylo vhodné prověřit možnou potřebu výstavby domova pro seniory přímo na území mikroregionu. Nedostatkem v oblasti zdravotnictví je malý počet stomatologických ordinací (žádná na území mikroregionu) a také malý počet praktických lékařů na vesnicích. Stárnutí populace se projevuje i na vyšším věku lékařů. Dochází k rušení ordinací a slučování obvodů, což má za následek delší čekací lhůty a horší dostupnost lékařské péče. Další problém je nevhlednost a nefunkčnost některých veřejných prostranství, která neplní funkci přirozených center. Cílem by mělo být, taková to centra identifikovat a pokusit se o nápravu jejich funkčního využití.

OV – komerční – Dostupnost obchodů a služeb se ve velké míře podílí na spokojenosti obyvatelstva mikroregionu a je důležitá především pro stálé obyvatelstvo. Zde se projevuje absence některých základních komerčních služeb pro obyvatelstvo jako jsou obchody se smíšeným zbožím, lékárny, restaurace apod. Jejich nabídka je malá, v některých obcích chybí úplně. Bylo by vhodné rozvoj těchto služeb podpořit (pojízdná pekárna, obchod se smíšeným zbožím apod.), jelikož obyvatelé obcí, kde tyto služby chybí jsou závislí na dojížděcí. Především pro starší lidi může být dostupnost těchto služeb problémem. Vzhledem k malé populační velikosti některých obcí a omezené kupní síle, je ale zlepšení tohoto stavu velmi málo pravděpodobné.

Rekreace a cestovní ruch – Problémem jsou zahrádkářské kolonie v Žalhosticích, Malých Žernosekách, Velkých Žernosekách a objekty individuální rekreace na svazích Českého středohoří. Tyto lokality jsou buď předimenzované nebo nevhodně situované (na bývalých viničních svazích) a narušují tak unikátní krajinný ráz. Komplikací je zásobování těchto lokalit pitnou a užitkovou vodou, likvidace odpadních vod a komunálního odpadu. Přestože územím mikroregionu protéká významná řeka, možnosti rekreace jsou zde

omezené. Největší překážkou je špatná kvalita vody a chybějící doprovodná infrastruktura. To samé se týká Píšťanského jezera. Mezi specifické turistické cíle byly zařazeny vinařské obce, jejich turistická infrastruktura však neodpovídá potenciálu území.

Nehomogenita území – Území je roztrženo mezi tři obce ORP. Charakter prostředí členských obcí je jiný a každá oblast řeší jiné problémy. Proto bylo území rozděleno na subregion „Labe“ a subregion „Středohoří“. Dále by bylo možné rozdělit subregion „Labe“ na pravobřežní a levobřežní část. Součástí mikroregionu PB je i obec Libotenice, která s mikroregionem územně vůbec nesouvisí.

5.17.2 Problémy vyplývající z rozhovorů se starosty

V rámci diplomové práce byly prováděny polostrukturované rozhovory se starosty členských obcí mikroregionu (aktéry v území). V průběhu zimního semestru roku 2017, bylo osloveno čtrnáct starostů členských obcí mikroregionu PB. Rozhovor se podařilo domluvit z osmy z nich. Rozhovory byly provedeny v obci Hlinná, Kamýk, Libochovany, Malé Žernoseky, Miřejovice, Prackovice nad Labem, Velké Žernoseky a Žalhostice.

Rozhovory na CD jsou přílohou diplomové práce.

Subregion „Středohoří“

Obce, kde byly rozhovory provedeny: *Hlinná, Kamýk, Miřejovice*

Největším tématem je pro tyto obce je technická infrastruktura. Tyto obce se nejvíce potýkají s problémem neexistující nebo zastaralé a nezmapované technické infrastruktury. Téma je i řešení požární vody a výstavba požárních nádrží. Dále jsou to problémy typické pro malé obce jako je velká administrativní vytíženost starostů, údržba obecního majetku, řešení majetkoprávních vztahů, malý obecní rozpočet, který nedovoluje žádné významnější investice a také špatný stav místních komunikací. Jedním z problémů, o kterém se starostové také zmiňovaly je přemnožení černé zvěře a následné problémy s jejím odstřelem. Přemnožení černé zvěře způsobuje problémy i pěstitelům vinné révy a sadařům, kterým tato zvěř poškozuje úrodu. V obci Hlinná řeší při přívalových deštích erozní činnost Tlučeňského potoka. Na Kamýku řešili ztrátu vesnického charakteru sídla a náznaky rezidenčního bydlení. Tuto situaci způsobilo bývalé vedení obce a v současné době s tím už lze dělat jen velmi málo. Dalším problémem je těžba a rozšiřování těžebního prostoru Kamýk – Trabice.

Tento problém je ale rovněž těžko řešitelný z důvodů schválených těžebních limitů od báňského úřadu. Obce nemají ve svém majetku významnější rozvojové plochy.

Subregion „Labe“

Obce, kde byly rozhovory provedeny: *Libochovany, Malé Žernoseky, Prackovice nad Labem, Velké Žernoseky, Žalhostice*

Obce Libochovany, Velké Žernoseky a Žalhostice se potýkají s velkým množstvím průjezdní nákladní a kamionové dopravy z firmy CS Beton a lomu v Libochovanech a jejími negativními vlivy (hluk, otřesy). Libochovany také stálé trápí neexistující kanalizace a ČOV. Společným problémem pro Malé a Velké Žernoseky jsou předimenzované a nevhodně situované zahrádkářské kolonie. Obce Libochovany, Prackovice nad Labem, Velké Žernoseky a Žalhostice jsou negativně ovlivněny hlukem ze železniční dopravy. Společným tématem pro všechny obce na Labi jsou protipovodňová opatření a jejich komplexní dobudování. Libochovany a Žalhostice mají ve svém katastrálním území brownfieldy, které čekají na nové využití. Důležitým tématem k řešení je také doprava v klidu a nevyhovující turistická infrastruktura, a to především v obcích kde se do budoucna počítá s nárůstem turistického ruchu (Píšťany, Velké Žernoseky). Prackovice nad Labem řešily problémy s narušeným hydrologického zdroje díky stavbě dálnice D8, které se v současné době podařilo téměř kompletně vyřešit. Dalším společným tématem pro všechny obce je malý rozpočet nedovolující větší investiční akce, oprava místních komunikací, úprava veřejných prostranství, dostupnost veřejných infrastruktur a odstřel černé zvěře.

5.17.3 Problémy/střety k řešení z platné ÚPD

Urbanistické závady/střety

Zastavěné území/zastavitelné plochy obce zasahuje do záplavového území Q100: Rozvojové plochy sídla vyplývající z platné ÚPD včetně již realizovaných staveb zasahují do záplavového území s periodicitou 100 let. Z tohoto důvodu je nutné v území prověřit potřebu vymezení těchto rozvojových ploch včetně ochrany zastavěných a zastavitelných ploch. Výskyt: *Libochovany, Libotenice, Malé Žernoseky, Mlékojedy, Píšťany, Velké Žernoseky*.

Silnice I. třídy prochází záplavovým územím Q100: Silnice první třídy I/30 a I/15 zasahují do záplavového území s periodicitou 100 let. Výskyt: *Lhotka nad Labem, Malé Žernoseky, Mlékojedy, Prackovice nad Labem.*

Zastavěné území/zastavitelné plochy obce zasahuje do ochranného pásma vodního zdroje: Rozvojové plochy sídla vyplývající z platné ÚPD včetně již realizovaných staveb zasahují do ochranného pásma vodního zdroje. Z tohoto důvodu je nutné prověřit, aby rozvoj sídla nebyl v konfliktu s předmětem ochrany zdrojů pitné vody. Výskyt: *Hlinná, Malé Žernoseky, Měřejovice, Pišťany, Prackovice nad Labem.*

Zastavěné území/zastavitelné plochy obce zasahuje do poddolovaného území: Rozvojové plochy sídla vyplývající z platné ÚPD včetně již realizovaných staveb zasahují do poddolovaného území. U zastavitelných ploch je nutné prověřit potřebu vymezení těchto rozvojových ploch. V případě již zastavěných ploch je vhodné prověřit potřebu vymezení ploch náhradních. Výskyt: *Hlinná.*

Návrh zastavitelných ploch zasahuje do evropsky významné lokality NATURA 2000: Rozvoj sídla vyplývající z platné ÚPD je ve střetu s vymezeným chráněným územím NATURA 2000. Z tohoto důvodu je nutné prověřit potřebu vymezení těchto rozvojových ploch. Výskyt: *Hlinná.*

Návrh zastavitelných ploch zasahuje do zóny CHKO s vyšším stupněm ochrany: Rozvoj sídla vyplývající z platné ÚPD zasahuje do velkoplošného chráněného území s vyšším stupněm ochrany (I., II. a III. zóna CHKO). Z tohoto důvodu je nutné prověřit potřebu vymezení těchto rozvojových ploch. Výskyt: *Hlinná.*

Vzájemná nenávaznost skladebných prvků ÚSES vymezených v ÚP, ÚPO: Navržená řešení lokálního ÚSES v rámci ÚP či ÚPO mnohdy nerespektují návaznost na ÚSES navržený ÚPD v okolních obcích. Projektant zaměří svoji pozornost na zajištění konzistentnosti územního systému ekologické stability prověřením možností propojení s ÚSES v sousedních obcích. Výskyt: *Hlinná, Kamýk, Libochovany, Malíč, Michalovice, Měřejovice, Mlékojedy, Velké Žernoseky, Žalhostice.*

Nevhodné parametry silnice II. třídy v zastavěném území obce: Silnice II. třídy představuje pro zastavěné území sídla především bezpečnostní závalu vzhledem k nedostatečným šířkovým a rozhledovým parametrům. Je vhodné prověřit možnosti opatření, která by měla za následek snížení či eliminaci negativních faktorů. Výskyt: *Libochovany, Velké Žernoseky.*

Zastavitelné území zasahuje do nadregionálního biokoridoru: Výskyt: *Prackovice nad Labem*

Zastavitelné území zasahuje do lokálního biokoridoru: Výskyt: *Prackovice nad Labem*

Enviromentální závady

Vzájemná nenávaznost skladebných prvků ÚSES vymezených v ÚP, ÚPO – Navržená řešení lokálního ÚSES v rámci ÚP či ÚPO mnohdy nerespektují návaznost na ÚSES navržený ÚPD v okolních obcích. Projektant zaměří svoji pozornost na zajištění konzistentnosti územního systému ekologické stability prověřením možností propojení s ÚSES v sousedních obcích. Výskyt: *Hlinná, Kamýk, Libochovany, Malíč, Michalovice, Miřejovice, Mlékojedy, Velké Žernoseky, Žalhostice.*

Silnice I. třídy křížuje nadregionální biokoridor – Výskyt: *Prackovice nad Labem*

Hygienické závady

Silnice I. třídy zatěžuje exhalacemi zastavěné území – Výskyt: *Lhotka nad Labem, Malé Žernoseky*

Silnice I. třídy prochází ochranným pásmem vodního zdroje – Výskyt: *Malé Žernoseky*

5.18 Metodika a cíle analýzy SWOT

SWOT analýza představuje shrnující kapitolu analytické části a základ pro formulaci strategických cílů, priorit a rozvojových záměrů. SWOT analýza byla rovněž využita pro hierarchizaci a klasifikaci jednotlivých problémů. V této diplomové práci je zpracována v souladu s metodikou EU a to souhrnně, napříč všemi tématy. Písmeno S je zkratkou anglického *Strengths* neboli silná stránka, W je zkratkou *Weaknesses* neboli slabá stránka. Tyto dva body představují tzv. vnitřní analýzu. Tato část analýzy vychází z posouzení vnitřní situace území mikroregionu, zahrnuje jeho konkurenční výhody pro různé formy rozvojových aktivit a jeho limity či nevýhody. Písmeno O představuje anglické slovo *Opportunities*, česky příležitosti a písmeno T, *Threats*, hrozby. Body O a T představují tzv. vnější analýzu, která vychází z vnějšího prostředí území mikroregionu a vztahuje se k jevům a trendům, vyskytujícím se i mimo oblast mikroregionu, které není možné nikterak ovlivnit. Smyslem SWOT analýzy je především stručné podání analytických závěrů a upozornění na

klíčová témata. Návrh koncepce by poté měl na těchto klíčových tématech stavět (silné stránky), eliminovat slabé stránky, využít příležitosti a nepodceňovat hrozby. Výsledky SWOT analýzy jsou prezentovány v následujících kapitolách.

5.18.1 Subregion „Labe“

Silné stránky	Lhotka nad Labem	Libochovany	Libotenice	Malé Žernoseky	Mlékojedy	Píšťany	Prackovice nad Labem	Velké Žernoseky	Žalhostice
Poloha území na rozvojové ose OS2 (dopravní koridory)	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Průchod Labské stezky územím obce		●				●		●	●
Přítomnost železničních zastávek		●		●			●	●	●
Specifické turistické cíle		●		●				●	●
Příznivé klimatické podmínky pro vinařství a ovocnářství	●	●		●			●	●	●
Výskyt mezinárodně významné vodní cesty Labe	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Existence přívozů mezi levým a pravým břehem řeky Labe				●		●		●	
Existence přístavišť pro osobní lodě a malá rekreační plavidla		●	●					●	
Významné rozvojové plochy						●			
Existence technických protipovodňových opatření						●		●	
Odpovídající vybavení technickou infrastrukturou			●		●	●	●	●	●
Pravidelné společenské a kulturní akce		●	●	●			●	●	●

Slabé stránky	Lhotka nad Labem	Libochovany	Libotenice	Malé Žernoseky	Mlékojedy	Píšťany	Prackovice nad Labem	Velké Žernoseky	Žalhostice
Zastavěné území v záplavovém území Q100		●	●	●	●	●		●	
Nestabilní části krajiny (potenciálně sesuvná území do 25 ha)	●	●					●		●
Existence dobývacího prostoru v CHKO České středohoří (krajinný ráz narušený povrchovou těžbou)		●					●		
Nedostatečná propagace mikroregionu, místní produkce, subjektů	●	●	●	●	●	●	●	●	●
„Špatný“ leč schválený územní plán			●						
Vysoké procento půd ohrožených vodní a větrnou erozí								●	●
Turistická infrastruktura neodpovídající potenciálu území		●				●		●	●
Zhoršená kvalita ovzduší	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Plochy brownfields		●							●
Vzhled a funkčnost některých veřejných prostranství					●			●	●
Zatížení obce průjezdní nákladní automobilovou dopravou		●						●	●
Vzájemná nenávaznost skladebných prvků ÚSES		●			●			●	●
Nevhodné parametry silnice II. třídy v zastavěném území obce		●						●	
Zatížení obyvatel obce hlukem z dopravy (železniční i automobilové)	●	●		●			●	●	●

Příležitosti	Lhotka nad Labem	Libochovany	Libotenice	Malé Žernoseky	Mlékojedy	Píšťany	Prackovice nad Labem	Velké Žernoseky	Žalhostice
Rostoucí obliba místních značek vín				●				●	●
Znovuobnovení sadů, vinic (trend „z místní produkce“), ekologické zemědělství	●	●		●			●	●	●
Využití potenciálu Píšťanského (Žernoseckého) jezera a řeky Labe (rekreační a dopravní potenciál území)	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Vybudování Plavebního stupně Děčín (splavnost Labe)	●	●	●	●		●		●	
Rostoucí význam vodní dopravy	●	●	●	●		●		●	
Zvyšování zájmu o cykloturistiku a Labskou stezku		●		●		●		●	●
„Inovativní“ přístupy k územím dotčených těžbou		●					●		
Rostoucí poptávka po bydlení mimo město		●					●	●	●
Systémové dokončení protipovodňových opatření (především v ploše povodí)	●	●	●	●			●	●	●
Revitalizace a obnovení funkčnosti veřejných prostranství								●	●
Snažší dostupnost veřejných infrastruktur		●				●	●		●
Zvýšení kvality turistické infrastruktury		●		●		●	●		
Opětovné využití ploch brownfieldů		●							●
Zklidňování a zvyšování bezpečnosti automobilové dopravy v obcích		●						●	●

Hrozby	Lhotka nad Labem	Libochovany	Libotenice	Malé Žernoseky	Mlékojedy	Píšťany	Prackovice nad Labem	Velké Žernoseky	Žalhostice
Lokální									
Provozní havárie v areálu chemičky v Lovosicích	●			●		●		●	●
Nekoordinovaný rozvoj sídel, nekoncepčnost při vymezování zasta. ploch, předimenzování zasta. ploch	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Další pohyby svahu nad Prackovicemi nad Labem a dalších potenciálně sesuvných území	●	●					●	●	●
Zvyšování emisí škodlivých látek z dopravy, energetiky, průmyslové výroby	●		●	●	●	●		●	●
Nárůst nákladní a kamionové silniční dopravy		●						●	●
Devastace krajiny v důsledku rozšiřování těžby		●		●			●		
Ztráta ZPF (eroze) při nevhodném užívání zemědělských pozemků								●	●
Vnější									
Nárůst klimatických extrémů vedoucí k povodním/suchu (přírodní pohromy)	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Snížení výkonu ekonomiky - ztráta pracovních míst	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Demografické výkyvy obyvatelstva, nevyváženost sociální - demografická (silné, slabé ročníky,.....)	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Nízká přizpůsobivost ekonomických subjektů (např. zemědělců) potřebám trhu, trendům (agroturistika)	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Narůstající vyčerpání starostů malých obcí	●	●	●	●	●	●	●	●	●

5.18.2 Subregion „Středohoří“

Silné stránky	Hlinná	Kamýk	Malíč	Michalovice	Mířejovice
Hodnotné krajinné prvky v CHKO ČS	●	●		●	
Dobrá kvalita ovzduší	●	●		●	
Zachovalý venkovský ráz obce	●		●	●	●
Nadregionální biokoridory a regionální biocentra, přírodní památky, přírodní rezervace	●	●			
Specifické turistické cíle	●	●		●	
Příznivé klimatické podmínky pro vinařství a ovocnářství		●	●	●	●
Pravidelná obsluha obcí hromadnou dopravou (autobusy)	●	●	●	●	●
Pravidelné společenské a kulturní akce	●				●
Dostatek vodních zdrojů					
Fungující hospoda, restaurace	●	●	●		

Slabé stránky	Hlinná	Kamýk	Malíč	Michalovice	Mířejovice
Chybějící nebo nedostatečná technická infrastruktura (vodovod, kanalizace, ČOV)	●	●	●		●
Nestabilní části krajiny (potenciálně sesuvná území do 25 ha)	●	●	●	●	●
Vzájemná nenávaznost skladebných prvků ÚSES	●	●	●	●	●
Nedostatek pracovních příležitostí přímo v obcích	●	●	●	●	
Existence dobývacího prostoru v CHKO České středohoří	●	●			
Vysoké procento půd ohrožených vodní a větrnou erozí	●	●	●	●	●
Zastavěné území v I zóně CHKO	●				
Horší dostupnost území (hlavně v zimních měsících) - „periferní území“	●	●	●	●	
Dostupnost veřejného občanského vybavení	●	●	●	●	
Stavební uzávěra					●
„Špatný“ leč schválený územní plán					●
Vzhled a funkčnost některých veřejných prostranství					●

Příležitosti	Hlinná	Kamýk	Malíč	Michalovice	Mířejovice
Dobudování a zkapacitnění technické infrastruktury (vodovod, kanalizace, ČOV)	●	●	●		●
Větší spolupráce mezi obcemi v mikroregionu, sdružování investic, úspor	●	●	●	●	●
Úpravy vodního režimu krajiny, budování poldrů/retenčních/požárních/ nádrží, apod.	●	●			●
Komplexní pozemkové úpravy	●	●	●	●	●
Znovuobnovení sadů, vinic (trend „z místní produkce“), ekologické zemědělství		●	●		●
Návrat k tradičním řemeslům	●	●	●	●	●
Zvyšování zájmu turistů o České středohoří	●	●			
Vznik nových turistických tras, cyklotras, hipostezeček	●	●	●	●	●
Investice do inovací (v oblasti vinařství, zemědělství, agroturistiky, atd.)	●	●	●	●	●
Vznik nových dobrovolných sdružení, spolků (oživení obcí)	●	●	●	●	●
Propojení sídel cestní sítí		●		●	●
Zvýšený zájem o pasteveckou tradici území	●				
Využití dotačních titulů v oblasti životního prostředí	●	●	●	●	

Hrozby	Hlinná	Kamýk	Malíč	Michalovice	Mířežovice
Lokální					
Ztráta zájmu turistů o CHKO České středohoří	●	●			
Neúměrný územní rozvoj sídel, zábor volné krajiny v CHKO (bydlení, hospodářský rozvoj)	●	●			
Ztráta venkovského charakteru obce	●	●			●
Nezájem obyvatel o dění v obci, rozvoj obce – ztráta identity		●	●	●	●
Střet turistického ruchu s ochranou přírody	●	●			
Devastace krajiny v důsledku rozšiřování těžby		●			
Ztráta ZPF (eroze) při nevhodném užívání zemědělských pozemků	●	●	●	●	●
Vnější					
Nárůst klimatických extrémů vedoucí k přívalovým dešťům/suchu (přírodní pohromy)	●	●	●	●	●
Snížení výkonu ekonomiky - ztráta pracovních míst	●	●	●	●	●
Demografické výkyvy obyvatelstva, nevyváženost sociální - demografická (silné, slabé ročníky,.....)	●	●	●	●	●
Nízká přizpůsobivost ekonomických subjektů (např. zemědělců) potřebám trhu, trendům (agroturistika)	●	●	●	●	●
Narůstající vytíženost starostů malých obcí	●	●	●	●	●

6 Návrhová část

Návrhová část diplomové práce je věnována tvorbě koncepce rozvoje území mikroregionu Porta Bohemica. Na základě informací nabytých při tvorbě analýz je formulována celková strategická vize budoucího rozvoje území mikroregionu a stanoveny čtyři cíle a jejich dílčí vize. Následně je vytvořena koncepce rozvoje území, která identifikuje cíle, priority a záměry potřebné k dosažení stanovené vize. Součástí návrhové části práce je i tzv. Strom cílů, který je součástí grafické části diplomové práce.

6.1 Aktéři v území

Aktéři v území Mikroregionu Porta Bohemica:

Veřejný sektor

- Ministrstvo - *Pro místní rozvoj, zemědělství, životního prostředí, a další*
- Mikroregion PB - *Rada mikroregionu, předseda sdružení, místopředseda sdružení, kontrolní výbor;*
- Obec - *Hlinná, Kamýk, Lhotka nad Labem, Libochovany, Libotenice, Malé Žernoseky, Malíč, Michalovice, Miřejovice, Mlékojedy, Pišťany, Prackovice nad Labem, Velké Žernoseky a Žalhostice;*
- Úřady - *Krajský úřad Ústeckého kraje, Úřady ORP Litoměřice, ORP Lovosice, ORP Roudnice nad Labem;*
- Vysoké školy - *Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem;*
- Okolní obce - *Ústí nad Labem, Malečov, Žitenice, Litoměřice, Lovosice, Vchynice, Velemín, Chotiměř, Řehlovice, Dolní Zálezly;*

Veřejný/podnikatelský sektor

- Vlastníci nemovitostí - *Stát, Obec, Právnícké a fyzické osoby;*

Podnikatelský sektor

- Významní zaměstnavatelé - *Lovochemie, a. s., PREOL a.s., Glanzstoff Bohemia, a.s., CS-BETON, s.r.o., Barkmet a.s., TRCZ, s.r.o., OPAVIA-LU, s.r.o., Žernosecké vinařství s.r.o.;*

Neziskový sektor

- Sítě/spolky/sdružení/ - Euroregion Labe, Severočeské sdružení obcí - SESO, Sdružení obcí pro nakládání s odpady, Sdružení měst a obcí za účelem realizace kanalizace v mikroregionu Litoměřice, MAS České středohoří, z.s., Sbor dobrovolných hasičů Hlinná, Libotenice, Malé Žernoseky, Prackovice nad Labem a Velké Žernoseky, TJ Sokol Libochovany. SK SOKOL Malé Žernoseky, TJ Sokol Prackovice, TJ Sokol Velké Žernoseky a další spolky a sdružení.

6.2 Východiska koncepce

Tento dokument je založen na myšlence udržitelného rozvoje území. Dále by měl být založen na principu harmonie, který klade důraz na vyváženost aktivit, s ohledem na zájem většiny. Jedná se jak o místní obyvatele, veřejné, soukromé či neziskové subjekty, tak návštěvníky nebo turisty. V ideálním případě by měla nastat shoda mezi všemi zainteresovanými subjekty. Významný potenciál proto představuje partnerství veřejného, soukromého a neziskového sektoru. Toto partnerství by mělo být optimálně navázáno již v přípravné fázi rozvojových aktivit/záměrů a dále pokračovat při jejich realizaci a případném provozu (výsledků).

6.2.1 Endogenní rozvoj

Jako východisko strategie mikroregionu Porta Bohemica byl zvolen ENDOGENÍ přístup k regionálnímu rozvoji, ten zdůrazňuje mobilizaci vnitřních zdrojů (integrovane – tj. kulturních + sociálních + hospodářských + technických + technologických).

Pro východisko strategie se ale současně uznává nutnost podpory regionů s objektivními problémy, což koresponduje s EXOGENÍM přístupem. Ve strategii se tedy prosazuje ENDOGENÍ přístup. Prvotním krokem musí být mobilizace vnitřních zdrojů a vnější podpora by měla být až dodatečná, připojená!

Základní charakteristika ENDOGENÍHO přístupu

Hlavním řídicím místem je:	-lokalita
Způsob řízení je:	-decentralizovaný (moc v rukou lokálních úřadů)
Hlavní zdroje jsou spatřovány ve:	-vnitřních zdrojích integrovaného charakteru -sociálních inovacích (tj. manažerských, politických a institucionálních - „co a jak dělat nově“)
Hospodářský potenciál regionů spočívá v:	-lidském kapitálu (tj. znalostech, schopnostech a jejich využití)
Hlavní výkonné subjekty rozvoje jsou:	-lokální firmy reagující na podmínky daného prostředí
Zdůrazňuje se potřeba investic do:	-vzdělání (inovace, rekvalifikace)
Hlavním efektem je:	-optimální výběr výrob lokálních firem z hlediska prostředí („vítězná lokalita“)

Zdroj: (Úvod do regionálních věd a veřejné správy, 2008)

6.3 Koncepce rozvoje území

Koncepce (časový horizont cca 20 let) dělí území na šest základních oblastí (Zemědělsky využívaná krajina, území těžby nerostných surovin, urbanizované území, krajina ovocných sadů, pastevecké krajina, vinařská krajina a území vodních sportů a rekreace). Každá oblast má své charakteristické prvky. Hlavní rozvojová osa území probíhá podél řeky Labe v dobré dostupnosti infrastruktur. Obce v subregionu „Středohoří“ by měly být stabilizovány a neměl by zde probíhat masivní územní rozvoj. Obce Libochovany a Prackovice nad Labem by měli posílit své sídelní vazby a stát se lokálním centrem. Nové lokální centrum vznikne mezi obcemi Pišťany, Velké Žernoseky a Žalhostice. Těžba v území bude probíhat i nadále, ovšem koncepcí klade důraz na její bezkonfliktnost a následnou rekultivaci území. V koncepci se počítá (jako s příležitostí) s vybudováním plavebního stupně Děčín v horizontu příštích několika let.

Pro koncepční rozvoj mikroregionu by bylo vhodné zřídit místo projektového manažera, který by měl tento rozvoj na starosti.

Schéma koncepcí rozvoje území mikroregionu Porta Bohemica je jako výkres, součástí diplomové práce (grafická část).

Cílové charakteristiky řešeného území

<i>Název:</i>	Zemědělsky využívaná krajina
<i>Vymezení území (oblast):</i>	obec Mlékojedy a Libotenice
<i>Převládající cílový charakter:</i>	zemědělsky zaměřené obce
<i>Nevyužitý potenciál:</i>	řeka Labe a její okolí
<i>Hlavní centrum:</i>	Mlékojedy, Libotenice
<i>Sídelní vazba:</i>	Mlékojedy – Litoměřice Libotenice – Roudnice nad Labem

<i>Název:</i>	Území těžby nerostných surovin
<i>Vymezení území (oblast):</i>	nad Prackovickou estakádou (D8, poblíž vrcholu Kubačka) za obcí Libochovany (Deblík a Trabice)
<i>Převládající cílový charakter:</i>	pokračování těžby nerostných surovin a následná rekultivace
<i>Nevyužitý potenciál:</i>	turistický ruch – prohlídky
<i>Hlavní centrum:</i>	Libochovany, Prackovice nad Labem
<i>Sídelní vazba:</i>	Libochovany – Litoměřice Prackovice nad Labem – Lovosice

<i>Název:</i>	Urbanizované území
<i>Vymezení území (oblast):</i>	od Litoměřic v ose řeky Labe až k Velkým Žernosekům od Lovosic po Malé Žernoseky obce Prackovice nad Labem a Libochovany jako lokální centrum
<i>Převládající cílový charakter:</i>	bydlení, veřejné infrastruktury, cestovní ruch (vinařská turistika)
<i>Nevyužitý potenciál:</i>	řeka Labe, Žernosecké (Píšťanské) jezero, cestovní ruch (vinařská turistika)
<i>Hlavní centrum:</i>	Žalhostice

Sídelní vazba: Velké Žernoseky – Žalhostice – Litoměřice
Lhotka nad Labem – Malé Žernoseky – Lovosice
Libochovany – Prackovice nad Labem

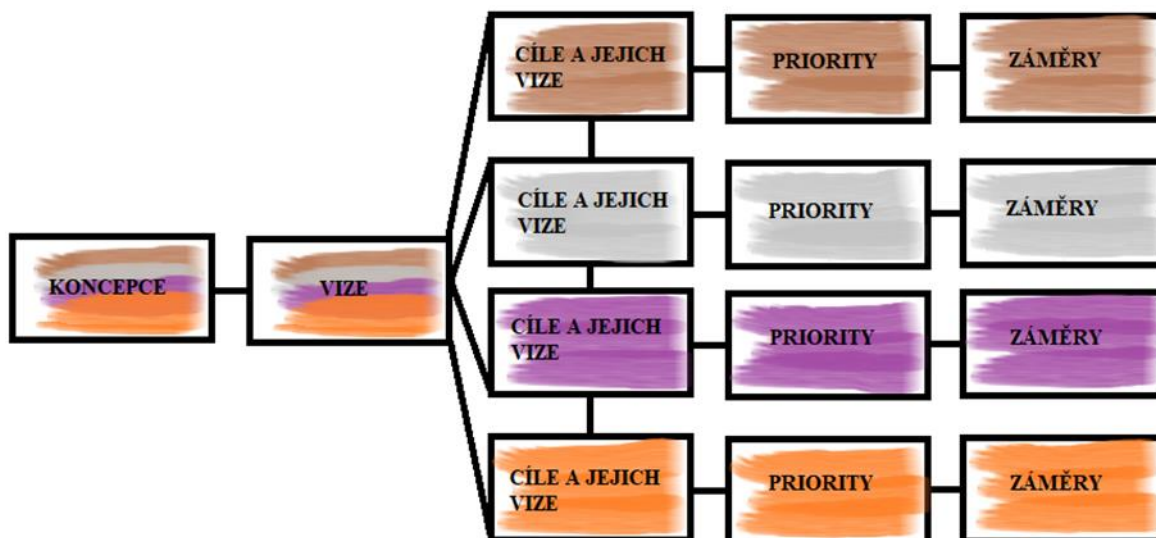
Název: Krajina ovocných sadů
Vymezení území (oblast): od Malých Žernosek až po Prackovice nad Labem
celá oblast západně od Litoměřic až k Libochovanům
Převládající cílový charakter: ovocnářská oblast se stabilizovanými sídly
Nevyužitý potenciál: krásné výhled na CHKO České středohoří,
ovocnářství, pěší turistika, cykloturistika
Hlavní centrum: Libochovany – Prackovice
Sídelní vazba: pravobřežní část – Litoměřice
levobřežní část – Lovosice

Název: Pástevecká krajina
Vymezení území (oblast): Hlinná a její místní části
Převládající cílový charakter: pastevectví, pěší turistika, stabilizované sídlo
Nevyužitý potenciál: pastevectví, pěší turistika, hipoturistika, ekoturistika
Hlavní centrum: Hlinná
Sídelní vazba: Hlinná – Litoměřice

Název: Vinařská krajina
Vymezení území (oblast): oblast severně od Žalhostic až po Velké Žernoseky
severozápadně od Velkých Žernosek až po PR Kalvárie
Převládající cílový charakter: viniční tratě, vinařská turistika
Nevyužitý potenciál: vinařská turistika
Hlavní centrum: Velké Žernoseky
Sídelní vazba: Velké Žernoseky – Žalhostice – Litoměřice

Název:	Území vodních sportů a rekreace
Vymezení území (oblast):	území podél řeky Labe Píšťanské (Žernosecké) jezero a okolí
Převládající cílový charakter:	vodní příměstská rekreace, vodní sporty
Nevyužitý potenciál:	vodní doprava, camping, vodní příměstská rekreace, vodní sporty
Hlavní centrum:	Píšťany
Sídelní vazba:	Píšťany – Žalhostice – Litoměřice

Dále je koncepce rozdělena na základní vizi, cíle a jejich vize („dílčí“ vize), priority a jednotlivé konkrétní záměry.

6.3.1 Vize

Mikroregion Porta Bohemica – prosperující region ovoce a vína se zachovalým životním prostředím, oblíbený cíl výletů s dostupnou veřejnou infrastrukturou pro obyvatele i návštěvníky

Území mikroregionu Porta Bohemica je nesmírně atraktivní ale opomíjené. Ať už se jedná o masiv Českého středohoří se spoustou solitérních kopců poskytující výhledy na všechny světové strany, tak o řeku Labe, která svou mohutností tvoří přirozenou krajinnou osu území. Území mikroregionu se nachází na rozvojové ose OS2 v blízkosti dopravních koridorů, které umožňují dobrou dostupnost tohoto území a jsou součástí jeho potenciálu. Území mikroregionu bylo a je historicky zaměřené na zemědělství a těžbu nerostných

surovin. V tomto území je důležitý koncepční rozvoj, který by umožnil uchránit hodnoty tohoto území a zároveň území systematicky rozvíjel. V prvé řadě je důležité upřednostnit kvalitativní rozvoj nad kvantitativním a komplexně zvyšovat kvality tohoto území.

V následující kapitole jsou formulovány čtyři „klíčové“ cíle a jejich vize, které takovýto rozvoj umožní.

6.3.2 Cíle a jejich vize

A. Rozvoj zemědělství a ochrana ŽP

Vize:

- *Krajina vinic a sadů odolná vůči přírodním a klimatickým změnám*

Priorita:

- Vinařství, ovocnářství, pastevectví
- Ochrana a tvorba krajinných struktur
- Příprava a adaptace území na klimatické změny a přírodní jevy

Smysl vize:

- *Na území mikroregionu je kulturní pravidelně obhospodařovaná krajina s mnoha vinicemi a sady, podobně jak tomu bylo před kolektivizací zemědělské výroby.*
- *Je to krajina odolná vůči erozi a sesuvům.*
- *Lidé zde jsou si vědomi hodnoty této krajiny a snaží se ji chránit, a to především proti povodním, suchu a náhlým klimatickým změnám.*

B. Bezkonfliktní těžba nerostných surovin

Vize:

- *Bezkonfliktní těžba, odpovídající místní potřebě*

Priorita:

- Zajištění bezkonfliktnosti a úměrnosti těžby
- Revitalizace území po těžbě

Smysl vize:

- *Území mikroregionu je území, ke kterému těžba neodmyslitelně patří, a ještě dlouhá léta patřit bude. Obyvatelé to ale nepovažují za negativní stránku, neboť si jich těžba takřka nedotýká. Těžba je úměrná místní potřebě nerostných surovin.*

- *Na území mikroregionu nejsou po těžbě téměř památky. Staré dobývací prostory se rekultivovali a stali se vyhledávaným místem jak pro živočichy, tak pro obyvatele mikroregionu a turisty.*

C. Funkční systém osídlení

Vize:

- *Všeobecně dostupné veřejné infrastruktury*

Priorita:

- Podpora provázanosti sídelní struktury
- Rozvoj a kapacitní pokrytí potřeb území technickou infrastrukturou, důsledné čištění všech odpadních vod v CHKO
- Zlepšení stavu dopravní infrastruktury
- Vytváření podmínek pro trvalé bydlení, dostupnost veřejných infrastruktur

Smysl vize:

- *Území mikroregionu se stalo více provázaným. Jednotlivé prvky a funkce v území na sebe logicky navazují.*
- *Především v obcích v subregionu „Středohoří“ se podařili vyřešit složité úkoly a vztahy bránící vybudování technické infrastruktury, která teď může sloužit obyvatelům mikroregionu.*
- *Po rozsáhlé modernizaci dopravní infrastruktury, je tato infrastruktura bezpečnější a komfortnější jak pro pěší a silniční nemotorovou dopravu, tak pro dopravu silniční motorovou.*
- *Mikroregion systematicky a smysluplně investoval do svého rozvoje. Území je vybaveno dostatečně jak veřejným občanským vybavením, tak komerčním a jeho obyvatelé nejsou závislí na každodenní dojížděce. Veřejná prostranství, která byla dlouho zanedbávána jsou revitalizována a znovu plní svůj účel.*

D. Hospodářsky prosperující území

Vize:

- *Vzdělávání, tradiční řemesla a udržitelný turistický ruch*

Priorita:

- Podpora vzdělávání, adaptabilní pracovní síla

- Podpora a rozvoj malého a středního podnikání s důrazem na tradiční řemesla
- Využití rekreačního potenciálu území

Smysl vize:

- *Obyvatelé mikroregionu jsou vzdělaní lidé a nadále se vzdělávají. Na území mikroregionu fungují vzdělávací kurzy a semináře. Obyvatelé mají taktéž možnost rekvalifikací, které jim pomáhají s uplatněním na trhu práce.*
- *Mikroregion podporuje podnikání svých obyvatel. Podporovaný je zejména cestovní ruch, který se stal součástí života obyvatel mikroregionu a přináší jim zisk. Citelný rozvoj a úspěchy zaznamenali místní vinaři, kteří se těší čím dál větší oblibě jak u domácích odběratelů, tak i u těch v zahraničí. Na území mikroregionu se taktéž rozvinuly typické vesnické profese a řemesla jako jsou kováři, truhláři, tesaři, pastevci a další.*
- *Mikroregion v minulých letech investoval do propagace kulturních akcí, doprovodné turistické infrastruktury, stezek a nových atrakcí pro návštěvníky, aby využil rekreačního potenciálu území. To se mu také vyplatilo. Díky atraktivitě území, dobré dopravní dostupnosti a spolupráci s cestovními kancelářemi má návštěvnost vzrůstající tendenci, ze které těží místní podnikatelé ale i jednotlivé obce.*

6.3.3 Priority

Základní členění: Cíle a jejich priority

Cíl	Priorita
A. Rozvoj zemědělství a ochrana ŽP	A.1: Podpora vinařství, ovocnářství, pastevectví
	A2: Ochrana a tvorba krajinných struktur
	A.3: Ochrana a adaptace území na klimatické změny
B. Bezkonfliktní těžba nerostných surovin	B.1: Zajištění bezkonfliktnosti a úměrnosti těžby
	B.2: Rekultivace území po těžbě
C. Funkční systém osídlení	C.1: Podpora provázanosti sídelní struktury
	C.2: Rozvoj a kapacitní pokrytí potřeb území technickou infrastrukturou, důsledné čištění všech odpadních vod v CHKO ČS
	C.3: Zlepšení stavu a snaha o potlačení negativních vlivů dopravní infrastruktury v sídlech
	C.4: Vytváření podmínek pro trvalé bydlení, dostupnost veřejných infrastruktur
D. Hospodářsky prosperující území	D.1: Podpora vzdělávání, adaptabilní pracovní síla
	D.2: Podpora a rozvoj malého a středního podnikání s důrazem na tradiční řemesla, vinařství, ovocnářství a cestovní ruch
	D.3: Využití rekreačního potenciálu území

6.3.4 Záměry

6.3.4.1 Cíl A. Rozvoj zemědělství a ochrana ŽP

Priorita
A.1: Vinařství, ovocnářství, pastevectví
A2: Ochrana a tvorba krajinných struktur
A.3: Ochrana a adaptace území na klimatické změny a přírodní jevy

Priorita A.1: Podpora vinařství, ovocnářství, pastevectví

Záměr A.1.1: *Obnova a rozvoje vinohradů, viničních tratí a rozvoj vinařské turistiky*

Obec: Malé Žernoseky, Velké Žernoseky, Žalhostice

Důvody: Vinařství má v mikroregionu dlouhou tradici a místní producenti se těší oblibě nejen u místních obyvatel ale i u návštěvníků mikroregionu. Tato tradice by se měla nadále rozvíjet, neboť jsou ideální podmínky k pěstování některých druhů vín. Území vhodná k pěstování vína by se měla takto využívat a v ÚPD důsledně chráněna proti jinému využití. Dále by bylo vhodné se zaměřit na bývalé viničné tratě a iniciovat jejich obnovu. Ve světě i u nás se vinařská turistika těší čím dál větší oblibě a bylo by dobré této příležitosti

využít a vytvořit zde vhodné podmínky pro její rozvoj. Jako příklad si můžeme vzít jižní Moravu kde vinařská turistika velmi dobře funguje. Oproti Moravě může území mikroregionu nabídnout jedinečnost krajiny Českého středohoří a relativní neobjevenost turisty, což může mnohým vyhovovat. Nevýhodou tohoto území je relativně slabá turistická infrastruktura, na kterou by se měla zaměřit pozornost. Pěstitelé mohou pro svůj rozvoj mohou využít například Vinařský fond (od roku 2004 Vinařský fond podporuje marketing vína, rozvoj vinařské turistiky, atd.). Jelikož se místní pěstitelé nemohou rovnat s velkopěstiteli z Moravy nebo ze zahraničí, měl by být důraz kladem hlavně na kvalitu a marketing vína.

Priorita A.1: Podpora vinařství, ovocnářství, pastevectví

Záměr A.1.2: Stabilizace, obnova a rozvoj sadů

Obec: Kamýk, Lhotka nad Labem, Libochovany, Malíč, Měřejovice

Důvody: Ne nadarmo bývá toto území označováno jako Zahrada Čech, existuje velké zde množství vhodných ploch k rozvoji ovocnářství. Stejně jako vinařství má zde i ovocnářství několikasetletou tradici a v této tradici by bylo vhodné pokračovat. Staré sady by měly být stabilizovány a doplněny o nové stromy. Pozemky vhodné k výsadbě nových sadů by měl pro tyto účely využity a v ÚPD obcí důsledně chráněny proti využití jinému. Stejně jako pěstitelé vinné révy i sadaři mají možnost využít různých dotačních titulů, například od MZe – Podpora restrukturalizace ovocných sadů, apod. Další možností pro rozvoj je například zřízení moštárny, palírny a dalších aktivit spojených se sadovnictvím a ovocnářstvím.

Priorita A.1: Podpora vinařství, ovocnářství, pastevectví

Záměr A.1.3: Podpora a rozvoj pastevectví

Obec: Hlinná, Prackovice nad Labem

Důvody: Rozsáhlé louky v Českém středohoří nabízejí ideální možnost pro opětovný chov ovcí a rozvoj pastevectví. Především na území obce Hlinná jsou ideální podmínky pro tuto činnost. Pastevectví k tomuto kraji vždy patřilo a bylo prospěšné i pro početné druhy chráněných rostlin. Už z hlediska ochrany přírody je žádoucí tuto tradici obnovit. Jako vhodný nástroj k podpoře pastevectví, by mohl sloužit například pronájem obecních pozemků vhodných k pastvě nebo k rozvoji agroturistiky a ekoturistiky navázané na pastevectví místním podnikatelům/pastevcům.

Priorita A.1: Podpora vinařství, ovocnářství, pastevectví

Záměr A.1.4: Řešení přemnožení černé zvěře

Obec: Mikroregion Porta Bohemica

Důvody: V současné době jsou stavy černé zvěře na alarmující úrovni. Černá zvěř páchá škody jak pěstitelům vinné révy, tak ovoce a ohrožuje obyvatele obcí.

Priorita A.2: Ochrana a tvorba krajinných struktur

Záměr A.2.1: Vytipování lokalit s největší erozí půd a zpracování projektu k její eliminaci

Obec: Hlinná, Kamýk, Malíč, Michalovice, Miřejovice, Velké Žernoseky, Žalhostice

Důvody: Rozsáhlá území mikroregionu PB jsou ohroženy jak vodní, tak větrnou erozí. Především v důsledku vodní eroze dochází ke ztrátě půdního profilu, což způsobuje neúrodnost půd. Pomocí komplexních pozemkových úprav a dalších, například agrotechnických opatření by mělo být riziko eroze sníženo na minimum. Primárně by měly být vytipovány lokality s největším podílem erozních půd a následně připraven projekt k jejich eliminaci.

Priorita A.2: Ochrana a tvorba krajinných struktur

Záměr A.2.2: Systematické propojení prvků ÚSES

Obec: Subregion „Středohoří“, Libochovany, Mlékojedy, Velké Žernoseky, Žalhostice

Důvody: Na území mikroregionu se vyskytují místa s neprovázanými prvky ÚSES, což může do značné míry způsobit zhoršení prostupnosti krajiny pro živočichy. Takováto místa je nutné přesně lokalizovat a ve spolupráci s odborníky na krajinu, navrhnout komplexní řešení této problematiky.

Priorita A.2: Ochrana a tvorba krajinných struktur

Záměr A.2.3: Provázanost ÚP obcí mikroregionu

Obec: Mikroregion Porta Bohemica

Důvody: Logická návaznost krajinných ale i jiných prvků v ÚP by pomohla jak k ochraně, tak k tvorbě krajinných struktur, k provázanosti ÚSES a dalších prvků.

Priorita A.2: Ochrana a tvorba krajinných struktur

Záměr A.2.4: Ochrana biodiverzity krajiny

Obec: Mikroregion Porta Bohemica

Důvody: Přírodní prostředí mikroregionu je velice bohaté. Velká biodiverzita krajiny (množství luk, lesů, malých vodních toků, mokřadů, mimolesní zeleně) poskytuje životní prostor velkému množství druhů (i silně ohrožených). Toto bohatství by nemělo být bráno jako samozřejmost a mělo by se bedlivě sledovat a chránit.

Priorita A.2: Ochrana a tvorba krajinných struktur

Záměr A.2.5: Ochrana krajinných struktur

Obec: Mikroregion Porta Bohemica

Důvody: Strukturou krajiny se rozumí rozmístění jednotlivých krajinných složek (ploch, koridorů). Na území severních Čech (i na území CHKO České středohoří) se od nepaměti vyskytuje těžební činnost, která má za následek poškození těchto krajinných struktur, které mají zásadní vliv na vlastnosti krajiny. Těžba se v současném rozsahu neshoduje s posláním CHKO a je s ním v rozporu. V zájmu všech, by mělo být tyto významné krajinné struktury chránit a vytvářet esteticky vyváženou krajinu i pro generace budoucí.

Priorita A.3: Ochrana a adaptace území na klimatické změny a přírodní jevy

Záměr A.3.1: Úprava koryta Tlučeňského potoka

Obec: Hlinná

Důvody: Důvodem úpravy koryta Tlučeňského potoka je jeho velká erozní činnost při přívalových deštích a zároveň úprava vodního režimu krajiny (zlepšení retence vody v krajině). Součástí úpravy koryta by mělo být vybudování suchého poldru před místní částí obce Hlinná, Tluční. Toto opatření by přispělo zvýšení retenčních schopností krajiny. Obec Hlinná disponuje vhodným pozemkem (v majetku obce) a záměr suchého poldru má již zanesen v ÚP.

Obr. 13: Pozemek vhodný k vytvoření suchého poldru

Zdroj: (Nahlížení do katastru nemovitostí, 2018), vlastní zpracování

Priorita A.3: Ochrana a adaptace území na klimatické změny a přírodní jevy

Záměr A.3.2: Vybudování malých hasičských (retenčních) nádrží

Obec: Hlinná, Kamýk

Důvody: Vybudování malých hasičských nádrží získají obce možnost čerpání vody v případě požáru (v blízkosti nejsou jiné vhodné vodní zdroje krom obecního vodovodu) a zároveň dojde k přispění retence vody v krajině. Tyto nádrže mohou sloužit i k dalšímu účelům, jako například koupání či zavlažování. Obě tyto varianty jsou možné, pokud na ně bude pomysleno již předinvestiční a investiční fázi projektu.

Priorita A.3: Ochrana a adaptace území na klimatické změny a přírodní jevy

Záměr A.3.3: Zvýšit ekologickou stabilitu krajiny, stabilizovat vodohospodářský režim krajiny

Obec: Subregion „Středohoří“ i subregion „Labe“

Důvody: V posledních letech celé území ČR i mikroregion PB čelí značným extrémům v oblasti výkyvů počasí. Smyslem tohoto záměru by měla být úprava malých vodních toků a zlepšení retenčních schopností polí a luk. Cíle může být dosaženo pomocí komplexních pozemkových úprav, úpravou koryt malých vodních toků, budováním remízků, pomocí agrotechnických úprav, atd.

Priorita A.3: Ochrana a adaptace území na klimatické změny a přírodní jevy

Záměr A.3.4: Komplexní dobudování protipovodňových opatření

Obec: Subregion „Labe“

Důvody: Subregion „Labe“ je i nadále ohrožen povodněmi způsobovanými řekou Labe. Stále ještě nebyly vyčerpány všechny možnosti ochrany zdraví a majetku. I nadále by se mělo pokračovat v systematickém budování protipovodňových opatření a prověřovat nové inovativní možnosti, jak se bránit případné povodni. Důležité jsou přírodě blízká opatření v ploše povodí, která zamezí rychlému odtoku vody a umožní její však (agrotechnická, organizační a biotechnická protierození opatření). A dále opatření, která by umožnila přirozené boční rozlivy povodně do území s minimem škod.

6.3.4.2 Cíl B. Bezkonfliktní těžba nerostných surovin

Priorita
B.1: Zajištění bezkonfliktnosti a úměrnosti těžby
B.2: Rekultivace území po těžbě

Priorita B.1: Zajištění bezkonfliktnosti a úměrnosti těžby

Záměr B.1.1: Pořízení kropícího vozu (současně naplňuje prioritu C.3.)

Obec: Libochovany, Velké Žernoseky, Žalhostice

Důvody: Zvláště v letních měsících, jsou obyvatelé zmíněných obcí vystaveni velké prašnosti z průjezdní nákladní a kamionové dopravy. Pořízení kropícího vozu, by výrazně přispělo k snížení prašnosti a zvýšení kvality hygieny životního prostředí v sídlech.

Priorita B.1: Zajištění bezkonfliktnosti a úměrnosti těžby

Záměr B.1.2: Iniciační besedy s občany obcí, jež se těžba dotýká a zástupci/jednateli společností provozujícími dobývací prostory

Obec: Libochovany, Prackovice nad Labem

Důvody: Na území mikroregionu se nachází několik dobývacích prostor, ne všechny jsou ale konfliktní. V analytické části diplomové práce bylo zjištěno, že dobývací prostor v Malých Žernosekách konfliktní není. Naopak nejvíce konfliktním a diskutovaným dobývacím prostorem je dobývací prostor Kamýk – Trabice. Aby se předešlo případným konfliktům, měla by obec/obce iniciovat besedu s občany a nejlépe zástupci či jednatelem

majitelů dobývacích prostor, kde by každý mohl říci svůj názor/příspěvek. Následně by měly být z obou stran podniknuty kroky, k předcházení či eliminaci případných konfliktů.

Priorita B.1: Zajištění bezkonfliktnosti a úměrnosti těžby

Záměr B.1.3: *Obnovení plavby nákladu po Labi*

Obec: Mikroregion Porta Bohemica

Důvody: V koncepci se počítá s vybudováním Plavebního stupně Děčín, který by zajistil stabilizaci plavebních podmínek na Labi (ponor 1,40 m po 345 dnů v roce a 2,20 m po 180 dnů v roce). Následkem této stabilizace by byla možnost obnovení nakládky lodí v Libochovanech a plavení velkoobjemového nákladu po Labi což by ulevilo obyvatelům nedalekých obcí od těžké nákladní a kamionové dopravy.

Obr. 14: Místo nakládky vytěžených nerostných surovin na lodě

Zdroj: (Mapy cz, 2018), vlastní zpracování

Priorita B.1: Zajištění bezkonfliktnosti a úměrnosti těžby

Záměr B.1.4: *Úměrnost těžby*

Obec: Mikroregion Porta Bohemica

Důvody: Území mikroregionu Porta Bohemica je do značné míry negativně poznamenáno povrchovou těžbou. Těžební prostory se navíc nacházejí v CHKO Českém středohoří, což se s posláním CHKO absolutně neslučuje. V následujících letech by představitelé mikroregionu ve spolupráci se správou CHKO měli věnovat co možná největšímu útlumu těžebních prací. Těžba by měla být úměrná potřebám regionu. Krajinný ráz a krajina Českého středohoří je natolik cenná, že by neměla být narušována žádnou další povrchovou těžbou.

Priorita B.2: Rekultivace území po těžbě

Záměr B.2.1: Vypracování možných variant rekultivace bývalých dobývacích prostor, jednání s majiteli dobývacích prostor

Obec: Libochovany, Prackovice nad Labem

Důvody: I když zásoby nerostných surovin v dobývacích prostorech vydrží ještě desítky let, nemělo by se zapomínat na to co stane s územím až těžba jednou skončí. Ve spolupráci s majiteli dobývacích prostor by měly být vypracovány studie, jaké možnosti se pro rekultivace nabízejí (zalesnění, koupání, naučné stezky, atd.). Bývalé dobývací prostory jednou nemusí být pro obce přítěží, ale právě naopak příležitostí.

6.3.4.3 Cíl C. Funkční systém osídlení

Priorita
C.1: Podpora provázanosti sídelní struktury
C.2: Rozvoj a kapacitní pokrytí potřeb území technickou infrastrukturou, důsledné čištění všech odpadních vod v CHKO ČS
C.3: Zlepšení stavu a snaha o potlačení negativních vlivů dopravní infrastruktury v sídlech
C.4: Vytváření podmínek pro trvalé bydlení, dostupnost veřejných infrastruktur

Priorita C.1: Podpora provázanosti sídelní struktury

Záměr C.1.1: Bezpečné pěší propojení Litoměřice – Žalhostice

Obec: Litoměřice, Žalhostice

Důvody: V současné době toto bezpečné pěší propojení chybí. Předmětem záměru by mělo být vybudování pěší komunikace souběžně s pozemní komunikací II/261 mezi Litoměřicemi a Žalhosticemi.

Priorita C.1: Podpora provázanosti sídelní struktury

Záměr C.1.2: Doplnění chybějících částí pěší komunikace mezi Velkými Žernoseky – Žalhosticemi

Obec: Velké Žernoseky, Žalhostice

Důvody: Nesouvislá pěší komunikace. V některých místech komunikace znenadání mizí a pokračuje až po několika desítkách metrů. Zároveň by bylo vhodné tuto pěší komunikaci v místech křížení s pozemní komunikací doplnit o přechody a reflexní prvky (např. v místě

železniční stanice Velké Žernoseky a zastávky autobusu na druhé straně pozemní komunikace).

Priorita C.1: Podpora provázanosti sídelní struktury

Záměr C.1.3: Studie na řešení nevyhovujících parametrů silnice II/261 uvnitř sídla

Obec: Velké Žernoseky

Důvody: Parametry této silnice stěžují průjezd obcí jak řidičům automobilů, tak pohyb chodcům. Silnici by šlo pokládat za velmi nebezpečnou, jelikož jako komunikační osa sídla není doplněna o pěší komunikace. Obyvatelé jsou nuceni pohybu po vozovce, což je vzhledem k intenzitě a druhu dopravy velmi nebezpečné. Cílem záměru by mělo být nalezení řešení tohoto problému.

Obr. 15: Problémové místo

Zdroj: (Mapy.cz, 2018), vlastní zpracování

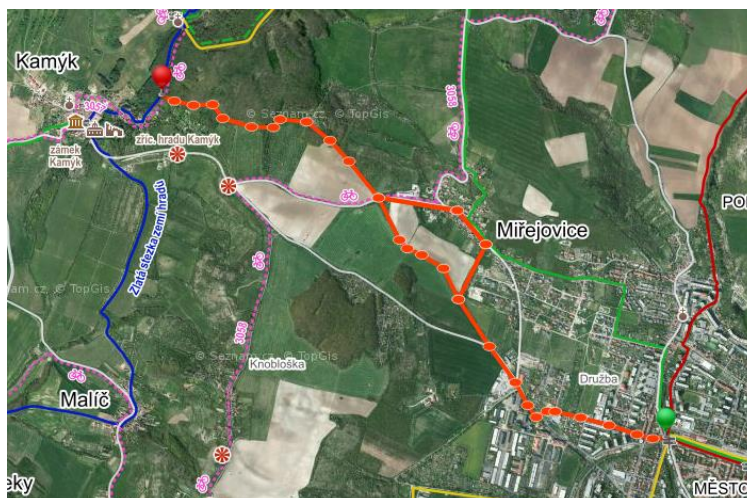
Priorita C.1: Podpora provázanosti sídelní struktury

Záměr C.1.4: Značená pěší turistická trasa Litoměřice – Měřejovice – Kamýk

Obec: Litoměřice, Měřejovice, Kamýk

Důvody: Mezi Litoměřicemi, Měřejovicemi a Kamýkem není v současné době vedena žádná pěší turistická trasa. Pro doplnění turistických tras v mikroregionu je vhodné tuto trasu vymezit. Příložený návrh je pouze orientační a nemusí se jednat nutně o tuto variantu. Možná je také varianta pouze propojení zelené trasy v Měřejovicích a modré trasy na Kamýku.

Obr. 16: Červeně: Přibližný návrh trasy

Zdroj: (Mapy cz, 2018), vlastní zpracování

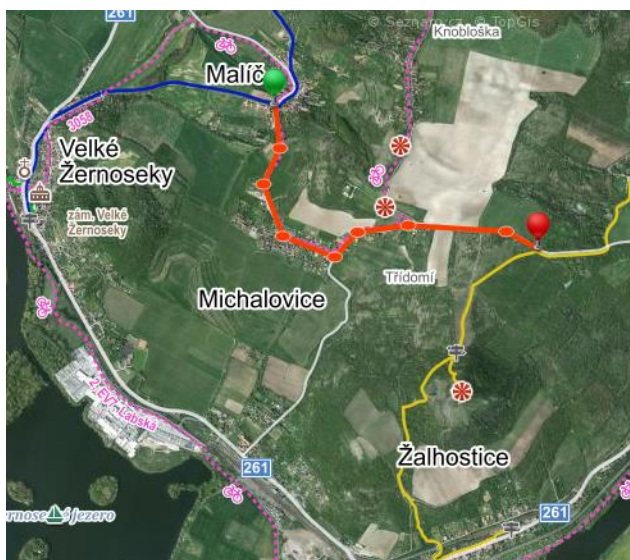
Priorita C.1: Podpora provázanosti sídelní struktury

Záměr C.1.5: Propojení turistických tras modrá (Malíč) – žlutá (Litoměřice, Žalhostice)

Obec: Malíč

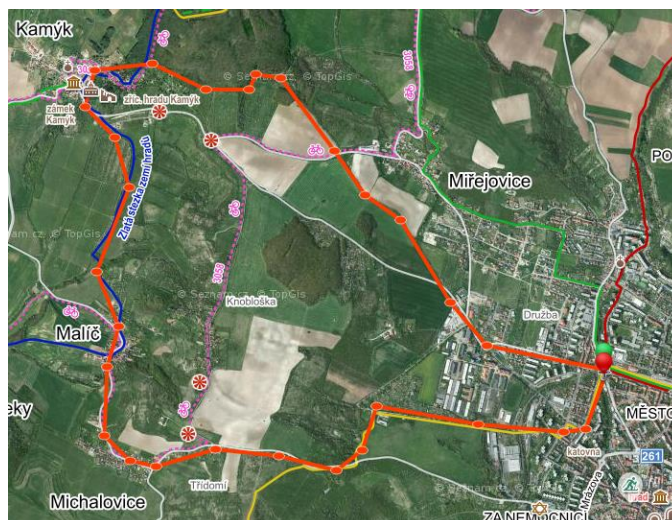
Důvody: K přispění ucelenosti a provázanosti turistických tras by měly být současné turistické trasy modrá a žlutá propojeny. Tímto propojením a propojením popsáním v záměru C.1.4 by vznikl ucelený okruh o celkové délce cca 11 km, který by mohl mít vliv i na návštěvnost obcí Malíč a Michalovice.

Obr. 17: Možnost propojení

Zdroj: (Mapy cz, 2018), vlastní zpracování

Obr. 18: Možný okruh

Zdroj: (Mapy cz, 2018), vlastní zpracování

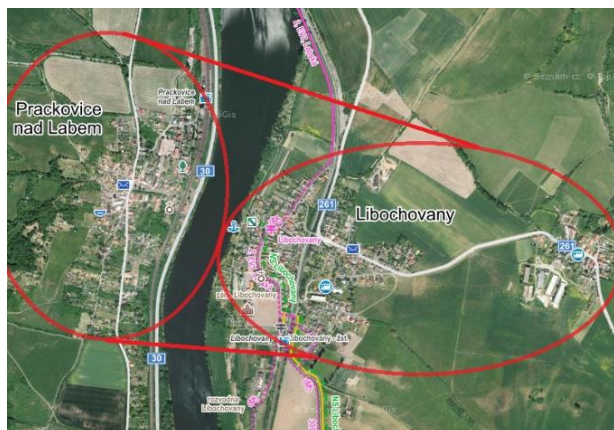
Priorita C.1: Podpora provázanosti sídelní struktury

Záměr C.1.6: Řešení propojení obcí Libochovany – Prackovice nad Labem

Obec: Libochovany, Prackovice nad Labem

Důvody: Obec Libochovany a Prackovice nad Labem mají potenciál stát se jedním ze dvou lokálních center mikroregionu a koncepce s nimi takto pracuje. Cílem záměru by mělo být nalezení smysluplného propojení těchto dvou obcí (přívoz, lávka, apod.). V případě, že by se tento záměr podařilo naplnit, vytvořilo by se lokální centrum s cca dvanácti sty obyvateli. Po naplnění rozvojových ploch obou obcí, by toto centrum mohlo disponovat cca patnácti sty obyvateli. V koncepci se počítá rovněž se záměrem D1.1: Otevření malotřídní základní školy.

Obr. 19: Lokální centrum

Zdroj: (Mapy cz, 2018), vlastní zpracování

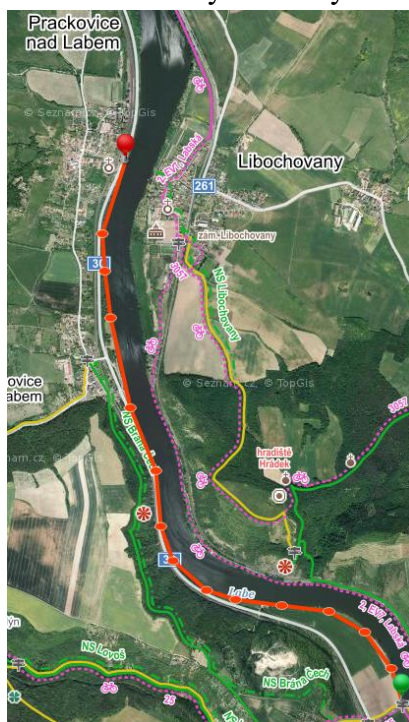
Priorita C.1: Podpora provázanosti sídelní struktury

Záměr C.1.7: Propojení Malých Žernosek a Prackovice nad Labem cyklostezkou

Obec: Malé Žernoseky, Prackovice nad Labem

Důvody: V současné době nejsou tyto dvě obce propojeny žádnou cyklostezkou. Nová cyklostezka podél Labe by měla pozitivní vliv na provázanost sídelní struktury, doplnila stávající síť cyklostezek a cyklotras a zatriaktivnila území případným cykloturistům. Zároveň by tato nová cyklostezka podpořila záměr D.3.5: Veřejné tábořiště a říční koupaliště (v Prackovicích nad Labem)

Obr. 20: Návrh cyklostezky

Zdroj: (Mapy.cz, 2018), vlastní zpracování

Priorita: Rozvoj a kapacitní pokrytí potřeb území technickou infrastrukturou, důsledné čištění všech odpadních vod v CHKO ČS

Záměr 2.1: Zmapování technické infrastruktury

Obec: Hlinná, Kamýk, Lhotka nad Labem, Libochovany, Malé Žernoseky, Malíč

Důvody: Obce nemají přehled o technické infrastruktuře (problémem jsou hlavně vodovody). Před tím, než se obce pustí do budování technické infrastruktury, mělo by proběhnout její zmapování z důvodů možných oprav a budoucích investic.

Priorita C.2: Rozvoj a kapacitní pokrytí potřeb území technickou infrastrukturou, důsledné čištění všech odpadních vod v CHKO ČS

Záměr C.2.2: Vybudování ČOV a kanalizace

Obec: Hlinná, Kamýk, Libochovany, Lhotka nad Labem, Malé Žernoseky, Malíč

Důvody: Vzhledem k roztržitosti sídelní struktury, poloze a velikosti obcí je napojení na ČOV značně složité a nákladné (především subregionu „Středohoří“). Nicméně tyto obce se nacházejí v CHKO ČS a zde by čištění odpadních vod mělo být prioritou. Pro tyto obce, pro které by bylo příliš složité nebo drahé vybudovat klasickou ČOV, se nabízí možnost (cesta) alternativního čištění odpadních vod. Například mikročistírny společné pro několik domácností nebo biologické (např. kořenové) čistírny.

Priorita C.2: Rozvoj a kapacitní pokrytí potřeb území technickou infrastrukturou, důsledné čištění všech odpadních vod v CHKO ČS

Záměr C.2.3: Vybudování a napojení kanalizace na kanalizační řad a ČOV Litoměřice

Obec: Mějeovice

Důvody: I přes relativní blízkost a možnost napojení na kanalizační síť a ČOV Litoměřice, obec Mějeovice kanalizační síť v současné době nedisponuje. Poloha obce v CHKO ČS a relativně jednoduchá možnost napojení na ČOV Litoměřice, by měly být pádné argumenty pro naplnění tohoto záměru. Společně s tímto záměrem by bylo vhodné provést celkovou rekonstrukci místní komunikace v obci, která je ve velmi špatném technickém stavu, současně s uložení venkovního elektrického vedení pod zem. Cílem tohoto záměru by mělo být vybudování kanalizační sítě a připojení na ČOV Litoměřice. Případně koordinace všech aktivit (kanalizace, rekonstrukce komunikace a uložení elektrického vedení pod zem).

Priorita C.2: Rozvoj a kapacitní pokrytí potřeb území technickou infrastrukturou, důsledné čištění všech odpadních vod v CHKO ČS

Záměr C.2.4: Zkapacitnění vodovodní sítě/zvětšení akumulace vodojemu

Obec: Libotenice, Mějeovice

Důvody: V současné době je u obou zmíněných obcí, zásobování navrhovaných rozvojových lokalit podmíněno zkapacitněním vodovodní sítě/zvětšením akumulace vodojemu.

Priorita C.3: Zlepšení stavu a snaha o potlačení negativních vlivů dopravní infrastruktury v sídlech

Záměr C.3.1: Snížení hluku – vybudování nízkých protihlukových clon na železnici

Obec: Libochovany, Prackovice nad Labem, Velké Žernoseky, Žalhostice

Důvody: Zmíněné obce a jejich obyvatelé jsou zatíženi hlukem z železniční dopravy. Vybudování nízkých protihlukových clon by výrazně přispělo k zvýšení komfortu bydlení. Pokud to bude technicky a finančně možné měly by být upřednostněny nízké protihlukové clony před klasickými protihlukovými stěnami. Účinnost těchto clon je srovnatelná, avšak tyto clony netvoří pohledovou bariéru jako klasické stěny. V tomto území prochází železnice krajinářsky cenným a pohledově exponovaným územím. Rizikem klasických stěn je narušení estetického rázu tohoto území.

Priorita C.3: Zlepšení stavu a snaha o potlačení negativních vlivů dopravní infrastruktury v sídlech

Záměr C.3.2: Prověření nutnosti obchvatu

Obec: Libochovany (a místní část Řepnice)

Důvody: Libochovany mají tento záměr již zanesen v ÚP. Vybudování obchvatu by přineslo obyvatelům Libochovan a obyvatelům místní části Řepnice značnou úlevu od průjezdní nákladní a kamionové dopravy z nedalekého povrchového lomu. Zároveň by toto řešení přispělo k odstranění nevhodných parametrů silnice II. třídy v obci. Otázkou však zůstává, je-li tento obchvat natolik nutný vzhledem k intenzitě dopravy. Povrchová jednou skočí a záměr obchvatu přispívá k další fragmentaci cenné krajiny.

Priorita C.3: Zlepšení stavu a snaha o potlačení negativních vlivů dopravní infrastruktury v sídlech

Záměr C.3.3: Výsadba doprovodné liniové zeleně v sídlech (současně naplňuje prioritu B.1.)

Obec: Libochovany, Velké Žernoseky, Žalhostice

Důvody: Všechny výše zmíněné obce trpí zvýšenou prašností z dopravy (hlavně nákladní a kamionové). Cílem záměru by mělo být co možná největší zmírnění prašnosti v těchto sídlech.

Priorita C.3: Zlepšení stavu a snaha o potlačení negativních vlivů dopravní infrastruktury v sídlech

Záměr C.3.4: Dopravní studie – zvýšení bezpečnosti dopravy

Obec: Libochovany, Velké Žernoseky, Žalhostice

Důvody: Silnice II/261 „tepna mikroregionu“ v některých svých úsecích nesplňuje parametry silnice II. třídy. Vyskytují se na ní nebezpečné úseky, jak pro řidiče, tak pro chodce, které jsou z pohledu bezpečnosti dopravy nežádoucí. Cílem tohoto záměru by mělo být vypracování dopravní studie za účelem odstranění těchto nebezpečných míst a zvýšení bezpečnosti automobilové i pěší dopravy.

Priorita C.3: Zlepšení stavu a snaha o potlačení negativních vlivů dopravní infrastruktury v sídlech

Záměr C.3.5: Řešení dopravy v klidu

Obec: Malé Žernoseky, Velké Žernoseky, Žalhostice

Důvody: Již v současné době mají tyto obce s dopravou v klidu problém. V koncepci se počítá s nárůstem návštěvníků těchto obcí, z nichž značná část přijede vlastními automobily. Z tohoto důvodu by bylo vhodné se tímto problémem zabývat, aby se předešlo případným problémům a komplikacím.

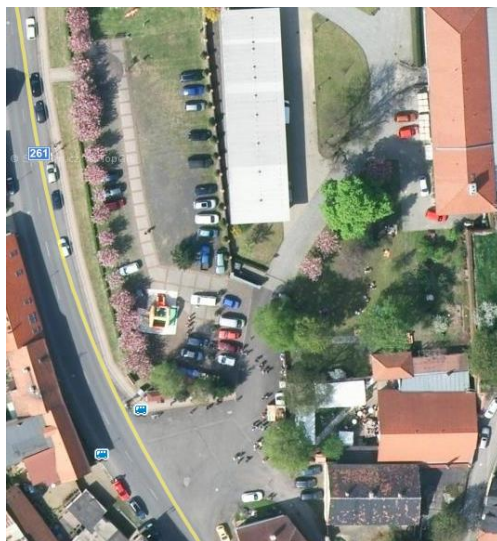
Priorita C.4: Vytváření podmínek pro trvalé bydlení, dostupnost veřejných infrastruktur

Záměr C.4.1: Urbanisticko-architektonická soutěž na úpravu (revitalizaci) návsi a okolí – následná realizace vítězného návrhu

Obec: Velké Žernoseky

Důvody: V schématu koncepcce rozvoje území mikroregionu PB je tato obec vymezena jako rekreační centrum mikroregionu. Toto vymezení je odůvodněno rekreačním (turistickým) potenciálem obce z pohledu cyklistické, vodní a vinařské turistiky. Takovéto rekreační centrum by ovšem mělo disponovat „reprezentativním“ kvalitní veřejným prostranstvím, kterým však v současné době obec nedisponuje. Cílem záměru by neměla být pouze soutěž ale především následná realizace vítězného návrhu.

Obr. 21: Současná návěs

Zdroj: (Mapy.cz, 2018), vlastní zpracování

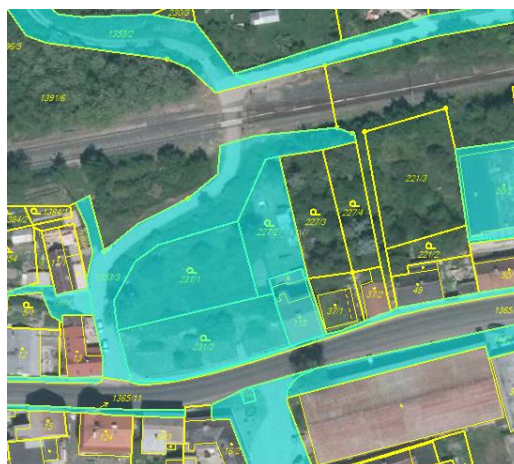
Priorita C.4: *Vytváření podmínek pro trvalé bydlení, dostupnost veřejných infrastruktur*

Záměr C.4.2: *Urbanisticko-architektonická soutěž na vytvoření návsi a následná realizace vítězného návrhu*

Obec: Žalhostice

Důvody: Obec Žalhostice v současné době nedisponuje žádným veřejným prostranstvím typu návsi. Vytvoření tohoto veřejného prostranství by mělo pozitivní vliv na image obce a na společenský a kulturní život v obci. Obec Žalhostice disponuje vyhovujícím obecním pozemkem vhodným k tomuto záměru.

Obr. 22: Pozemek vhodný k tomuto záměru

Zdroj: (Nahlížení do katastru nemovitostí, 2018)

Priorita C.4: Vytváření podmínek pro trvalé bydlení, dostupnost veřejných infrastruktur

Záměr C.4.3: Prověření potřeby a případné zpracování projektové dokumentace k domu pro seniory

Obec: Píšťany, Žalhostice

Důvody: Z důvodů stárnutí populace a dostupnosti sociální péče, by měla být prověřena potřeba výstavby domu pro seniory a zpracována případná projektová dokumentace.

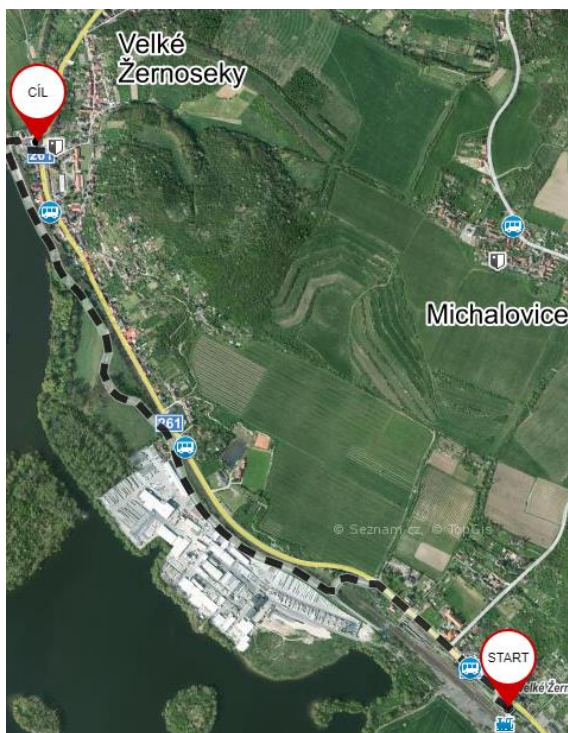
Priorita C.4: Vytváření podmínek pro trvalé bydlení, dostupnost veřejných infrastruktur

Záměr C.4.4: Nová železniční zastávka

Obec: Velké Žernoseky

Důvody: U této nové zastávky se jedná o dlouhodobou prioritu Ústeckého kraje (Plán dopravní obslužnosti Ústeckého kraje 2017-2021) a již byla zpracována situační analýza umístění. Nová zastávka by výrazně zkrátila docházkové vzdálenosti z/do centra obce pro místní i turisty. V současné době se docházkové vzdálenosti z/do centra obce pohybují mezi 2-2,3 km podle zvolené trasy.

Obr. 23: Docházková vzdálenost na zastávku vlaku

Zdroj: (Mapy.cz, 2018), vlastní zpracování

Priorita C.4: Vytváření podmínek pro trvalé bydlení, dostupnost veřejných infrastruktur

Záměr C.4.5: Prověření možností realizace výstavby/posunu železniční zastávky

Obec: Lhotka nad Labem, Malé Žernoseky, Žalhostice

Důvody: Důvodem pověření je zkrácení docházkových vzdáleností z obcí a případné utlumení autobusové dopravy v oblasti.

Priorita C.4: Vytváření podmínek pro trvalé bydlení, dostupnost veřejných infrastruktur

Záměr C.4.6: Instalace a provoz monitorovací stanice stavu ovzduší

Obec: Subregion „Labe“

Důvody: Oblast severních Čech trpí po desetiletí zhoršeným stavem ovzduší. Problémem v oblasti je především prašnost, kterou se nedaří výrazně snižovat. K odhalení možných příčin by mohla napomoci realizace tohoto záměru.

Priorita C.4: Vytváření podmínek pro trvalé bydlení, dostupnost veřejných infrastruktur

Záměr C.4.7: Zmapování proluk a brownfieldů ve všech členských obcích mikroregionu

Obec: Mikroregion Porta Bohemica

Důvody: Tento záměr vychází ze zásad udržitelného rozvoje. Vedení obcí by mělo mít přehled o území a možnostech jeho využití. Tento záměr by měl napomoci ke koncepčnímu a smysluplnému rozvoji území a zároveň bránit záboru volné krajiny.

Priorita C.4: Vytváření podmínek pro trvalé bydlení, dostupnost veřejných infrastruktur

Záměr C.4.8: Dostupnost internetového připojení na veřejných prostranstvích

Obec: Mikroregion Porta Bohemica

Důvody: Obce mají v následujících letech možnost požádat o evropské dotace na bezplatné wifi připojení k internetu na veřejných místech. Dotace mohou využít všechny obce, které o dotace požádají a splní podmínky poskytnutí dotace. V mikroregionu PB je toto příležitost především pro obec Velké Žernoseky jako rekreačního centra mikroregionu. Toto bezplatné připojení ocení nejen návštěvníci obce ale určitě i místní obyvatelé.

Priorita C.4: Vytváření podmínek pro trvalé bydlení, dostupnost veřejných infrastruktur

Záměr C.4.9: Zpracování územní studie a regulačního pro rozvojovou plochu Píšťany – Žalhostice

Obec: Píšťany, Žalhostice

Důvody: Důvodem je prověření možností využití vymezených zastavitelných ploch v souladu s ÚP obou obcí. Dále řešení urbanistické koncepce, uspořádání jednotlivých funkčních složek zastavitelných ploch a řešení prostorového uspořádání území s koncepcí veřejné infrastruktury. Rozloha této rozvojové lokality je cca 0,3 km² a má potenciál se stát dalším lokálním centrem mikroregionu, proto by na tuto lokalitu měl být zpracován regulační plán.

Obr. 24: Rozvojová plocha

Zdroj: (Mapy cz, 2018), vlastní zpracování

Priorita C.4: Vytváření podmínek pro trvalé bydlení, dostupnost veřejných infrastruktur

Záměr C.4.10: Podpora stávajících i nových sdružení a spolků

Obec: Mikroregion Porta Bohemica

Důvody: Všechny obce mikroregionu, by měly podporovat své stávající spolky a sdružení a iniciovat vznik nových, neboť různé formy spolků a sdružení tvoří kulturní a společenský život v obci. Zvláště pak v subregionu „Středohoří“ jsou tyto spolky důležité, jednak kvůli „značné“ perifernosti území a dále kvůli malé velikosti těchto obcí. Spolky mají tu „moc“ obec oživit a vytvářet tak vztahy například mezi starousedlíky a „náplavou“.

Priorita C.4: Vytváření podmínek pro trvalé bydlení, dostupnost veřejných infrastruktur

Záměr C.4.11: Vytvoření adekvátního zázemí pro dobrovolné hasiče

Obec: Hlinná

Důvody: Obec má již druhým rokem hasičskou jednotku schopnou výjezdu (v současné době bez cisterny), která pomáhá a je schopná pomoci při živelných pohromách v součinnosti s profesionálními jednotkami. Tato jednotka bohužel v současné době nemá odpovídající zázemí.

Priorita C.4: Vytváření podmínek pro trvalé bydlení, dostupnost veřejných infrastruktur

Záměr C.4.12: Řešení dostupnosti lékařské péče

Obec: Mikroregion Porta Bohemica

Důvody: Obce by se měli zasadit o lepší dostupnost lékařské péče v mikroregionu v co nejkratším možném čase. Se stárnutím populace a nedostatkem lékařů v celé ČR, bude toto téma stále více aktuální.

6.3.4.4 Cíl D. Hospodářsky prosperující území

Priorita
D.1: Podpora vzdělávání a celoživotního vzdělávání
D.2: Podpora a rozvoj malého a středního podnikání s důrazem na tradiční řemesla, vinařství, ovocnářství a cestovní ruch
D.3: Využití rekreačního potenciálu území

Priorita D.1: Podpora vzdělávání a celoživotního vzdělávání

Záměr D.1.1: Nová mateřská škola

Obec: Žalhostice

Důvody: S postupným zastavováním vymezené rozvojové plochy mezi obcemi Píšťany, Velké Žernoseky a Žalhostice, dojde k zvýšení kapacitních nároků na veřejné infrastruktury, tzn. i dostupnost předškolního vzdělávání. Aby bylo těmto kapacitním nárokům vyhověno bude nutné provést tento záměr.

Priorita D.1: Podpora vzdělávání a celoživotního vzdělávání

Záměr D.1.2: Otevření základní (malotřídní) školy/alternativní školy

Obec: Libochovany, Prackovice nad Labem

Důvody: Při úspěšném řešení záměru C.1.6. vznikne lokální centru s cca dvanácti sty obyvateli. Tento záměr by měl sloužit k podpoře rozvoje a identity tohoto lokálního centra a jeho obyvatel.

Priorita D.1: Podpora vzdělávání a celoživotního vzdělávání

Záměr D.1.3: *Výjezdy starostů členských obcí mikroregionu do jiných mikroregionů, apod.*

Obec: Mikroregion Porta Bohemica

Důvody: Mnoho věcí, z možností rozvoje a řízení území bylo již vymyšleno a není důvod tyto věci vymýšlet znovu. Výjezdy starostů obcí mikroregionu, by měli sloužit jako forma inspirace, proto co a jak se kde dělá nebo jak by to bylo možné udělat.

Priorita D.1: Podpora vzdělávání a celoživotního vzdělávání

Záměr D.1.4: *Pořádání rekvalifikačních a vzdělávacích kurzů v součinnosti s místními podnikateli a řemeslníky*

Obec: Mikroregion Porta Bohemica

Důvody: Důležitým kritériem pro hospodářsky prosperující území je vzdělaná a kvalifikovaná pracovní síla. Aby tohoto kritéria bylo dosaženo je nutností neustálé vzdělávání této síly. Ještě důležitější, než samotné vzdělávání je následné uplatnění na trhu práce. Cílem tohoto záměru je pořádání různých rekvalifikačních a vzdělávacích kurzů (workshopů, setkání) v součinnosti s místními podnikateli a řemeslníky, tak aby obyvatelé/účastníci kurzů měli možnost následného uplatnění přímo v lokalitě bydliště.

Priorita D.2: Podpora a rozvoj malého a středního podnikání s důrazem na tradiční řemesla, vinařství, ovocnářství a cestovní ruch

Záměr D.2.1: *Iniciace jednání s majiteli brownfieldů o jejich dalším možném využití*

Obec: Libochovany, Žalhostice

Důvody: Území mikroregionu obsahuje i malé množství brownfieldů (konkrétně tři plochy nad 10 000 m²), které by měly být revitalizovány. Obce v jejichž katastru se brownfieldy nacházejí by se měly zasadit o jejich budoucí smysluplné využití.

Priorita D.2: Podpora a rozvoj malého a středního podnikání s důrazem na tradiční řemesla, vinařství, ovocnářství a cestovní ruch

Záměr D.2.2: *V ÚP umožnit malé a střední podnikání*

Obec: Mikroregion Porta Bohemica

Důvody: U většiny malých obcí, jež jsou součástí mikroregionu Porta Bohemica, by mělo být při pořizování ÚP pomyšleno (ale jasně specifikováno) na možnost malého a středního podnikání nebo nerušící výroby přímo v plochách pro bydlení. Důvodem je to, že u takto malých obcí se nepředpokládá s vymezením větších ploch výroby. Toto opatření by mohlo přispět k rozvoji podnikání a řemesel přímo v obcích a snížit tak závislost jejich obyvatel na dojížděcí.

Priorita D.2: Podpora a rozvoj malého a středního podnikání s důrazem na tradiční řemesla, vinařství, ovocnářství a cestovní ruch

Záměr D.2.3: Pořádání Farmářských trhů (současně naplňuje prioritu D.3. a prioritu A.1.)

Obec: Mikroregion Porta Bohemica

Důvody: Jelikož je mikroregion z velké části orientován na zemědělskou produkci, je chyba, že v současné době ani v jedné z členských obcí mikroregionu nefungují farmářské trhy. Popularita farmářských trhů má v dnešní době vzrůstající tendenci a bylo by dobré tuto příležitost využít. Jednou by se tyto trhy mohly stát tahákem obce a vyhledávanou aktivitou v ní. Bonusem je možnost seznámení se s místními producenty a možnost koupit regionální produkty a značky, kterých je v okolí mnoho.

Priorita D.2: Podpora a rozvoj malého a středního podnikání s důrazem na tradiční řemesla, vinařství, ovocnářství a cestovní ruch

Záměr D.2.4: Zřízení společného fondu rozvoje

Obec: Mikroregion Porta Bohemica

Důvody: Zřízením společného fondu rozvoje, kterým by daly v případě potřeby financovat společné rozvojové aktivity nebo podporovat místní podnikatele a farmáře, by při správném užití tohoto fondu pomohlo hospodářské situaci mikroregionu.

Priorita D.2: Podpora a rozvoj malého a středního podnikání s důrazem na tradiční řemesla, vinařství, ovocnářství a cestovní ruch

Záměr D.2.5: Podpora kulturních akcí, ukázek řemesel, místních výstav a ochutnávek (současně naplňuje prioritu D.3. a prioritu A.1)

Obec: Mikroregion Porta Bohemica

Důvody: Jako podpora místních řemeslníků se nabízí možnost pořádání různých kulturních a dalších akcí, kde by se měli návštěvníci možnost seznámit s tradičními řemesly, vyzkoušet si je a případně si koupit hotové výrobky. Zároveň by se takovéto akce mohly stát turistickým lákadlem mikroregionu.

Priorita D.3: Využití rekreačního potenciálu území

Záměr D.3.1: *Postupná revitalizace Žernoseckého (Pišťanského) jezera a jeho okolí*

Obec: Píšťany

Důvody: V rozvojové oblasti nadmístního významu NOB1 je zmiňované jezero zahrnuto do rekreační lokality nadmístního významu v koridoru Labe. Vzhledem k velikosti plochy a jejímu možnému rozvojovému potenciálu nemá v širším okolí konkurenci a bylo by vhodné investovat čas i prostředky k naplnění tohoto záměru a zpřístupnění jezera i pro náročnější návštěvníky. V současné době zde úplně chybí nebo je špatném stavu veškeré zázemí i doprovodná turistická infrastruktura.

Priorita D.3: Využití rekreačního potenciálu území

Záměr D.3.2: *Vybudování přístaviště pro malá plavidla (současně naplňuje prioritu C.1.)*

Obec: Prackovice nad Labem

Důvody: Obec Prackovice nad Labem bohužel minulých letech nevyužila možnosti dotace na vybudování přístaviště pro malá plavidla, a tak s ním v současné době nedisponuje. Přístaviště by mohlo mít za následek prohloubení vazeb s obcí Libochovany (ta přístaviště má) a zároveň přispět k rozvoji turistickému ruchu.

Priorita D.3: Využití rekreačního potenciálu území

Záměr D.3.3: *Podporovat a iniciovat vybudování přístavu pro rekreační plavidla a velké lodě*

Obec: Malé Žernoseky

Důvody: Takovýto záměr již existuje ale dosud nebyl realizován. Vybudováním přístaviště by pomohlo obci i mikroregionu k rozvoji turistického ruchu a zároveň zatraktivnilo celou lokalitu i pro případné investory.

Priorita D.3: Využití rekreačního potenciálu území

Záměr D.3.4: Vybudování půjčovny/systému půjčování lodiček (současně naplňuje prioritu C.1.)

Obec: Prackovice nad Labem, Libochovany

Důvody: Součástí budovaného přístaviště v Prackovicích nad Labem by mohla být možnost výpůjčky malé veslice. Toto opatření by mohlo mít taktéž pozitivní dopad na posílení sídelních vazeb mezi Prackovicemi nad Labem a Libochovany a na rozvoj turistického ruchu.

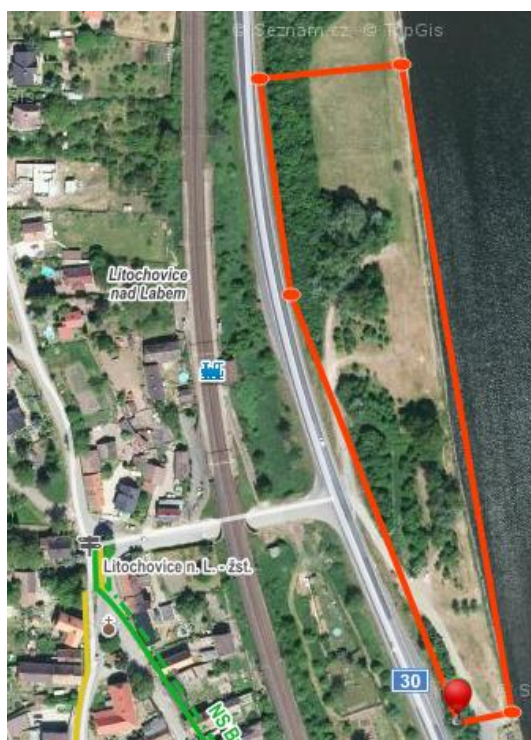
Priorita D.3: Využití rekreačního potenciálu území

Záměr D.3.5: Veřejné tábořiště a říční koupaliště

Obec: Prackovice nad Labem (místní část Litochovice nad Labem)

Důvody: Obec Prackovice nad Labem (její místní část Litochovice nad Labem) disponují ideálním prostorem k vytvoření veřejného tábořiště, potažmo i říčního koupaliště.

Obr. 25: Vhodná plocha

Zdroj: (Mapy.cz, 2018), vlastní zpracování

Priorita D.3: Využití rekreačního potenciálu území

Záměr D.3.6: Oprava trosek zříceniny hradu Kamýk

Obec: Kamýk

Důvody: Zřícenina hradu Kamýk a jeho okolí jsou jedním z turistických lákadel mikroregionu. V současné době je zřícenina nepřístupná a ve špatném technickém stavu. Úspěšné provedení záměru by mělo mít za následek zvýšení atraktivity zříceniny hradu.

Priorita D.3: Využití rekreačního potenciálu území

Záměr D.3.7: Oddechová zóna s návazností na Labskou stezku

Obec: Libochovany, Velké Žernoseky, Žalhostice

Důvody: Labská stezka je oblíbenou a v létě velmi využívanou lokalitou. Jedním z nedostatků, kterými trpí je nedostatek bezpečných míst k zastavení a oddychu, aniž by došlo k omezování ostatních uživatelů této stezky. Smyslem záměru je vybudování oddechových míst s možností posezení a občerstvení (pítka s pitnou vodou), případně doprovodnou turistickou infrastrukturou.

Priorita D.3: Využití rekreačního potenciálu území

Záměr D.3.8: Vytvoření stálého infocentra mikroregionu PB/aplikace do telefonu/sítě QR kódů

Obec: Velké Žernoseky

Důvody: Návštěvníci mikroregionu by zajisté uvítali možnost získání podstatných, nejzajímavějších informací a variant možností výletů, ubytování, aktivit, atd. Infocentrum by se mělo nacházet v obci Velké Žernoseky, jakožto rekreačního centra mikroregionu. Další možností je vytvoření aplikace do chytrého telefonu, kterou si návštěvník stáhne a jež bude obsahovat podstatné informace o možnostech výletů, ubytování, stravování, apod. v mikroregionu PB. Možná je i varianta vylepení sítě QR kódů s podstatnými informacemi o mikroregionu.

Priorita D.3: Využití rekreačního potenciálu území

Záměr D.3.9: Jednání o možných prohlídkách dobývacích prostor

Obec: Libochovany, Prackovice nad Labem

Důvody: I dobývací prostory mohou být pro někoho zajímavým místem výletu. Smyslem záměru je pokusit se vyjednat možné prohlídky a rozšířit tak portfolio možných turistických cílů a atrakcí.

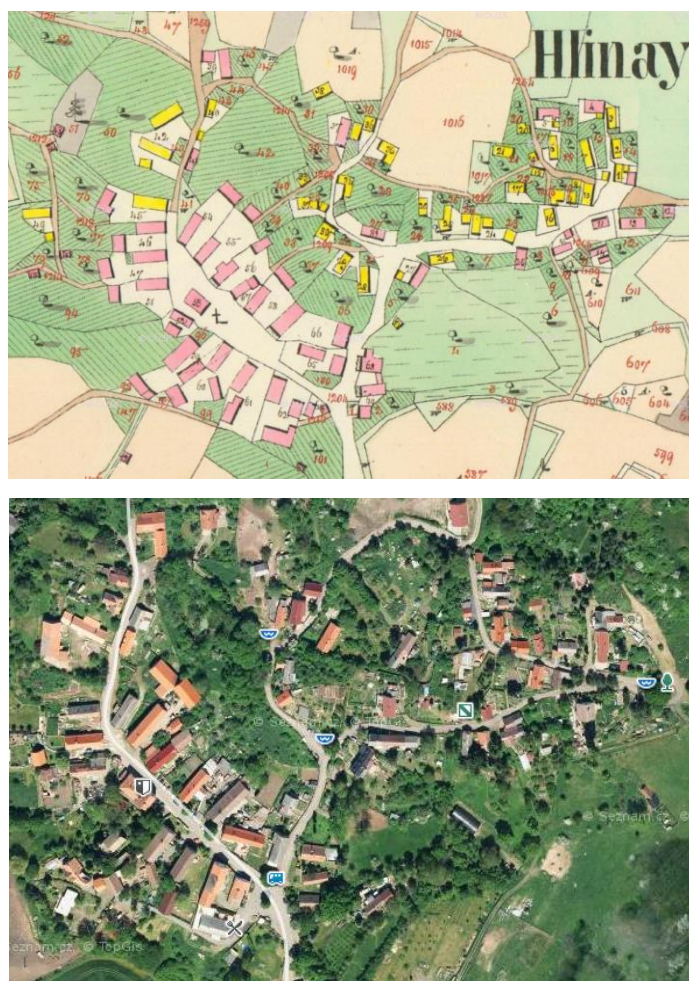
Priorita D.3: **Využití rekreačního potenciálu území**

Záměr D.3.10: *Zachování vesnického rázu a kompaktního charakteru sídel*

Obec: Hlinná, Libochovany, Malíč, Michalovice, Prackovice nad Labem

Důvody: Tyto obce si stále uchovávají svůj genius loci, který se může jednou stát turistickým lákadlem. Zvláště obce Hlinná, Libochovany a Prackovice nad Labem mají zachovalou urbanistickou struktura, která je ve výkrese Hodnot, limitů a záměrů definována jako urbanistická hodnota.

Obr. 26: Mapa Stabilního katastru a současný stav (Hlinná)

Zdroj: (Mapy cz, 2018), vlastní zpracování

Obr. 27: Mapa Stabilního katastru a současný stav (Libochovany)

Zdroj: (Mapy cz, 2018), vlastní zpracování

Obr. 28: Mapa Stabilního katastru a současný stav (Prackovice nad Labem)

Zdroj: (Stabilní katastr, 2018)

Priorita D.3: **Využití rekreačního potenciálu území**

Záměr D.3.11: *Vybudování sítě hipostezek*

Obec: Subregion „Středohoří“

Důvody: Síť hipostezek by podpořila další druh volnočasových aktivit v mikroregionu. Krajina Českého středohoří je k této volnočasové aktivitě velice vhodná. Vhodné by bylo také vytvořit podmínky pro vznik zázemí pro koně a jejich jezdce.

Priorita D.3: **Využití rekreačního potenciálu území**

Záměr D.3.12: *Vytipování míst a vybudování malých dřevěných vyhlídkových teras*

Obec: Subregion „Středohoří“

Důvody: Krajina českého středohoří je jedinečným unikátem, který díky své struktuře nabízí ojedinělé výhledy do celého okolí. Smyslem je podpořit turistický ruch a nabídnout návštěvník ještě o něco lepší možnost výhledů. Podle předběžného záměru by se mělo jednat cca o 4-6 dřevěných plošin (rozměr 2x2m) asi 1-3 nad úrovní terénu.

Priorita D.3: **Využití rekreačního potenciálu území**

Záměr D.3.13: *Vybudování půjčovny/systému půjčování jízdních kol*

Obec: Subregion „Labe“

Důvody: Díky rovinatému území, přítomnosti Labské stezky a dalších cyklotras je území více než vhodné k cyklistickým výletům různé náročnosti. Mnoho návštěvníků subregionu Labe však přijíždí auty, vlakem nebo autobusem. V současné době nemají možnost výpůjčky jízdního kola a o tuto sportovní aktivitu jsou ochuzeni, což by měl tento záměr změnit.

Priorita D.3: **Využití rekreačního potenciálu území**

Záměr D.3.14: *Marketingová kampaň na podporu cestovního ruchu*

Obec: Mikroregion Porta Bohemica

Důvody: Mikroregion Porta Bohemica nabízí velké množství volnočasových aktivit, kulturních památek a přírodních zajímavostí. Má ovšem tu „smůlu“, že se nachází v severních Čechách, které si většina lidí nespojí s ideálním místem trávení volného času a dovolené. Z těchto důvodů by bylo vhodné vytvořit marketingovou kampaň na podporu cestovního ruchu v mikroregionu a přilákat sem nové návštěvníky.

6.4 Akční plán

V akčním plánu by měly být evidovány projekty/záměry, které budou realizovány například v průběhu nadcházejících čtyř let. U každého projektu by mělo být uvedena návaznost na cíl koncepce/prioritu, indikátor a jeho jednotka, minimální cílová hodnota, investiční náklady, možnost dotace, zdroj dotace, odpovědnost, přibližný termín plnění projektu a cílový stav po uplynutí plánované doby realizace záměru. Podrobný popis projektů včetně výstupů, rizik, provozních nákladů a možností konkrétní dotace je nebo by měl být dohledatelný v kartách projektu.

Vzorová struktura akčního plánu a karta projektu k vyplnění jsou součástí diplomové práce (kapitola Přílohy) a v elektronické verzi k vyplnění na CD.

7 Implementace koncepce

Implementace rozvojové koncepce zajistí postupné uskutečňování návrhů, které byly touto koncepcí stanoveny. Dále zajistí přerozdělení úkolů mezi implementační skupiny, které budou za jednotlivé soubory záměrů zodpovědné. Je tu i možnost vytvoření pozice projektového manažera (garant projektů) mikroregionu, který bude mít plnění jednotlivých záměrů na starost a bude za ně zodpovědný. V případě skupin by měl funkci těchto skupin vykonávat již fungující orgán – v případě mikroregionu Porta Bohemica – rada svazku. Vhodným nástrojem pro urychlení a zjednodušení plnění záměrů by bylo zřízení prokuristy nebo komise (užšího orgánu svazku), který by měl právo podepisovat smlouvy za svazek, v době mezi jeho standartním jednáním (koná se jednou za tři měsíce).

Celkové rozdělení kompetencí a pravomocí je uvedeno v tabulce níže.

7.1 Organizační zajištění implementace

Pozice	Minimální rozsah povinností
Rada mikroregionu PB	Schvaluje akční plán na další dva roky + pravidelné aktualizace, případnou aktualizaci koncepce
	Vyjadřuje se k výsledkům plnění + navrhuje případná nápravná opatření
	Předkládá návrhy vlastních projektových záměrů
	Schvaluje výstupy Prokuristy/Komise a předkládá podkladový materiál zastupitelstvu (vč. případné aktualizace koncepce)
	Monitoruje a kontroluje realizaci záměrů
Kontrolní výbor mikroregionu PB	Monitoruje a kontroluje realizaci záměrů
Prokurista/Komise mikroregionu PB	Prokurista/Členové Komise schvalují projektové záměry, sestavují a aktualizují akční plán a určují prioritní záměry
	Navrhují/jí případnou aktualizaci koncepce
	Spolupracuje/jí s Kontrolním výborem, který monitoruje realizaci záměrů
	Prokurista/Komise svolává mimořádné schůze
	Sbírání/jí od manažera garanta jednotlivých projektů informace o stavu a rozpracovanosti záměrů
	Připravuje návrhy dalších projektových záměrů a předkládá je Prokuristovi/Komisi
	Má odpovědnost za plnění projektových záměrů + evidenci stavu
Projektový manager/Garant projektů	Své výstupy předává Prokuristovi/Komisi

8 Diskuse

Diplomová práce s názvem *Koncepce mikroregionu Porta Bohemica* byla zpracována v souladu s trvale udržitelným rozvojem pomocí expertní metody zpracování koncepčních dokumentů s důrazem na endogenní rozvoj.

Jelikož se česká právní úprava striktně nevěnuje vymezení struktury, obsahu ani procesu vytváření koncepčních dokumentů, byla tato diplomová práce zpracována na základě obecně přijímaných zásad vycházejících především z praxe. Tento postup zpracování je do značné míry univerzální a aplikovatelný i na jiná území. Záměry formulované v této práci jsou naopak konkrétní a v zásadě uplatnitelné pouze z části, a to na území geograficky a typově podobná (řešící podobné problémy).

Na základě informací z analytické části, z rozhovorů s místními aktéry a na základě autorových znalostí území byla *Koncepce rozvoje mikroregionu Porta Bohemica* navržena tak, aby bylo docíleno realistických možností rozvoje území.

V návrhové části koncepce je formulována vize rozvoje území a její cíle. Dále jsou formulovány jednotlivé záměry tak, aby jejich uskutečnění bylo proveditelné. Záměry jsou úmyslně formulovány relativně stručně a obecně, aby při provádění koncepce měli zpracovatelé záměru možnost volby při provedení. Záměry v koncepci využívají silných stránek a potenciálů území a zároveň se snaží o eliminaci hrozeb a slabých stránek území. Koncepce se ve velké míře využívá jedinečných potenciálů území (vodní doprava, různorodé formy rekreace, možnost rekultivace dobývacích prostor, vinařství, ovocnářství, pastva, atd.), pro které byly navrženy konkrétní záměry.

Prvním z cílů navrhované koncepce byl rozvoj zemědělství a ochrana životního prostředí. Záměry navržené pro tento konkrétní cíl vycházejí z historického určení mikroregionu a snaží se mu opět přiblížit. Řešené území dokonale využívalo přírodních potenciálů jednotlivých částí mikroregionu pro různé zemědělské činnosti: pastevectví, ovocnářství a pěstování a zpracování vinné révy. Koncepce se snaží pomocí konkrétních záměrů tyto tradice opět oživit.

Významným faktorem, který koncepci výrazně ovlivnil a provázal, byla snaha připravit území na potencionální klimatické změny a přírodní jevy. Důvodem byla skutečnost, že mikroregion je do značné míry orientován na zemědělskou produkci a tyto změny by ho mohly citelně ovlivnit. I když klimatickým změnám není věnována samostatná

kapitola, byla příprava území na možné klimatické změny jednou z priorit prvního cíle koncepce (Priorita A.3: Ochrana a adaptace území na klimatické změny a přírodní jevy) a je jí věnováno několik záměrů. Tyto záměry se snaží předcházet negativním vlivům klimatických změn, a to především suchu a lokálním povodním.

Druhým cílem koncepce byla bezkonfliktní těžba nerostných surovin. Stejně jako pastevectví, ovocnářství nebo vinařství má i těžba nerostných surovin ve zdejších kraji tradici. Tato těžba bude pokračovat po dalších několika desítek let a není v silách koncepce této těžbě nikterak zabránit. Koncepce se tedy zaměřila na co možná největší potlačení negativních vlivů těžby a na následné možnosti využití území dobývacích prostor.

Jako třetí cíl v pořadí byl stanoven funkční systém osídlení. Smyslem zvoleného cíle bylo vytvoření a zlepšení podmínek pro trvalé bydlení a snaha o zvýšení komfortu dostupnosti veřejných infrastruktur. Jednou z priorit byla například podpora provázanosti sídelní struktury jako prvku posilující vazby v území.

Pro úspěšné zvládnutí cílů předchozích je důležitým faktorem hospodářsky prosperující území, které je čtvrtým a posledním cílem koncepce. Pro tento cíl byly formulovány tři zásadní priority, aby bylo cíle úspěšně dosaženo. Tyto priority jsou: Podpora vzdělávání a celoživotního vzdělávání, Podpora a rozvoj malého a středního podnikání s důrazem na tradiční řemesla, vinařství, ovocnářství a cestovní ruch a Využití rekreačního potenciálu území.

Celá koncepce se tak skládá ze čtyř cílů, dvanácti priorit a přibližně šedesáti záměrů, které společně přispějí k naplnění vize rozvoje území, spolu s důrazem na udržitelný rozvoj. Každý jednotlivý záměr využívá jiných potenciálů území nebo přispívá k eliminaci odlišných slabých stránek a odvrácení hrozeb.

Základní principy trvale udržitelného rozvoje, které jsou popsány v rešerši práce, koncepce splňuje tím, že se snaží o vytvoření vyváženého vztahu mezi přírodním prostředím, hospodářským růstem a obyvateli území. Koncepce se chová k území jako k nenahraditelnému a neobnovitelnému zdroji, a proto vymezuje činnosti v území tak, aby nedocházelo k jeho nekonceptnímu rozvoji.

K úspěšné aplikaci koncepce je důležitá institucionální kapacita mikroregionu. Ze subjektivního poznání autora, nabytého především v průběhu rozhovorů s aktéry v území vyplývá, že tato institucionální kapacita v mikroregionu je, a tudíž existuje potenciál k úspěšnému zvládnutí navržené koncepce. V průběhu rozhovorů se starostové členských

obcí vyjadřovali kladně ve vztahu k možnosti využití navrhované koncepce, která by mohla sloužit minimálně jako podklad pro další koncepční strategické dokumenty. Autor práce je ochoten navrženou koncepci poskytnout starostům obcí, kteří o ni projeví zájem.

9 Závěr

Cílem práce bylo vytvoření rozvojové koncepce mikroregionu Porta Bohemica. Tento cíl byl naplněn, a to za využití terénních průzkumů, analýz územně plánovací dokumentace, územně plánovacích podkladů, rozhovorů se starosty dotčených obcí (aktérů rozvoje), osobních znalostí území autora práce a dalších dokumentů jak strategického, tak nestrategického charakteru.

V rámci práce byla vytvořena rozvojová koncepce vycházející z problémových analýz, a to z analýzy problémů vyplývající z profilu území, z rozhovorů s aktéry a analýzy vycházející z platné územně plánovací dokumentace. Z těchto analýz vyplynuly významné problémy, které se staly základem pro formulaci SWOT analýzy a stromu cílů. V řešeném území se jednalo například o tyto zásadní problémy: povodně a sucha, těžba nerostných surovin, dopravní infrastruktura, technická infrastruktura, občanské vybavení atd.

Vytvořená SWOT analýza a strom cílů se staly podkladem pro formulaci hlavní rozvojové vize a čtyř primárních cílů a jejich dílčích vizí.

Na tomto základě se podařilo vytvořit komplexní koncepci rozvoje území mikroregionu, která je v souladu s obecnými zásadami udržitelného rozvoje, které jsou v rámci práce definovány.

Tato rozvojová koncepce identifikovala přírodní a lidské potenciály území a pomocí jednotlivých záměrů vytvořila předpoklady pro jeho úspěšný endogenní rozvoj. Úspěšný endogenní rozvoj mikroregionu spočívá v mobilizaci vnitřních zdrojů (kulturních + sociálních + hospodářských + technických + technologických). Tyto vnitřní zdroje byly v mikroregionu identifikovány a následně byly definovány záměry tak, aby v co největší míře využívaly jejich potenciálu a přispěly tak k jeho úspěšnému endogennímu rozvoji.

Vytvořená koncepce bude v případě zájmu poskytnuta vedením jednotlivých obcí a dále bude v jejich rukou, zdali dojde k jejímu naplnění nebo bude využita jako podklad či spouštěč diskuze na téma co možná nejvhodnějšího rozvojového směru rozvoje mikroregionu. Koncepce tak má potenciál nestát se pasivním dokumentem, právě naopak může být průběžně aktualizována a doplňována o nové cíle a záměry.

10 Seznam použitých zdrojů

AOPK ČR: Správa CHKO České středohoří [online], 2017. [cit. 2018-02-20].
Dostupné z: <<http://ceskestredohori.ochranaprirody.cz>>

Booking com [online], 2018. [cit. 2018-03-14]. Dostupné z: <www.booking.com>

České středohoří: turistický informační portál [online], 2012. [cit. 2018-02-22].
Dostupné z: <<http://www.ceskestredohori.cz>>

Český statistický úřad [online], 2018. [cit. 2018-03-12]. Dostupné z:
<<https://www.czso.cz>>

Dokempu cz [online], 2018. [cit. 2018-03-14]. Dostupné z:
<<https://www.dokempu.cz/kempy/ceske-stredohori/strana-2/>>

Evidenční list hlásného profilu: Libotenice (Labe) [online], 2018. [cit. 2018-03-05].
Dostupné z: <<https://www.edpp.cz/evidencni-list/libotenice-labe->>

Fiedler: Elektronika pro ekologii [online], 2017. [cit. 2018-03-05]. Dostupné z:
<<https://www.fiedler-magr.cz/cs/aplikace/protipovodnovy-varovny-system/varovna-protipovodnova-stanice-pro-obce-mesta>>

Firmy cz [online], 2018. [cit. 2018-03-11]. Dostupné z:
<<https://www.firmy.cz/Restauracni-a-pohostinske-sluzby/kraj-ustecky/litomerice/1908-male-zernoseky?l=1>>

Hospodářské noviny [online], 2010. [cit. 2018-03-14]. Dostupné z:
<<https://archiv.ihned.cz/c1-45735070-ekoturistika-se-v-cesku-zatim-jen-probouzi>>

Hotely cz [online], 2018. [cit. 2018-03-14]. Dostupné z:
<<https://www.hotely.cz/mlekojedy/?page=1>>

Hrady cz [online], 2018. [cit. 2018-03-12]. Dostupné z:
<<http://www.hrady.cz/?OID=5935> <https://mapy.cz/turisticka?planovani-trasy&x=14.0533612&y=50.5471564&z=16&source=base&id=2117918&mrp=%7B%22c%22%3A111%7D>>

HRUŠKA-TVRDÝ, L., A. HRUŠKOVÁ, A. HRUŠKA, J. CALÁBEK, A. PACIORKOVÁ, M. ŠIMÍČKOVÁ, H. BUKÁČKOVÁ a I. FOLDYNOVÁ, 2010. *Rozbor udržitelného rozvoje území pro správní obvod obce s rozšířenou působností Lovosice*. Proces - Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o., Moravská Ostrava.

Hydroekologický informační systém: Chráněné oblasti přirozené akumulace vod [online], 2011. [cit. 2018-02-28]. Dostupné z: <<http://heis.vuv.cz>>

Chráněné oblasti přirozené akumulace vod [online], 1981. [cit. 2018-03-04]. Dostupné z: <http://benesov.n.pl.sweb.cz/stranky/CHOPAV_SK.htm>

IBohoslužby cz [online], 2018. [cit. 2018-03-11]. Dostupné z: <<https://www.ibohosluzby.cz>>

IDnes cz [online], 2016. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <https://usti.idnes.cz/kopec-trabice-v-ceskem-stredohori-mizi-kvuli-tezbe-cedice-pzs-/usti-zpravy.aspx?c=A160829_2269572_usti-zpravy_vac2>

JEPSON, Edward a Mary EDWARDS, 2010. *How Possible is Sustainable Urban Development? An Analysis of Planners' Perceptions about New Urbanism, Smart Growth and the Ecological City*. **25**(4), 417-437. DOI: 10.1080/02697459.2010.511016. ISSN 0269-7459. Dostupné také z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/02697459.2010.511016>

Katolické bohoslužby cz [online], 2018. [cit. 2018-03-11]. Dostupné z: <<https://bohosluzby.cirkev.cz>>

KYSELKA, Jan a Šárka KOPECKÁ, 2013. *Ovocné stromy v krajině Českého středohoří*. Praha: AOPK ČR, Správa CHKO České středohoří. ISBN 978-80-87457-78-8.

Labsko-Vltavský dopravní informační systém [online], 2018. [cit. 2018-02-07]. Dostupné z: <<http://www.lavdis.cz/vodni-cesty/verejne-pristavy>>

Litoměřický deník [online], 2017. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <https://litomericky.denik.cz/zpravy_region/lidem-praskaji-domy-vini-tezare-20171106.html>

Litoměřický deník (2) [online], 2017. [cit. 2018-03-10]. Dostupné z: <https://litomericky.denik.cz/zpravy_region/laka-lidi-z-daleka-vinobrani-ve-velkych-zernosekach-je-tu-20170929.html>

MAIER A KOL., Karel, 2012. *Udržitelný rozvoj území*. 1. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4198-7.

Mapy cz [online], 2018. [cit. 2018-03-04]. Dostupné z: <<https://mapy.cz>>

Mendelova univerzita v Brně [online], 2016. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/781/Knihovna%20k%20projektu/ekolog_stabilita_vzorace_cvut.pdf>

Metodická podpora regionálního rozvoje [online], 2014. [cit. 2018-02-11]. Dostupné z: <<http://www.regionalnirozvoj.cz/>>

Metodika přípravy veřejných strategií [online], 2013. [cit. 2018-02-11]. Dostupné z: <<http://www.mmr.cz/getmedia/67137477-36e1-4771-9549-a9be497c5265/Metodika-pripravy-verejnych-strategii.pdf>>

Metodika zavádění managementu do mikroregionů [online], 2017. [cit. 2018-02-09]. Dostupné z: <<http://www.cpkp.cz/index.php/publikace/met-mikro07-pdf/detail>>

Monitor: Aplikace ministerstva financí ČR [online], 2018. [cit. 2018-03-16]. Dostupné z: <<https://monitor.statnipokladna.cz/2017/obce/>>

Nahlížení do katastru nemovitostí [online], 2018. [cit. 2018-03-14]. Dostupné z: <nahlizenidokn.cuzk.cz>

Oficiální web mikroregionu Porta Bohemica [online], 2018. [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: <<http://www.portabohemica.cz/obec-libochovany/os-1004/p1=51>>

Oficiální web obce Hlinná [online], 2018. [cit. 2018-03-06]. Dostupné z: <<http://www.hlinna.cz>>

Oficiální web obce Kamýk [online], 2018. [cit. 2018-03-06]. Dostupné z: <<http://www.obec-kamyk.cz/historie-obce-kamyk/d-1001>>

Oficiální web obce Lhotka nad Labem [online], 2018. [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <http://www.lhotkanadlabem.cz/vismo/fulltext.asp?hledani=1&id_org=8143&query=historie&submit=Hledat>

Oficiální web obce Libotenice [online], 2018. [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: <<http://www.libotenice.cz/historie-obce/d-34691/p1=1179>>

Oficiální web obce Malé Žernoseky [online], 2018. [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <<http://www.malezernoseky.cz/historie-a-nbsp-povesti/d-43586/p1=2123>>

Oficiální web obce Malíč [online], 2018. [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <<http://www.malic.cz>>

Oficiální web obce Michalovice [online], 2018. [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <<http://www.michalovice.com/historie.htm>>

Oficiální web obce Měřejovice [online], 2018. [cit. 2018-03-06]. Dostupné z: <<http://www.mirejovice.cz/index.php/obec/historie>>

Oficiální web obce Mlékojedy [online], 2018. [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <<http://www.mlekojedy.eu/obec/o-mlekojedech>>

Oficiální web obce Píšťany [online], 2018. [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <<http://www.pistany.cz/informace-o-obci/nazev-obce/>>

Oficiální web obce Prackovice nad Labem [online], 2018. [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <<http://www.prackovice-litochovice.cz/index.php/historie>>

Oficiální web obce Velké Žernoseky [online], 2018. [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <<http://www.velke-zernoseky.cz/prvni-pisemna-zminka/d-44072/p1=2208>>

Oficiální web obce Žalhostice [online], 2018. [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <<http://www.zalhostice.cz/turisticke-zajimavosti/historie/>>

OPLUŠTILOVÁ, Vladimíra, Milan PŮČEK a Ludmila ROHREROVÁ, 2009. *Metodická příručka pro zpracování strategických rozvojových dokumentů mikroregionů*. Vyd. 1. Brno: Ústav územního rozvoje. ISBN 978-80-87318-02-7.

Podklady k vyhodnocení udržitelného rozvoje: pro ÚAP ORP Litoměřice [online], 2012. [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: <http://geoportal.kr-ustecky.cz/gs/litomerice-2-aktualizace-uap/>

Pod-kubackou.webnode.cz [online], 2018. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <<http://pod-kubackou.webnode.cz/a5-zastaveni2/>>

Povodňový plán obce Píšťany [online], 2018. [cit. 2018-03-05]. Dostupné z: <<https://www.edpp.cz/online-povodnova-mapa-cr/pistany/>>

Principy a pravidla územního plánování [online], 2012. [cit. 2018-03-10]. Dostupné z: <<http://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/internetove-prezentace/principy-a-pravidla-uzemniho-planovani/kapitolaC/C4-2012.pdf>>

Regionální informační servis [online], 2018. [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: <<http://www.risy.cz>>

Rejstřík škol a školských zařízení [online], 2018. [cit. 2018-03-16]. Dostupné z: <<https://profa.uiv.cz/rejskol>>

Resort Marina Píšťany [online], 2015. [cit. 2018-03-12]. Dostupné z: <<http://www.marina-pistany.cz>>

Rozbory Chráněné krajinné oblasti České středohoří [online], 2014. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <http://www.hornipolice.cz/assets/File.ashx?id_org=4382&id_dokumenty=2637>

Rozvojové možnosti obcí [online], 2010. [cit. 2018-02-09]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/getmedia/5a2e3c9c-0a0e-4737-a66e-a67424bc24c6/Brozura-Rozvojove-moznosti-obci-MMR_Brozura.pdf>

Ředitelství silnic a dálnic ČR [online], 2018. [cit. 2018-03-08]. Dostupné z: <<http://scitani2016.rsd.cz/pages/map/default.aspx>>

Severočeská vodárenská společnost (SVS) [online], 2016. [cit. 2018-03-05]. Dostupné z: <<https://www.svs.cz/cz/verejnost/aktuality/archiv/zacala-rekonstrukce-ozonizace-upravne-vody-velke-zernoseky.html>>

Stabilní katastr [online], 2018. [cit. 2018-03-14]. Dostupné z: <<http://archivnimapy.cuzk.cz>>

Strategický plán rozvoje působnosti MAS české středohoří [online], 2007. [cit. 2018-03-12]. Dostupné z: <https://www.mascs.cz/download/strategie/strat_plan_rozvoje_uzemi.pdf>

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje: MAS České středohoří 2014 - 2020 [online], 2014. [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: <https://www.dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/sclld-mas-ceske-stredohori.pdf>

ŠREMER, P., 2018. *Strategický management cestovního ruchu* [online]. [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: <<http://docplayer.cz/28361321-Strategicky-management-cestovniho-ruchu.html>>

Trabice [online], 2017. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Trabice>

ÚAP ORP Litoměřice [online], 2016. [cit. 2018-03-2]. Dostupné z: <<https://www.litomerice.cz/uzemni-plany/845-uzemne-analyticke-podklady-orp-litomerice>>

ÚAP ORP Lovosice [online], 2014. [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: https://geoportal.kr-ustecky.cz/gs/data/uploads/UAP/lovosice/3_aktualizace_2014/textova_cast/uap2014_texto_vacast.pdf

ÚAP ORP Roudnice nad Labem [online], 2008. [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: <<https://www.roudnicenl.cz/urad/majetek-rozvoj-mesta-uzemne-analyticke-podklady>>

Úvod do regionálních věd a veřejné správy, 2008. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. Vysokoškolské učebnice (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-086-4.

Vyhodnocení vlivů zásad územního rozvoje Ústeckého kraje na udržitelný rozvoj území [online], 2011. [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: <http://www.kr-ustecky.cz/assets/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1663859>

11 Seznam grafů a tabulek

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel mikroregionu PB dle SLDB

Graf 2: Vývoj nezaměstnanosti

Graf 3: Plocha zemědělské a nezemědělské půdy

Graf 4: Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle odvětví

Graf 3: Plocha zemědělské a nezemědělské půdy

Tabulka 1: Základní otázky a kroky strategického plánování

Tabulka 2: Matice aktérů – prostorová úroveň versus typ sektoru.

Tabulka 3: Základní charakteristika řešeného území

Tabulka 4: Přehled významných prvků a lokalit se zvláštní ochrannou a významem

Tabulka 5: Koeficienty ekologické stability

Tabulka 6: Registrované dobývací prostory na území PB

Tabulka 7: Poddolovaná území plocha

Tabulka 8: Poddolovaná území bod

Tabulka 9: Rozložení populace v obcích podle počtu obyvatel k 31.12.2016

Tabulka 10: Struktura obyvatelstva

Tabulka 11: Změny počtu obyvatel mezi lety 2012 – 2016

Tabulka 12: Pohyby obyvatelstva

Tabulka 13: Vyjíždka 2001

Tabulka 14: Vyjíždka 2011

Tabulka 15: Národností složení obyvatel mikroregionu

Tabulka 16: Obyvatelstvo podle stupně vzdělání podle SLDB 2001

Tabulka 17: Obyvatelstvo podle stupně vzdělání dle SLDB 2011

Tabulka 18: Vývoj nezaměstnanosti za jednotlivé obce

Tabulka 19: Nezaměstnanost v obcích k 31.10.2017

Tabulka 20: Hospodářské prostředí dle SLDB 2011

Tabulka 21: Druhy pozemků podle typu

Tabulka 22: Ekonomické subjekty podle převažující činnosti

Tabulka 23: Počty ekonomických subjektů

Tabulka 24: Značené turistické trasy v Mikroregionu Porta Bohemica

Tabulka 25: Členství obcí

Tabulka 26: Členství obcí

Tabulka 27: Souhrnný rozpočet obcí

Tabulka 28: Základní údaje za mikroregion PB

Tabulka 29: Vybavenost obcí

Tabulka 30: Vybavenost obcí

12 Seznam obrázků

- Obr.1: Strategická (konceptní) úroveň
- Obr. 2: Projektová (technická) úroveň
- Obr. 3: Grafické schéma strategických dokumentů
- Obr. 4: Černě-hranice mikroregionu Porta Bohemica
- Obr. 5: Subregion „Středohoří“ a subregion „Labe“
- Obr. 6: Dobývací prostory Libochovany
- Obr. 7: Dobývací prostor Malé Žernoseky
- Obr. 8: Dobývací prostor Prackovice nad Labem
- Obr. 9: Fialově – záplavová území Q100
- Obr. 10: Koncentrace PM10 v MAS ČS
- Obr. 11: Dopravní infrastruktura v mikroregionu PB
- Obr. 12: Intenzita dopravy na území mikroregionu Porta Bohemica
- Obr. 13: Pozemek vhodný k vytvoření suchého poldru
- Obr. 14: Místo nakládky vytěžených nerostných surovin na lodě
- Obr. 15: Problémové místo
- Obr. 16: Červeně: Přibližný návrh trasy
- Obr. 17: Možnost propojení
- Obr. 18: Možný okruh
- Obr. 19: Lokální centrum
- Obr. 20: Návrh cyklostezky
- Obr. 21: Současná náves
- Obr. 22: Pozemek vhodný k tomuto záměru
- Obr. 23: Docházková vzdálenost na zastávku vlaku
- Obr. 24: Rozvojová plocha
- Obr. 25: Vhodná plocha
- Obr. 26: Mapa Stabilního katastru a současný stav (Hlinná)
- Obr. 27: Mapa Stabilního katastru a současný stav (Libochovany)
- Obr. 28: Mapa Stabilního katastru a současný stav (Prackovice nad Labem)

13 Seznam použitých zkratek

AOPK	Agentura ochrany přírody a krajiny
ARO	Anesteziologicko-Resuscitační oddělení
CHOPAV	chráněná oblast přirozené akumulace vod
CHKO	chráněná krajinná oblast
CHKO ČS	chráněná krajinná oblast České středohoří
ČD	České dráhy
ČOV	čistírna odpadních vod
ČSN	Česká technická norma
DP	dobývací prostor
DSO	dobrovolný svazek obcí
EU	Evropská unie
EVL	evropsky významná lokalita
HG	hydrogeologický
ID	identifikační číslo
IČO	identifikační číslo organizace
IG	inženýrskogeologický
KES	koeficient ekologické stability
KÚ	krajský úřad
k. ú.	katastrální území
LAU	Local administrative unit
LPF	lesní půdní fond
LVS	lokální výstražný systém
MAS	místní akční skupina
MD	ministerstvo dopravy
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NNO	nestátní nezisková organizace
NUTS	Územní jednotky pro strukturální a regionální politiku EU
OBÚ	obvodní báňský úřad

OkÚ	okresní úřad
OPŽP	operační program životní prostředí
ORP	obec s rozšířenou působností
o. s.	oblastní sdružení
OZKO	oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší
PB	Porta Bohemica
PM10	polétavý prach
PP	přírodní památka
PR	přírodní rezervace
PÚR	politika územního rozvoje
Q100	maximální průtok s dobou opakování 100 let
ŘSD	Ředitelství silnic a dálnic
SESO	Severočeské sdružení obcí
SK	sportovní klub
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
SONO	Sdružení obcí pro nakládání s odpady
SRN	Spolková republika Německo
SWOT	Zkratka z anglických slov Strengths (silné stránky), Weaknesses (slabé stránky), Opportunities (příležitosti) a Threats (hrozby)
TEN-T	transevropská dopravní síť (Trans-European Transport Networks)
TJ	tělovýchovná jednota
ÚAP	územně analytické podklady
ÚP	územní plán
ÚPO	územní plán obce
ÚPD	územně plánovací dokumentace
ÚSES	územní systém ekologické stability
ÚV	úpravna vody
VD	vodní doprava
z. s.	zapsaný spolek
ZÚR	zásady územního rozvoje

14 Grafická část

14.1 Výkres širších vztahů

14.2 Problémový výkres

14.3 Výkres hodnot, limitů a záměrů

14.4 Strom cílů

14.5 Schéma – Koncepce uspořádání území mikroregionu PB

15 Přílohy

15.1 Kompaktní disk

Kompaktní disk obsahuje:

Přílohy (Zvuková stopa rozhovorů se starosty, Akční plán a kartu projektu, Analýzy, Hrubá osnova rozhovorů se starosty, Schválený rozpočet mikroregionu PB na rok 2018 a Stanovy dobrovolného svazku obcí mikroregionu Porta Bohemica)

Výkresy ve formátu pdf. (Výkres širších vztahů, problémový výkres, výkres hodnot/limitů/záměrů, Strom cílů, schéma – Koncepce uspořádání území mikroregionu PB).

15.2 Karta projektu

Karta projektu	
Označení projektu	
Popis	
Výstupy	
Rizika	

Lidé	Organizace	Odpovědná osoba	Kontakt
Odpovědnost	Mikroregion PB		
Kooperace	Příslušné ORP		
	Odbor správy majetku a investic (příslušné ORP)		
	Odbor stavebního úřadu (příslušné ORP)		
	Ústecký kraj		
	Zhotovitel dokumentace		
	Vybraný zhotovitel stavby		
	Vybraní dodavatelé		
Kontrola	Mikroregion PB		

15.3 Vzorový akční plán

Tento akční plán je vzorově vyplněn. Prázdný akční plán připravený k vyplnění je na CD součástí příloh diplomové práce.

	úkoly	cíl strategie	indikátor	jednotka	min. cílová hodnota	investiční náklady (Kč)	dotace	zdroj dotace	odpovědnost	termín plnění	cílový stav
1.	např. Revitalizace veřejného prostoru ("doplnit jakého")	např. Pozitivní image	kolaudace/počet návštěvníků	m2/počet	kolaudace	800 000	až 85%	MŽP - OPŽP	MMCH - OÚR	2018	S/Z/N
2.	např. Modernizace vybavení učeben na ZŠ ("jaké")	např. Pozitivní image	počet modernizovaných učeben	počet	10	1 500 000	až 90%	MMR - IROP	MMCH - OŠ	2018	S/Z/N
3.	např. Revitalizace a následný provoz autokempu ("doplnit čeho")	např. Pozitivní image	kolaudace/počet návštěvníků	m2/počet	kolaudace	2 000 000	až 75%	MPO	MMCH - OI	2018 - 2021	S/Z/N
4.	např. Vybudování chatového kempu ("doplnit kde")	např. Pozitivní image	kolaudace/počet hostů	m2/počet	kolaudace	8 000 000	až 60%	MMR	MMCH - OI	2018 - 2020	S/Z/N
5.	např. Vybudování zázemí pro návštěvníky areálu kempu ("doplnit jakého")	např. Pozitivní image	kolaudace/počet návštěvníků	m2/počet	kolaudace	1 500 000	až 50%	MMR - ROP	MMCH - OI	2018 - 2020	S/Z/N
6.	např. Výsadba nové uliční zeleně v profilu ulic ("doplnit jakých")	např. Pozitivní image	počet vysazených stromů/snížení emisí PM10	počet/PM10	80/-10% PM10	50 000	až 85%	MŽP - OPŽP	MMCH - OŽP	2018	S/Z/N
7.	např. Přesun vlakové zastávky ("doplnit jaké")	např. Atraktivita pro bydlení	kolaudace/index spokojenosti občanů	m2/%	kolaudace	15 000 000	až 60%	MD - OP	MMCH - OD	2018 - 2022	S/Z/N
8.	např. Rekonstrukce dětského hřiště ("doplnit kde")	např. Atraktivita pro bydlení	kolaudace/počet návštěvníků	m2/počet	kolaudace	1 500 000	až 60%	MMR - ROP	MMCH - OI	2018	S/Z/N
9.	např. Vybudování parkovacího stání ("doplnit kde")	např. Atraktivita pro bydlení	kolaudace/počet nových parkovacích míst	m2/počet	kolaudace	1 000 000	až 60%	MD - OP	MMCH - OI/OD	2018 - 2020	S/Z/N
10.	např. Vybudování domu seniorů ("doplnit kde")	např. Atraktivita pro bydlení	kolaudace/naplněnost kapacity	m2/%	kolaudace	12 500 000	až 60%	MMR	MMCH - OI	2018 - 2021	S/Z/N

S – SPLŇENO

Z – ZAHÁJENO

N – NESPLŇENO